

398 **THẾ GIỚI MỖI**

TẠP CHÍ CỦA
BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

**Người
phục sinh**

**ngôi cổ
lưu ly**

Giám đốc Công ty :
LÊ MINH XƯỚC

CÔNG TY CAO SU BÌNH LONG

BINH LONG RUBBER COMPANY

Địa chỉ : Thị trấn An Lộc, huyện Bình Long,
tỉnh Bình Phước

Điện thoại : (065) 866324 • Fax : (065) 866222

Đơn vị Anh hùng
Lực lượng Vũ
trang Nhân dân:
Đồn điền Cao
su Hớn Quảng
(tiền thân của
Công ty Cao su
Bình Long).

Trụ sở chính của công ty

1 Huân chương
Lao động hạng I,
2 Huân chương
Lao động hạng II,
6 Huân chương
Lao động hạng III
và nhiều phần
thưởng của Chính
phủ, Bộ Nội vụ,
Quân khu 7 và
Tổng Công ty Cao
su Việt Nam

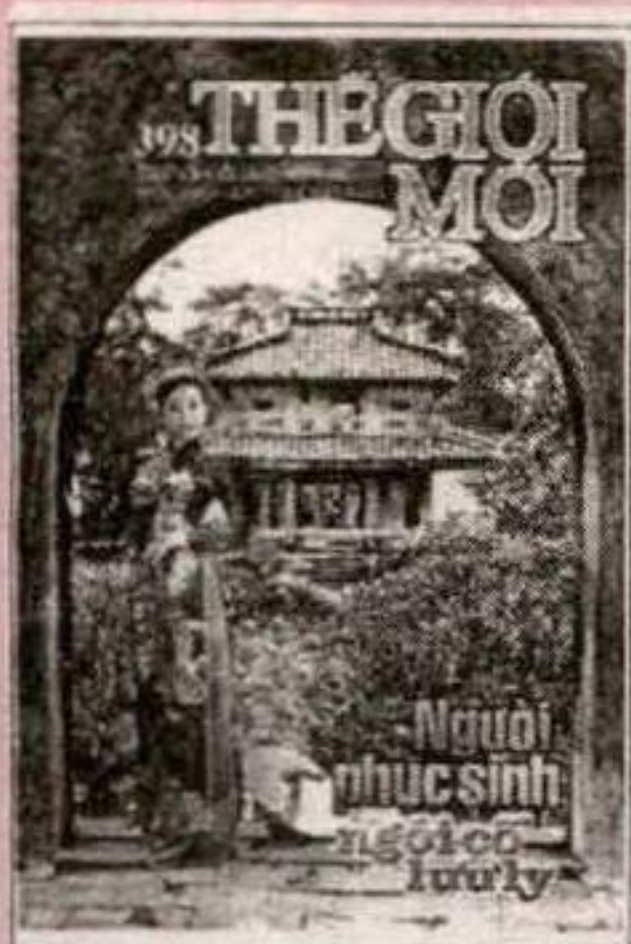

Rừng cây cao su

Mủ cao su Bình Long xuất khẩu

- Tiền thân là Đồn điền TERRE ROUGE trên vùng đất đỏ màu mỡ.
- Mười năm qua, trồng mới 15.500 ha cao su với các loại giống năng suất cao. Đã có gần 9.643 ha đang sung sức cho mủ.
- Công nghệ mủ kem (Latex) đầu tiên và duy nhất của ngành cao su trong những năm qua.
- 9 nông trường lao động có tay nghề kỹ thuật cao. Cơ sở hạ tầng, giao thông liên lạc bảo đảm đầu tư công nông nghiệp.

THẾ GIỚI MỚI

SỐ 398

Thứ hai 7.8.2000

TẠP CHÍ TRI THỨC TỔNG HỢP RA HÀNG TUẦN

• Tổng Biên tập:
ĐỖ QUỐC ANH

• Phó Tổng Biên tập:
PHÚC TIẾN

• Hội đồng Biên tập:
GS.TS. hóa học
CHÂU DIỆU ÁI
GS.TS. toán học
NGUYỄN CANG
Nhà thơ

HUY CẬN
GS. Viện sĩ sinh học
VŨ TUYẾN HOÀNG
GS.TS. triết học
NGUYỄN DUY QUÝ
Nhà báo

TRẦN ĐỨC TAM
Nhà báo

HỮU THỌ
GS.TS. văn học
LÊ NGỌC TRÀ
GS.TS. vật lý
NGUYỄN CHUNG TÚ

ĐÃ ĐẾN LÚC CẦN PHẢI TĨNH TÂM
NHÌN NHẬN HIỆN TRẠNG GIÁO DỤC
MỘT CÁCH THẤU ĐÁO *Đào Quốc Toàn* 3
KHÁM PHÁ THÊM NHỮNG NGUỒN TRI THỨC

Nguyễn Văn Tiến Hùng 8
VIETNAM AIRLINES PHÁT TRIỂN CHƯƠNG TRÌNH
PHỤC VỤ DU HỌC SINH *Trần Văn Vĩnh* 12

TỪ OSLO ĐẾN TRẠI DAVID *Ngọc Long* 15
TAI HỌA ĐẾN TỪ NHÀ MÁY HÓA CHẤT

Lê Nguyễn 20
QUYẾN ANH NỮ: NÊN HAY KHÔNG? *Phan Nghị* 24

ĐIỀU KỲ DIỆU CỦA TÌNH CÔNG DƯƠNG SINH
Hương Huyền 29

“CÔ BÉ LỘ LEM” TRỞ THÀNH
CHÍNH PHI NHIẾP CHÍNH *Thế Văn* 32

BẢO ĐỘNG ĐỎ VỀ LAO ĐỘNG TRẺ EM
Phan Hữu Lễ 37

TẤN CÔNG TỘI PHẠM MUA BÁN PHỤ NỮ
VÀ TRẺ EM TẠI TRUNG QUỐC *Trần Phò* 41

GEORGE TROFIMOFF - ĐẠI TÁ MỸ
LÀM VIỆC CHO LIÊN XÔ *Trung Nguyên* 44

Bitas

BINH TAN PTE., LTD

22 Âu Cơ, P.17, Q.Tân Bình, TP.HCM
ĐT: 8444173. Fax: 8496005

ACB

ASIA COMMERCIAL BANK

TRUNG TÂM THẺ
NGÂN HÀNG
THƯƠNG MẠI Á CHÂU
Tầng 2, nhà số
29 Ter Nguyễn Đình
Chiểu, Q.1, TP.HCM.
ĐT: 8222022.
Fax: 8220392

• Thư ký tòa soạn:
VŨ TRỌNG THANH

• Trình bày: KIM LAN

• Bìa: MAI VĂN THI

• Trụ sở: 322 Điện
Biên Phủ, Q.10,
TP. Hồ Chí Minh. ĐT:
(848) 8399050-8399055.

Fax: 8399053. Email:
thegioimoi@hcm.vnn.vn

• Phòng liên lạc phía
Bắc: 3B Ông Ích
Khiêm, Q. Ba Đình, Hà
Nội. ĐT: (844) 8234489

• Giấy phép xuất bản số
809-GPXB của Bộ VHTT
cấp ngày 30-6-1994.
ISSN 0868-3433.

• Thiết kế, dàn trang tại
Phòng Kỹ thuật vi tính
tạp chí Thế Giới Mới.

• Chế bản tại ITAXA và nhà
in Trần Phú.

• In tại nhà in ITAXA và nhà
in báo Nhân Dân TP. Hồ
Chí Minh.

FERMAT - BÀI TOÁN THÁCH THỨC TRÍ TUỆ

NHÂN LOẠI HƠN 350 NĂM *Trần Văn Nhung* 46

KỸ THUẬT CHO MỌI NGƯỜI *Đức Khanh* 51

THẾ NÀO LÀ RỐI LOẠN TÂM THẦN

ÂM ẢNH? *Lê Lộc* 53

TÀI NGUYÊN CÔN TRÙNG KÊU CỨU

Vũ Tuyên Hoàng 57

SỐ PHÂN CỦA NHỮNG NGƯỜI

LÀM VẬT THÍ NGHIỆM *Doanh Doanh* 60

SỰ ĐA DẠNG CỦA BẢN SẮC GIỚI

VÀ TÍNH DỤC *Đào Xuân Dũng* 64

TRANH CẢI VẼ CON MỘT *Đình Đình* 68

1.001 CHUYỆN TỪ INTERNET *Hoài Vọng* 71

QUẢN VĂN NGHỆ SĨ TRÊN TỪNG CÂY SỔ

Hồ Thị Ngà - Nguyễn Quang Hà -

Đình Thu Hiền - Lương Minh Hình 73

NGƯỜI PHỤC SINH NGÔI CỔ LƯU LY

Hoàng Thị 81

LỜI CẢNH BÁO TỪ NHỮNG TIẾNG NỔ

OAN NGHIỆT *Bá Phụng* 84

CHIẾN DỊCH THANH TRỪNG

Ở HOLLYWOOD *Hoàng Duy* 91

NHỮNG BÍ MẬT TRONG CUỘC CHẠY ĐUA

CHINH PHỤC VŨ TRỤ *Minh Chiếm* 95

HỘI KHỎE PHÙ ĐỒNG TOÀN QUỐC LẦN THỨ 5 -

ĐỔI ĐIỀU NHÌN LẠI *Hữu Nhân* 99

KHÔNG CÓ CHUYỆN "TRAI GIẢ GÁI"

THI ĐẤU TẠI HỘI KHỎE PHÙ ĐỒNG

TOÀN QUỐC LẦN THỨ 5 102

SIÊU THỊ BÁCH HỖ 107

• Bìa 1: Lãng Minh Mạng (Huế).

Ảnh: Đào Hoa Nữ - Tô Thanh Nghiệp

• Bìa 4: Những bí mật trong cuộc chạy đua chinh
phục vũ trụ (tr. 95)

Vietcombank

NGÂN HÀNG NGOẠI THƯƠNG VIỆT
NAM CHI NHÁNH TẠI TP. HCM
29 Bến Chương Dương, Q.1,
TP.HCM - ĐT: 8297245
Fax: (848) 8297228

NHẬT TÂN

"THẾ GIỚI THỜI TRANG
ĐẸP NHẤT CHO TRẺ EM"

28 Gio An, P.17, Q.Tân Bình, TP.HCM
ĐT: 8496029. Fax: 8428506

Mở đầu cuộc gặp gỡ với một số nhà khoa học, nhà giáo đang trực tiếp giảng dạy tại các trường đại học (ĐH) ở TP. Hồ Chí Minh sáng 28-7-2000, Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo (GD-ĐT) Nguyễn Minh Hiền cho rằng, thực trạng giáo dục (GD) hiện nay đang là mối quan tâm của toàn xã hội, nhiều vấn đề bức xúc đã được đề cập với nhiều góc độ, chính kiến khác nhau. Đã đến lúc chúng ta cần phải cùng tinh tâm ngồi đánh giá, nhìn nhận lại những vấn đề GD một cách thấu đáo hơn, từ đó có thể hiểu rõ hơn, cụ thể hơn những cái được và chưa được của thực trạng GD, để trong định hướng chiến lược 10-20 năm tới, cần giải quyết vấn đề gì chính, làm nền tảng cho sự nghiệp GD của nước nhà...

Đã đến lúc cần phải tinh tâm nhìn nhận hiện trạng giáo dục một cách thấu đáo

ĐÀO QUỐC TOÀN *tổng thuật*

Các nhà khoa học, các nhà giáo đang trao đổi ý kiến

Làm sao để có những bộ giáo trình, sách giáo khoa tốt, ổn định trong vòng 10 năm tới?

Với thái độ có phần gay gắt, GS. Trần Chút (ĐH Khoa học xã hội và nhân văn) cho rằng hình như lâu nay, Bộ GD-ĐT đã “khoán trắng” việc biên soạn sách giáo khoa (SGK) cho Nhà Xuất bản (NXB) Giáo dục? Vấn đề chuẩn chương trình, chuẩn kiến thức cũng chưa được làm tới nơi tới chốn. Chương trình tiểu học tách biệt hẳn với chương trình trung học cơ sở (THCS), thiếu sự liên tục bổ sung cho nhau. Việc hợp nhất bộ SGK môn Văn - tiếng Việt trung học phổ thông (THPT) làm trong vòng 3 tháng, làm sao có chất lượng? Người biên soạn SGK không được hưởng chính sách thỏa đáng, không được bảo hiểm, ai muốn “đánh” thì “đánh”. Bộ GD-ĐT nên đầu tư để tổ chức biên soạn SGK, phải huy động trí tuệ của cả ngành, có thể tổ chức thi chọn để có được chương trình SGK tốt nhất. GS. Trần Hữu Tá (ĐH Sư phạm) lại cho rằng nói Bộ GD-ĐT khoán việc soạn SGK cho NXB Giáo dục là “oan cho Bộ”. Chính Bộ trưởng Nguyễn Minh Hiền và Thứ trưởng Lê Vũ Hùng đã nhiều lần phát biểu rất công tâm về chủ trương biên soạn SGK, cũng như đã chỉ đạo rất cụ thể việc biên soạn, chỉnh lý, hợp nhất các bộ SGK.

Theo GS. Hoàng Chúng (ĐH Sư phạm), Bộ GD-ĐT nên tập trung kinh phí cho việc biên soạn SGK và chương trình, phải coi đây là công việc quan trọng nhất trong việc đầu tư cho GD. Lâu nay, ngành GD-ĐT chỉ tập trung đầu tư cho xây dựng

cơ sở vật chất mà quên rằng, cơ sở vật chất trường sở có thể sửa chữa, nâng cấp lúc nào cũng được, còn chương trình và SGK không thể thay đổi dễ dàng trong vài ba năm. PGS. Lê Cảnh Đại (ĐH Khoa học tự nhiên) cho rằng Bộ GD-ĐT phải có những công trình nghiên cứu cơ bản về chiến lược phát triển GD, trong đó phải đặc biệt quan tâm đến việc chuẩn nội dung chương trình GD cập nhật thời đại. Hiện nay, nội dung, chương trình GD của ta, từ tiểu học đến ĐH, đang lạc hậu với thế giới. Chúng ta đang bắt học sinh (HS) học những cái người ta không còn dùng nữa. Việc chuẩn chương trình và SGK cũng chính là tạo sự ổn định. Không ổn định thì không thể phát triển GD được. Không thể cứ luôn luôn chạy theo những đòi hỏi bất chợt, tùy hứng của dư luận xã hội.

TS. Trần Ngọc Thêm (ĐH Khoa học xã hội và nhân văn) ủng hộ quan điểm của Bộ trưởng Nguyễn Minh Hiền về việc cần tích hợp chương trình kiến thức ở bậc phổ thông (nhất là cấp tiểu học) để giảm số giờ học lý thuyết trên lớp xuống. Bộ GD-ĐT cần quản lý chặt chương trình GD phổ thông và SGK, không nên mất nhiều thời gian bận tâm đến việc dạy thêm học thêm. Khi đã có chuẩn chương trình, kiến thức, SGK... việc dạy thêm học thêm sẽ tự khắc đi vào nề nếp. GS. Lê Trí Viễn (ĐH Sư phạm) phát biểu rằng Bộ GD-ĐT không nên quá nóng ruột trước dư luận về chuyện dạy thêm học thêm. Cứ tổ chức tốt việc học 2 buổi/ngày tại trường là đẹp được, nạn dạy thêm học thêm không sự

Giáo sư - Nhà giáo nhân dân Hoàng Như Mai phát biểu tại cuộc gặp giữa các nhà khoa học, nhà giáo với Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo Nguyễn Minh Hiền

phạm hiện nay. SGK, giáo trình nhiều chừng nào tốt chừng ấy. Vì điều kiện kinh tế đất nước còn nghèo nên mới phải thống nhất một bộ SGK, chứ chẳng có lý do nào khác. Muốn có SGK tốt, Bộ GD-ĐT cần tập trung đầu tư kinh phí lớn, tập hợp trí tuệ của nhiều người và cần sớm lập Trung tâm giáo khoa thư để chuyên lo về việc này.

Cải tiến thi cử và phân luồng học sinh phổ thông theo hướng nào?

GS. Hoàng Như Mai (ĐH Khoa học xã hội và nhân văn) cho rằng tình hình GD hiện nay phức tạp đến mức người nào cũng có thể có ý kiến riêng, không ai giống ai. Theo giáo sư, cả hai mục tiêu đào tạo nhân lực và bồi dưỡng nhân tài đều còn kém. Trong điều kiện hiện nay, rất khó đào tạo được nhân tài, đào tạo rồi cũng không sử dụng có hiệu quả. Các sinh viên (SV) đoạt giải quốc tế, học giỏi, thủ khoa trong nước... cuối cùng may lắm cũng chỉ làm

công tác giảng dạy ở trường ĐH, rất ít có phát minh, sáng tạo. Việc phân luồng HS sau THPT còn rất lúng túng. Ai cũng đổ dồn thi vào ĐH, khiến việc tuyển sinh luôn quá tải, gây sức ép lớn cho cả xã hội. Để giải quyết tốt việc phân luồng, cần phải kích việc dạy nghề bằng chủ trương kinh tế, chứ không chỉ động viên tinh thần suông mà được. Việc thi cử năm nào cũng cải tiến, vậy mà đề thi năm nào cũng còn sai sót, vì sao như vậy? GS. Trần Hữu Tá đề nghị nên mạnh dạn chuyển nhiều môn thi sang thi trắc nghiệm. TS. Trần Ngọc Thêm cho rằng xã hội hiện nay quá quan tâm đến việc thi tuyển sinh ĐH. Không có nước nào việc tuyển sinh lại nhốn nháo, tốn kém như nước mình. Điều này chứng tỏ khâu dạy nghề chưa thu hút HS, mặt khác, dân mình vẫn còn nặng tư tưởng muốn làm thầy hơn làm thợ. Bộ GD-ĐT cũng nên "thả" bớt để các trường ĐH tự tuyển

SV, không nên biến các ngày thi tuyển ĐH thành ngày cả nước xuống đường. Hoặc cần lập Trung tâm khảo thí quốc gia để tổ chức thi tuyển sinh giúp các trường.

Theo GS. Lê Trí Viễn, không có nước nào Bộ GD-ĐT phải đứng ra tổ chức thi tú tài. Việc này nên để các sở GD-ĐT tự tổ chức. Bộ chỉ quản lý về mặt nhà nước, nơi nào làm sai thì kỷ luật theo quy chế thi cử. Hiệu trưởng, giám đốc sở GD-ĐT làm sai thì cách chức, truy tố ra pháp luật... Về vấn đề phân luồng HS sau THPT, phải có hệ thống trường trung học chuyên nghiệp mạnh, đủ sức hấp dẫn thu hút HS. PGS. Lê Cảnh Đại cũng cho rằng, nếu không có một định hướng trong việc thi cử thì nhiều khi chính Bộ lại làm khổ Bộ. Việc thi tốt nghiệp các cấp phổ thông, thi môn nào bỏ môn nào, thi mấy môn... Bộ phải có chính kiến khoa học, không thể nóng vội chạy theo dư luận xã hội, để luôn luôn bị động, năm nay bớt môn thi, năm sau lại phải tăng...

GS. Phạm Phú (ĐH Kỹ thuật) đề xuất: cần thay đổi toàn bộ quan điểm về GD để cập nhật cơ chế mới. Việc thi cử lâu nay quá nặng nề, do xuất phát từ việc biên soạn SGK, các tác giả đưa vào SGK vốn kiến thức quá cao siêu (theo quan điểm GD tinh hoa) khiến HS phổ thông theo rất mệt, dẫn đến quá tải. Lẽ ra chỉ nên dạy kiến thức cơ bản để ra hành nghề phổ thông được, không phải đào tạo tất cả để trở thành nhà khoa học, nhà văn... Vấn đề phân luồng luồng tủng chính từ quan điểm GD bất cập, chưa có chiến lược đào tạo hợp lý, đào tạo không gắn với

nhu cầu thực tế. Ai cũng muốn làm *thầy*, không muốn làm *thợ*, ai cũng muốn vào học ĐH, không muốn học nghề, khiến việc tuyển sinh ĐH ngày càng quá tải, tỉ lệ "chọi" cao, khiến thi tuyển sinh căng thẳng, khiến dạy thêm học thêm, luyện thi hối hả...

Tuy nhiên, nhiều ý kiến đều thống nhất cho rằng việc phân luồng HS sau THCS và sau THPT không thể giải quyết có hiệu quả nếu không có sự phối hợp của nhiều ngành và của toàn xã hội. Chỉ riêng ngành GD-ĐT sẽ không làm nổi.

Đào tạo đại học theo xu hướng hỗn hợp hay đơn lĩnh vực?

GS. Đào Công Tiến (ĐH Kinh tế) cho rằng, đường hướng đào tạo hiện nay không phù hợp với xu thế thời đại. Chúng ta không quan tâm đầu tư cho dạy nghề, lại để việc đào tạo phát triển tùy hứng, đào tạo nhiều ngành theo kiểu "ăn xối ở thì"(!). Đào tạo kiểu đó không thể cạnh tranh nổi với cơ chế thị trường rất linh hoạt hiện nay. Xu thế của thế kỷ 21 là xu thế đào tạo hỗn hợp, để liên kết nguồn lực, tạo sức mạnh tổng hợp. Đào tạo đa lĩnh vực đang là thế mạnh của nhiều quốc gia (theo mô hình viện ĐH), cũng như phải đặc biệt quan tâm đến đào tạo khoa học cơ bản. Phải tập trung đầu tư đào tạo các ngành mũi nhọn, không thể dàn đều trên một mặt bằng chung mà có chất lượng tốt được. Giáo sư cũng đề nghị Bộ nên trao quyền tự trị cho các trường ĐH. Bộ không thể thay thế được hàng triệu người trong cả nước trong việc điều hành mọi hoạt động của các trường ĐH. Bộ không thể lấp được

khoảng trống quyền hạn ở các trường ĐH. Ở dưới không có quyền, sẽ dẫn đến không có trách nhiệm, thậm chí vô trách nhiệm, trong khi ở trên lại không đủ sức “bao sân” hết. Phải mạnh dạn cải tiến hệ thống quản lý ĐH. GS. Lê Trí Viễn cũng đề nghị nên sớm trao quyền tự trị cho các trường ĐH. Bộ GD-ĐT chỉ quản lý về mặt nhà nước theo các định chế pháp lý nghiêm ngặt. Muốn giải quyết vấn đề kinh tế tri thức, phải đào tạo đội ngũ nhân lực trí tuệ. Nếu cứ nhùng nhằng dờ dằng chờ đợi sẽ rất khó. Ngành GD-ĐT phải bình tĩnh, thông thả giải quyết dứt điểm từng vấn đề, không nên nóng vội. Phải biết tĩnh tâm để tìm bớt những cơn nóng nảy của dư luận.

TS. Nguyễn Đức Dân (ĐH Khoa học xã hội và nhân văn) cho rằng với cơ chế trói buộc như hiện nay, không thể đào tạo được nhân tài, có đào tạo cũng không dùng được. Nên tạo điều kiện tối đa để các nhà khoa học chủ động trong việc đào tạo và hướng dẫn người được đào tạo (đặc biệt là những người có tài).

PGS. Lê Cảnh Đại cho rằng phải sớm có quy hoạch mạng lưới các trường ĐH. Khi xây dựng mô hình ĐH quốc gia phải nhắm tới việc nó phục vụ gì, GD cái gì, không thể tách, ghép một cách tùy tiện, phải có nghiên cứu cơ bản về chiến lược phát triển GD. Bộ phải sớm cập nhật cơ chế thị trường trong đào tạo ĐH, phải quản lý được các loại hình đào tạo ĐH hiện nay, kể cả việc hiện nay ở nước ta đã bắt đầu có mô hình ĐH tại gia (các gia đình tự góp tiền với nhau hàng trăm triệu mời thầy

giỏi về dạy cho con em họ toàn bộ chương trình đào tạo ĐH hiện đại nhất hiện nay, trong suốt một khóa 4 năm, chi phí vẫn rẻ hơn du học tự túc ở nước ngoài).

Theo GS. Trần Hữu Tá, trình độ quản lý GD hiện nay không theo kịp quy mô phát triển, khiến chất lượng đào tạo bất cập. Bộ nên thận trọng trong việc tổ chức mô hình mới. Tổ chức ĐH quốc gia rất cần, nhưng phải làm thế nào cho khoa học và hiệu quả. Mạng lưới ĐH dân lập quá nhiều khiến chất lượng đào tạo rất đáng ngờ (nhất là các trường mới thành lập ở các tỉnh xa trung tâm khoa học). Rồi sẽ có nhiều cử nhân ở các trường này ra trường, nhưng chắc chắn đó là “hàng dỏm”(!).

*

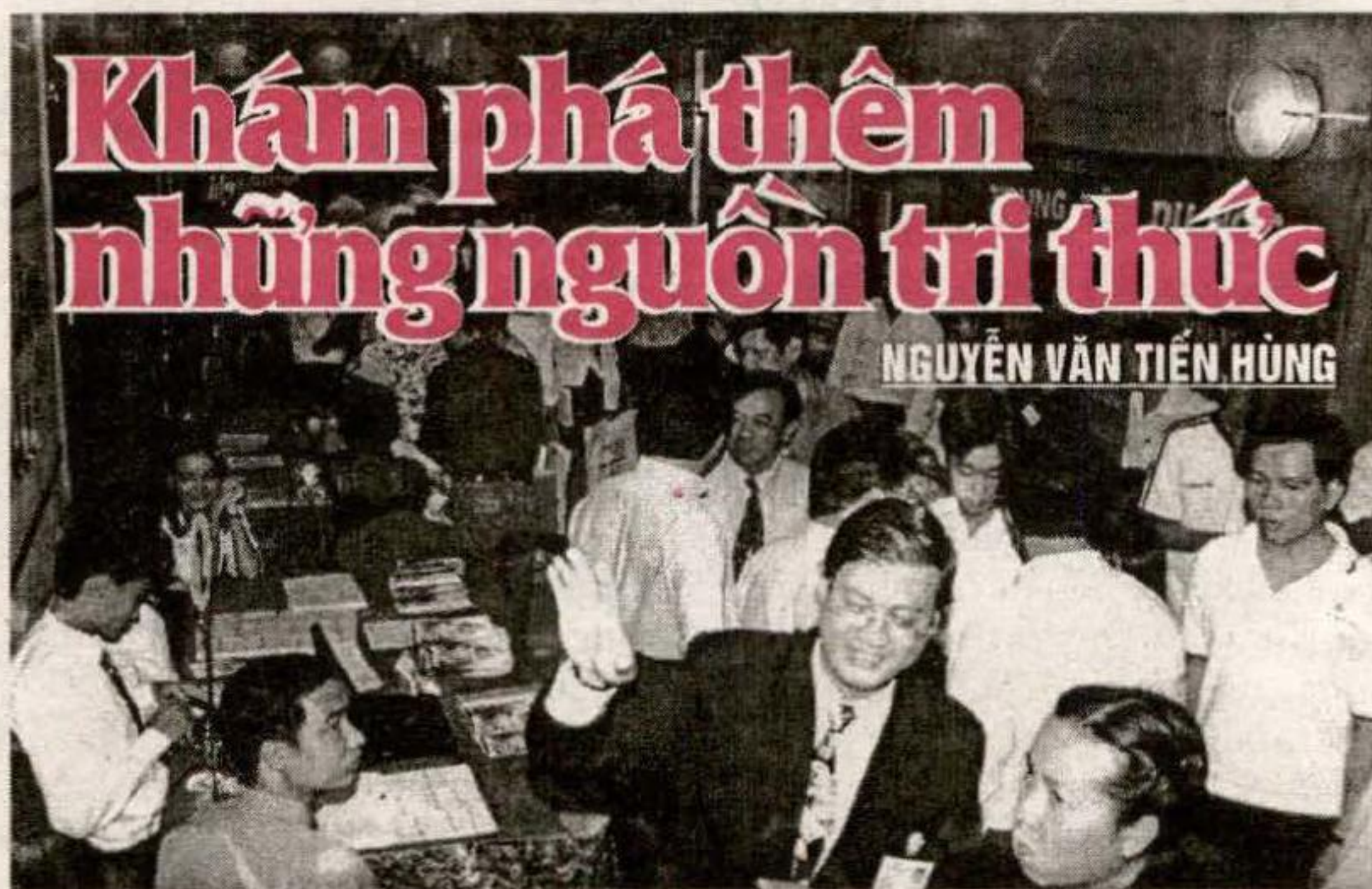
Với tinh thần cởi mở, thẳng thắn và thực sự cầu thị, Bộ trưởng Nguyễn Minh Hiền đã trả lời ngay các nhà khoa học, các nhà giáo những vấn đề gì Bộ đã và đang tập trung giải quyết. Bộ trưởng cũng cho biết, Bộ rất ủng hộ việc thi trắc nghiệm ở khâu tuyển sinh và khuyến khích các trường thực hiện việc khoán biên chế, để giảm áp lực về biên chế ở các trường ĐH (theo tỉ lệ 60/40 biên chế và ngoài biên chế). Bộ ủng hộ các trường ĐH có điều kiện có thể trả lương 5-6 triệu đồng/tháng cho các giáo sư giỏi. Bộ trưởng cũng mong muốn sẽ có nhiều cuộc gặp gỡ trên tinh thần hợp tác và xây dựng như thế này, để cùng nhau tìm biện pháp tháo gỡ và xây dựng một định hướng chiến lược phát triển GD một cách thực thi và hiệu quả. ■

Tại buổi khai mạc Ngày hội Thế giới Du học tại khách sạn New World, TP. Hồ Chí Minh sáng 30-7-2000, Thứ trưởng Bộ GD-ĐT Lê Vũ Hùng đã hoan nghênh sáng kiến tổ chức chương trình Thế giới Du học (TGDH) của tạp chí THẾ GIỚI MỚI - một trong những tờ

báo đầu tiên khởi xướng một nhịp cầu thông tin đáp ứng nhu cầu lớn của đông đảo công chúng. Thứ trưởng Lê Vũ Hùng đánh giá: chương trình TGDH đã góp phần mở rộng các nguồn đào tạo nhân lực cho đất nước. Hàng ngàn phụ huynh và bạn trẻ đã tham dự Ngày hội TGDH tại TP. Hồ Chí Minh.

NGÀY HỘI THẾ GIỚI DU HỌC:

Đông đảo phụ huynh và bạn trẻ tìm hiểu thông tin du học các nước

"BỮA TIỆC THÔNG TIN" PHONG PHÚ

Theo đúng giờ giấc ghi trong thư mời thì các bậc phụ huynh - nhân vật chính của ngày hội du học - sẽ tham quan các gian thông tin vào lúc 9 giờ 30. Nhưng ngay khi lễ cắt băng khai mạc chưa kết thúc thì ngoài hành lang, những gian hàng chào mời cung cấp thông tin "nóng sốt" cho dịch vụ du học đã đông nghịt người đến, có lúc gây "tắc nghẽn giao thông".

Chỉ trong buổi sáng thôi, những bất ngờ liên tục diễn ra: gian hàng của Hàng không Việt Nam, Công ty ATEC và một số đơn vị khác đã hết sạch sổ tờ bướm thông tin chuẩn bị cho cả một ngày, phải tức tốc về lấy "viện trợ" thêm cho phần giới thiệu buổi chiều. Gian thông tin của Tổng lãnh sự Singapore cũng vậy, gian này "hết sạch" tài liệu chỉ sau một tiếng đồng hồ tiếp vài trăm phụ huynh. Chị Trần

Thứ trưởng Bộ GD-ĐT Lê Vũ Hùng (thứ nhất, bên phải) thăm gian thông tin của Liên doanh Bảo hiểm Chinfon Manulife

Thị Bích Hợp (Trung tâm du học SEAMEO-Bộ GD-ĐT) cho biết: "Tôi không ngờ nhu cầu du học trong nước lại có thể phát triển nhanh ngoài mức dự kiến như thế. Có lẽ đây

là lần đầu tiên trong nước có một cuộc triển lãm du học với quy mô lớn và tập trung được cả một "Thế giới du học". Rõ ràng, nhu cầu du học là một nhu cầu có thật và đang trở nên phổ biến ở Việt Nam mình!".

Nếu ở lần giới thiệu du học Anh tại khách sạn Majestis trước đây, chúng tôi đã bất ngờ khi thấy nhà thơ Lê Thị Kim nhiệt tình nán lại từ đầu giờ đến cuối buổi để hỏi thêm những thông tin cho con mình, thì lần này càng bất ngờ hơn khi thấy nhà thơ - nhà báo Đỗ Trung Quân bận rộn với câu con trai đang học phổ thông của anh: "Ừ thì chuẩn bị cho nó tiếp xúc với những thông tin du học là vừa!". Và rồi, nhà thơ loay hoay đi rảo các quầy tìm con: cậu bé nhanh nhẩu lủi từ gian này sang gian khác xin đẩy những túi tài liệu du học. Ca sĩ - nghệ sĩ ưu tú Quang Lý cũng không kém nhiệt tình khi anh dẫn cô con gái Nguyệt Anh đi tham quan hầu hết các gian trưng bày. Lần đầu tiên tiếp cận những thông tin về du học cho con gái, anh bảo: "Chưa có nhận xét gì, tất nhiên là có nhiều thông tin, có nhiều cơ hội nhưng để về nhà xem qua đã!". Chiều cùng ngày, anh và con gái đã quay trở lại, tiếp xúc thêm với các đơn vị du học.

Trong khi ấy, một phụ huynh có hai

con đang theo học tại Úc và Anh "bày" cho một phụ huynh khác (một cán bộ ngành luật) về kinh nghiệm tìm nguồn học bổng cũng như việc chuẩn bị cho những du học sinh tương lai trước giờ lên đường sang nước ngoài cho những chuyến viễn du tìm nguồn tri thức. Ông Nguyễn Văn Phi cầm trong tay xấp tài liệu dày cộm nói thật rằng: "Mình là công chức nhà nước, muốn cho con đi du học phải chuẩn bị thông tin chu đáo một chút để an tâm đầu tư vốn liếng tích lũy bao năm cho con học hành. Trước tiên cứ nhận tài liệu về nghiên cứu kỹ rồi mới quyết định được!". Xem ra, yêu cầu đầu tiên của những nhà tổ chức cung cấp thông tin du học đã "gõ trúng" được những băn khoăn nhu cầu của những người đóng vai trò chủ đạo trong quyết định việc đi học của những du học sinh tương lai: những bậc phụ huynh.

"CHỌN MẶT GỬI VÀNG"

Ông Lý Văn Thành, chủ cơ sở Đạt Thành ở quận 10 cho biết: ông hiện có thân nhân ở nước ngoài bảo lãnh về tài chính cho con theo học một trường đại học ở Úc hay Mỹ. Vấn đề bây giờ là tìm những thông tin sao cho công việc chuẩn bị được chính xác và chu đáo nhất. Chị Võ Thị Kim Tuyền (đường An Bình, P. 6, Q. 5) có một thắc mắc tương nhỏ mà không

hể nhỏ bởi chị đã chạy ngược chạy xuôi từ mấy tháng nay chỉ vì cô con gái vừa dự đợt sát hạch các tiêu chuẩn ban đầu của một trường đại học ở Mỹ bị trượt mà không rõ nguyên nhân. "Tôi cho cháu học Anh văn trước rồi chọn trường sau, bây giờ cháu không đủ tiêu chuẩn, tôi không biết mình sai chỗ nào, hay là phải xin học khối ngành kinh tế ở Mỹ để phù hợp cho việc dự tuyển? Một trục trặc nhỏ mà kéo dài khiến cháu hơi nản chí, tôi lo quá".

Với phụ huynh, du học không phải là chuyện được chẳng hay chớ bởi chọn con đường du học ở nước ngoài nghĩa là chọn lựa một sự đầu tư rất lớn trong khoản tài sản dành dụm của mình. "4-5 năm học của cháu ở Mỹ có thể tốn tới hàng chục ngàn đôla, mình chọn không kỹ coi như tiền của đổ đi" - Chị Tuyền nói với một sự so đo rất có lý. Chính vì vậy, những bậc phụ huynh sẵn sàng bỏ ra nhiều thời gian và tiền bạc để có được những thông tin chính xác. Chị Bích Hợp (Trung tâm du học SEAMEO) nhận xét: "Đa số các bậc cha mẹ khi đến với ngày hội du học này đều hết sức chu đáo, họ hỏi những thông tin rất sâu, rất sát sườn và có định hướng rõ rệt. Nếu trước đây khoảng một hai năm, các phụ huynh đều muốn cho con mình theo học hết bậc trung học ở Việt Nam thì bây giờ có xu hướng muốn cho con em mình đi du học từ những năm đầu cấp ba để các em sau khi tốt nghiệp trung học ở nước ngoài là có thể vào ngay một đại học nào đó mà không qua giai đoạn trung chuyển gần cả năm sau khi có bằng tú tài Việt Nam".

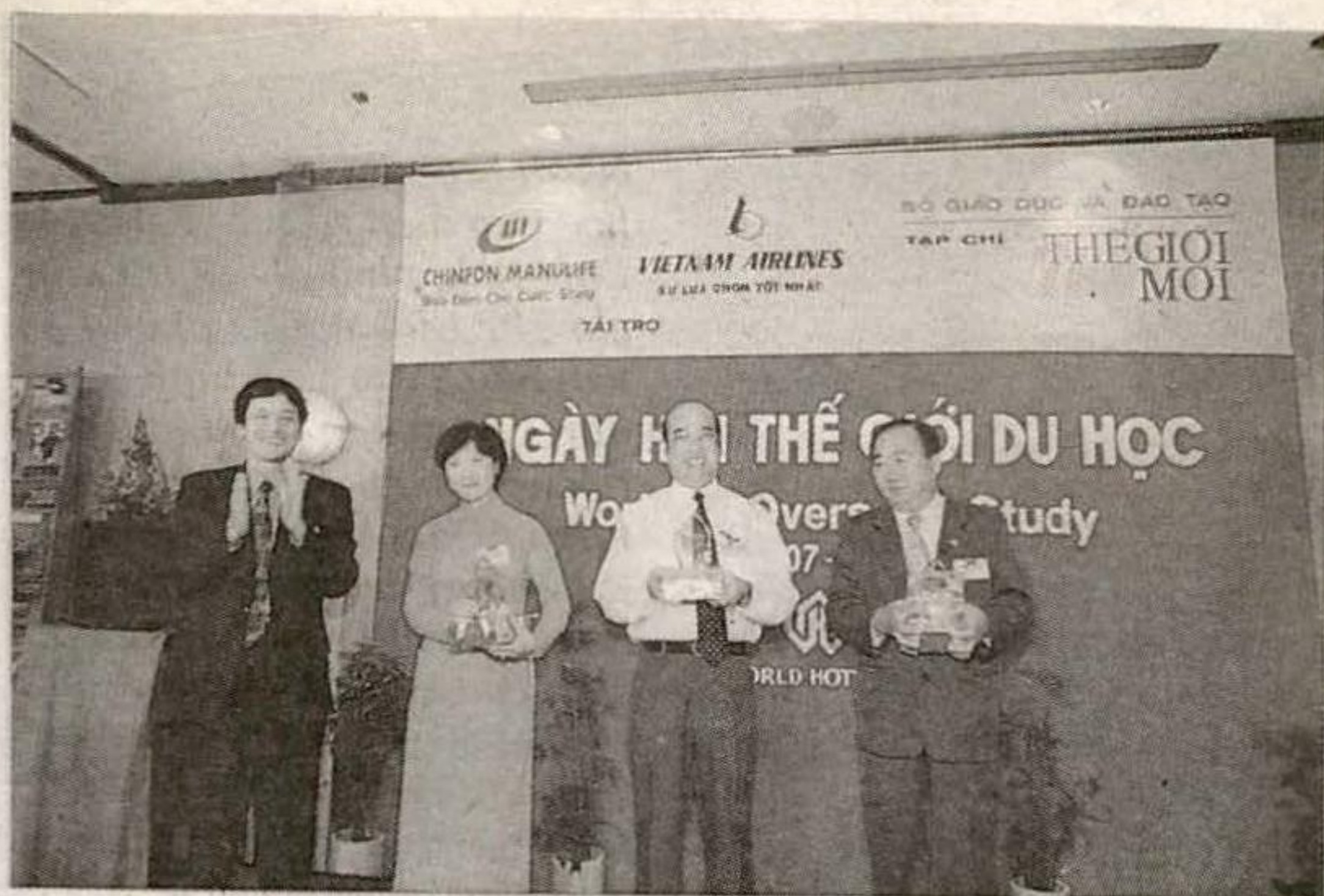
Những tờ bướm cung cấp thông tin liên tục được phát ra. Điều làm nhiều trung tâm chuyên về du học cảm thấy hài lòng là số hồ sơ phát ra vào buổi sáng (dành riêng cho phụ huynh) nhiều hơn buổi chiều (mở cửa cho đại chúng). "Dù xác suất người quay trở lại với trung tâm làm thủ tục du học cho con em mình chỉ 15% hoặc

20% trong số người nhận tài liệu hôm nay nhưng chúng tôi xác định mục đích đầu tiên của mình khi tham gia chương trình ngày hội du học có tính tập trung cao này là quảng bá tiếng tăm cho đơn vị mình" - Anh Nguyễn Quang Huy, chuyên viên phát triển dự án của ATEC nói như vậy và đó cũng là mục đích chung của những đơn vị tham gia ngày hội du học được đánh giá là "tập trung và quy mô nhất từ trước đến nay, tạo nhiều bất ngờ cho người tham dự". Tại Ngày hội TGDH, Liên doanh Bảo hiểm Chinfon Manulife đã giới thiệu sản phẩm "Bảo hiểm hôm nay, du học ngày mai" nhằm cung cấp tín dụng cho phụ huynh có nhu cầu cho con đi du học. Hãng Hàng không Quốc gia Việt Nam (Vietnam Airlines) cũng giới thiệu các loại giá vé ưu đãi cho du học sinh. Cả hai đơn vị tài trợ cho Ngày hội TGDH này đều là những doanh nghiệp lớn hỗ trợ cho việc du học và thu hút rất nhiều người quan tâm.

CÁC BẠN TRẺ NÓI GÌ?

13 giờ 30 phút, bãi xe trước khách sạn New World đã đầy xe. "Cô gái của đường lên đỉnh Olympia" Trần Ngọc Minh sau khi "rinh trọn" suất học bổng du học từ cuộc thi cùng mẹ đến Ngày hội TGDH với "nhiệm vụ" nhận thật nhiều thông tin để góp phần vào việc chọn một trường ưng ý cho suất học bổng phần thưởng của mình. Minh đang là thành viên Câu lạc bộ Tài năng trẻ FPT và "vẫn chưa quyết định chọn trường nào". Chính sự phân vân thúc đẩy không ít các bạn trẻ đến với Ngày hội du học như là một trách nhiệm nghiêm túc cho những quyết định trong tương lai của chính mình.

Vũ Trường An (ngụ ở Nguyễn Thiện Thuật, P. 24, Q. Bình Thạnh) là cử nhân kinh tế vừa ra trường - đã từng đến với hầu hết các đơn vị tham gia triển lãm về du học hôm nay để tìm hiểu thông tin du học - nhưng vẫn bị bất ngờ: "Thật sự tôi bị choáng trước những thông tin đầy ắp được

Trao tặng kỷ niệm chương Thế giới Du học cho Thứ trưởng Lê Vũ Hùng và đại diện hai nhà tài trợ: Chinfon Manulife và Vietnam Airlines

tập trung cho gần 30 gian hàng triển lãm du học". An có một suất tài trợ của người anh đang làm việc tại Pháp nhưng đang tìm chọn một trường ở Anh hoặc Mỹ để học tiếp về quản trị marketing. Những thông tin mà An cần mang tính cụ thể và thiết thực như: môi trường học tập, thông tin thật sát sườn về một trường đại học nào đó, học phí, chế độ học hành, nơi ăn chốn ở... "Tôi có nhiều bạn bè du học ở Anh, Pháp từ nhiều năm nay. Thông tin về môi trường học tập nước ngoài tôi luôn cập nhật, có nhiều cái hay nhưng cũng cần cảnh giác: có những người bạn tôi học bên Anh 6-7 năm chưa ra trường - dù họ đã tự xoay xở được từ năm thứ hai và đến giờ tích lũy có dư khi đang còn học nhưng công việc làm thêm đã chi phối hầu hết thời gian học của họ".

Nhóm sinh viên lớp 27K25 ĐH Kinh tế với 3 bạn: Vòng Thanh Cường, Nguyễn Đức Hùng, Nguyễn Quốc Hoàng vẫn còn trong tâm trạng phân vân giữa việc tiếp tục học đại học tại Việt Nam hay chọn một đại học ở nước ngoài. Họ từng chia

nhau tranh thủ truy cập các địa chỉ du học trên mạng nhưng "gửi email đi hàng mấy chục nơi mà tỉ lệ phản hồi không cao lắm, nắm thông tin trực tiếp ở đây có vẻ chắc chắn hơn".

Trong phòng hội nghị của khách sạn, Bùi Hải Đăng (sinh viên năm 4 ngành Úc học, khoa Đông phương, trường ĐH Khoa học xã hội và nhân văn) đang cùng nhóm bạn 6 người tranh luận về việc "giành phần" trong những suất học bổng ít ỏi hay tự mình xoay xở lấy một chuyến viễn du tự túc. Với họ, chờ một cơ may cho một học bổng là chuyện khó hy vọng, còn chọn một trường du học tự túc thì tùy thuộc rất nhiều vào "của để dành" trong tài sản gia đình. Đó là một quyết định quan trọng.

Khát khao tìm kiếm và thay đổi môi trường học tập là mục đích chính để bạn trẻ đến những chương trình như thế này. "Tôi đi nhiều và thấy rõ nhu cầu du học trong bạn bè đồng trang lứa. Điều kiện kinh tế ngày một khá hơn nên nhiều người có khả năng du học tự túc. Ngay trong

(Xem tiếp tr.58)

Vietnam Airlines

PHÁT TRIỂN CHƯƠNG TRÌNH PHỤC VỤ DU HỌC

PV: Báo chí thế giới từng nhận định Vietnam Airlines là một hãng hàng không đang vươn lên mạnh mẽ ở châu Á. Vậy trong phục vụ hành khách, Vietnam Airlines có những ưu điểm gì, đặc biệt là những ưu điểm mang tính cạnh tranh nhất so với các hãng hàng không châu Á và nước khác?

Ông Trần Văn Vĩnh (Ô. TVV): Hiện nay, chúng tôi đang là hãng hàng không có một đội bay trẻ, hiện đại trên thế giới, các chuyến bay quốc tế thực hiện bằng các loại máy bay mới, hiện đại như Boeing 767, Airbus A320. Mạng đường bay ngày càng dày đặc và tỏa ra khắp nhiều thành phố lớn trên thế giới. Đội ngũ tiếp viên ngày càng được huấn luyện

Nhân Ngày hội Thế giới Du học vừa diễn ra tại TP. Hồ Chí Minh, phóng viên (PV) tạp chí Thế Giới Mới đã phỏng vấn ông Trần Văn Vĩnh - giám đốc Văn phòng khu vực miền Nam của Hãng Hàng không Quốc gia Việt Nam (Vietnam Airlines) về các chương trình phục vụ du học sinh của Vietnam Airlines.

và đào tạo chuyên nghiệp, luôn tận tình phục vụ và giúp đỡ hành khách trong mọi tình huống. Các dịch vụ dưới đất và trên không ngày càng được nâng cấp và hoàn thiện nhằm làm thỏa mãn tối đa mọi nhu cầu của hành khách. Đặc biệt, với các chuyến bay xuất phát từ Việt Nam đi ra nước ngoài, chúng tôi là sự lựa chọn tốt nhất vì chúng tôi có nhiều đường bay trực tiếp nhất đến các nước khác nhau.

PV: Đến nay, Vietnam Airlines đã có những đường bay quốc tế trực tiếp nào? Với những nơi chưa có đường bay trực tiếp, thí dụ Mỹ, Canada, Anh - những nước có khả năng thu hút lớn du học sinh Việt Nam, Vietnam Airlines có cách

nào giúp hành khách không phải thay đổi chuyến bay nhiều lần?

Ô. TVV: Cho đến nay, Vietnam Airlines đã có 18 điểm bay quốc tế có đường bay trực

Khách tham dự Ngày hội Thế giới Du học đang tìm hiểu thông tin của Vietnam Airlines

tiếp đến các nước khác nhau. Tuy nhiên, chưa có hãng hàng không nào khai thác các đường bay thẳng đến Mỹ, Canada, Anh. Với những điểm đến mà Vietnam Airlines chưa có đường bay thẳng thì Hãng không Việt Nam đã và đang xúc tiến ký kết nhiều hợp đồng hợp tác khai thác và phục vụ khách với các hãng hàng không khác trên thế giới để cung cấp những chuyến bay thuận lợi nhất đến Mỹ, Canada và Anh.

PV: *Đối với du học sinh, một đối tượng khách đang không ngừng gia tăng, Vietnam Airlines có những ưu đãi gì?*

Ô. TVV: Chúng tôi luôn luôn mong muốn đóng góp vào việc đào tạo nguồn nhân lực cho đất nước bằng con đường du học, Vietnam Airlines đã và đang áp dụng chính sách giảm giá bán đặc biệt áp dụng cho các du học sinh đi nước ngoài. Các em chỉ cần có visa du học sinh do lãnh sự quán nước các em đến cấp là được áp dụng mức giá ưu đãi này.

PV: *Ngoài ưu đãi về giá vé, hãng có những phục vụ đặc biệt nào khác cho du học sinh hay không? Chẳng hạn, có thêm giá vé ưu đãi cho phụ huynh đi thăm con em học hành ở nước ngoài?*

Ô. TVV: Chúng tôi có mạng lưới văn phòng đại diện Vietnam Airlines ở các nước khác nhau và đây là địa chỉ đáng tin cậy cho du học sinh khi xa nhà muốn thường xuyên có trao đổi về các thông tin trong nước cũng như cần sự hỗ trợ về thông tin lịch bay, sắp xếp ngày đi, về cho phù hợp lịch học tập ở nước ngoài.

Còn về giá ưu đãi cho phụ huynh đi thăm con em học tập tại nước

ngoài thì chúng tôi đang cùng một số tổ chức du học, công ty du lịch xem xét và nghiên cứu kỹ đối tượng khách này để đưa ra chính sách phù hợp.

PV: *Vietnam Airlines có hệ thống văn phòng đại diện và đại lý ở nhiều nước trên thế giới. Vậy các văn phòng này có khả năng giúp đỡ được gì cho du học sinh Việt Nam, những người trẻ tuổi mới lần đầu ra nước ngoài rất cần được thông tin hướng dẫn?*

Ô. TVV: Chúng tôi đã nói ở trên về những hỗ trợ của các văn phòng đại diện Vietnam Airlines ở nước ngoài. Khi các du học sinh sử dụng dịch vụ Vietnam Airlines đi ra nước ngoài, các em còn nhận được sự hỗ trợ rất lớn từ các tiếp viên trên các chuyến bay của Vietnam Airlines. Việc cùng sử dụng tiếng mẹ đẻ sẽ giúp các em không ngỡ ngàng với các thủ tục phải hoàn thành khi xuất nhập cảnh trước khi đến nước khác, đặc biệt là các em mới lần đầu ra nước ngoài. Các tiếp viên hàng không luôn tận tình giúp đỡ các em.

PV: *Với tư cách là một phụ huynh và đồng thời là một doanh nhân, ông có suy nghĩ gì về vấn đề du học?*

Ô. TVV: Ngoài nhiệm vụ thương mại mà Nhà nước giao cho ngành hàng không mà chúng tôi cần phải hoàn thành tốt, qua chính sách ưu đãi dành cho du học sinh, chúng tôi cũng mong muốn được đóng góp, hỗ trợ trong việc đào tạo nguồn nhân lực cho đất nước bằng con đường du học. Đó chính là ý nghĩa xã hội trong hoạt động kinh doanh của chúng tôi.

PV: *Xin chân thành cảm ơn ông.*

P.V

Con số nhắc nhở

Đến tháng 7-2000, cả nước đã hoàn thành phổ cập giáo dục tiểu học và chống mù chữ. Tỉnh Lai Châu là đơn vị cuối cùng hoàn thành công tác này.

Cùng lắng nghe

“Chất lượng đào tạo nếu không đảm bảo sẽ gây lãng phí lớn cho xã hội, thậm chí còn dẫn đến nguy cơ tụt hậu của đất nước khi bước sang thế kỷ mới...”. (Phó Chủ tịch nước Nguyễn Thị Bình phát biểu tại Đại hội Thi đua yêu nước ngành giáo dục năm 2000).

Tin tức

♦ Thủ tướng Chính phủ đã ký Quyết định số 86/2000/TTg về việc ban hành quy chế trường ĐH dân lập. Theo đó, trường ĐH dân lập bình đẳng với trường ĐH công lập về nhiệm vụ và quyền hạn của nhà trường, của giảng viên, sinh viên trong việc thực hiện nhiệm vụ, mục tiêu, nội dung, chương trình, phương pháp đào tạo và các quy định liên quan đến tuyển sinh, dạy và học, thi, kiểm tra, công nhận tốt nghiệp, cấp văn bằng. Sinh viên ĐH dân lập được bình đẳng trong cơ hội tìm kiếm việc làm như SV trường công lập.

♦ Bộ trưởng Bộ GD-ĐT Nguyễn Minh Hiền ký quyết định ban hành các điều lệ trường tiểu học, trung học và trung học chuyên nghiệp theo Luật Giáo dục. Theo đó, các trường tiểu học sẽ do Phòng GD-ĐT trực tiếp quản lý, số lớp học trong trường không quá 30, mỗi lớp tiểu học không quá 35 học sinh, tuổi quy định từ 6-14. bậc THCS do Phòng GD-ĐT quản lý; THPT do Sở GD-ĐT quản lý chỉ đạo trực tiếp, mỗi lớp không quá 45 HS. Đề thi tốt

nghiệp trung học chỉ giới hạn ở chương trình giáo dục của lớp cuối cấp. Học sinh vào học THPT phải có độ tuổi ít nhất là 15, có bằng THCS.

♦ Lễ kỷ niệm 90 năm ngày sinh cố giáo sư Bộ trưởng Tạ Quang Bửu vừa được tổ chức tại hội trường Bộ GD-ĐT. Ông từng đại diện cho phái đoàn Việt Nam ký kết Hiệp định Geneve, giữ chức vụ Bộ trưởng Quốc phòng, Bộ trưởng Bộ Đại học - Trung học chuyên nghiệp, Phó Chủ nhiệm kiêm tổng thư ký Ủy ban khoa học kỹ thuật nhà nước. Ông có nhiều cống hiến trên các lĩnh vực ngoại giao, quốc phòng, đặc biệt là khoa học công nghệ và giáo dục, là người xây dựng nền móng cho ngành khoa học và giáo dục Việt Nam.

♦ Ông Ngô Trần Ái, giám đốc NXB Giáo dục cho biết: giá sách giáo khoa (SGK) năm học 2000-2001 sẽ không thay đổi, mặc dù Tổng Công ty Giấy Việt Nam thông báo tăng giá giấy. Riêng bộ SGK chỉnh lý, hợp nhất môn toán, văn, tiếng Việt bậc THPT có tăng, giảm so với bộ sách cũ (sách chỉnh lý dày hơn sách cũ thì giá tăng tính theo số trang: 21đ/trang và ngược lại).

♦ Hưởng ứng phong trào đền ơn đáp nghĩa, uống nước nhớ nguồn do Bộ GD-ĐT phát động, nhân dịp ngày Thương binh liệt sĩ 27-7, đại diện tạp chí Thế Giới Mới đã đến thắp hương tưởng nhớ và thăm hỏi gia đình 3 liệt sĩ là giáo viên đi B năm 1969: Mai Thị Tám (xã Quyết Tiến, huyện Tiên Lãng, Hải Phòng), Vũ Trọng Hội (xã Nhân Hoà, huyện Vĩnh Bảo, Hải Phòng), Nguyễn Văn Lãng (xã Xuân Lộc, huyện Thanh Thủy, Phú Thọ). Tạp chí TGM đã trao tặng mỗi gia đình liệt sĩ 1 triệu đồng.

TIẾN TRÌNH ĐÀM PHÁN HÒA BÌNH ISRAEL - PALESTINE

Từ OSLO đến trại DAVID

NGỌC LONG

Nổi ưu tư của ba nhân vật chính trong hội nghị trại David (từ trái sang phải): Ehud Barak, Bill Clinton và Yasser Arafat

Năm 1978, tại trại David, sau 12 ngày đàm phán căng thẳng, Thủ tướng Israel Menahem Begin và Tổng thống Ai Cập Anouar el-Sadate đã đặt bút ký hiệp định hòa bình đầu tiên giữa Israel và một nước Ảrập. Lịch sử đã không lặp lại: cuộc đàm phán Israel - Palestine bắt đầu từ ngày 11-7-2000 và kéo dài 14 ngày tại trại David đã không đạt đến một hiệp định giải quyết rốt ráo cuộc xung đột 52 năm nay.

7 năm đàm phán với nhiều cơ hội bị bỏ lỡ

Oslo năm 1993

Ngày 13-9-1993, Chủ tịch Tổ chức Giải phóng Palestine (PLO) Yasser Arafat và Thủ tướng Israel Itzhak Rabin đặt bút ký kết Hiệp định Oslo tại Nhà Trắng Mỹ. Nội dung hiệp định quy định lịch trình như sau: quân đội Israel phải rút khỏi dải Gaza

và thành phố Jéricho vào ngày 13-12-1993 và hoàn thành việc rút quân ngày 13-4-1994 để chuyển giao quyền lực cho cơ quan hành chính lâm thời của Palestine mới thành lập giữ quyền hành pháp, Quốc hội Palestine sẽ được bầu vào ngày 13-7-1994 giữ quyền lập pháp.

Le Caire năm 1994

Đến Hiệp định Le Caire ngày 4-5-

1994, Israel và Palestine mới thỏa thuận được thể thức rút quân đội Israel. Hiệp định này quy định rằng giai đoạn tạm thời sẽ được thiết lập kể từ ngày này và kéo dài đến năm 1999 - đây là thời gian thương lượng các vấn đề bất đồng về Jérusalem, người tị nạn, khu định cư người Do Thái, biên giới và quyền hạn nhà nước Palestine. Căn cứ Hiệp định Oslo, các vấn đề trên sẽ bắt đầu được thương lượng từ đầu năm thứ ba của giai đoạn tạm thời (tức từ tháng 5-1996).

Oslo II năm 1995

Tháng 9-1995, Israel và Palestine lại ký kết một hiệp định mới ở Ai Cập và phê chuẩn ngày 28-9-1995 ở Washington. Hiệp định này được gọi là Hiệp định Oslo II với nội dung: xác định ba khu vực chủ quyền trong vùng đất Palestine bị chiếm đóng (khu A do Palestine kiểm soát, khu C do Israel kiểm soát và khu B do hai bên hợp tác kiểm soát), quy định lịch trình ba đợt rút quân đội Israel (mỗi 6 tháng một đợt), quy định ngày 20-1-1996 là ngày bầu cử Quốc hội và chủ tịch Hội đồng tự trị Palestine, ghi nhận cam kết sửa đổi hiến chương của PLO về điều khoản tiêu diệt nhà nước Israel, nhắc lại ngày 4-5-1996 là ngày bắt đầu thương lượng các vấn đề bất đồng về vùng đất Palestine bị chiếm đóng. Sau đó, việc tổ chức bầu cử và sửa đổi hiến chương đã được thực hiện. Ngược lại, quân đội Israel không chịu rút quân khỏi thành phố Hébron. Cuộc thương lượng về vùng đất Palestine bị chiếm đóng bắt đầu tháng 5-1996 nhưng lại hoãn ngay vì Thủ tướng Israel Shimon Perès quyết định tổng tuyển cử ở Israel trước thời hạn. Trong tổng tuyển cử, Benjamin Netanyahu được bầu làm thủ tướng. Nhân vật này từng chỉ trích rất gay gắt việc ký kết Hiệp định Oslo.

Hébron năm 1997

Tháng 1-1997, một hiệp định mới lại được ký kết xác định phân chia thành phố Hébron ở vùng bờ Tây sông Jourdain làm hai khu vực do Israel và Palestine kiểm soát mỗi khu vực, quy định lịch trình quân đội Israel rút quân vào tháng 3-1997, tháng 9-1997 và giữa tháng 5-1998, nhắc lại ngày 4-5-1999 là hạn chót chấm dứt thương lượng về vùng đất Palestine bị chiếm đóng.

Wye River năm 1998

Lịch trình đã định không được tôn trọng. Israel đòi Palestine phải hủy bỏ một số điều khoản gây tranh cãi trong hiến chương. Palestine tố cáo Israel tiếp tục mở rộng các khu định cư và rút quân chậm trễ. Hội nghị đàm phán ở Wye River (Mỹ) hồi tháng 10-1998 dẫn đến một hiệp định tiếp tục xác định lịch trình rút quân và nhắc lại một số quy định trong Hiệp định Oslo II chưa thực hiện như giải phóng tù nhân Palestine, xây dựng cảng và sân bay ở dải Gaza, xây dựng đường giao thông có bảo vệ nối liền dải Gaza và vùng bờ Tây sông Jourdain.

Charm el-Cheikh năm 1999

Sân bay ở dải Gaza mở cửa từ tháng 11-1998 và PLO đã tiếp tục sửa đổi hiến chương nhưng một lần nữa, Israel không tôn trọng lịch trình rút quân. Tháng 9-1999 tại Charm el-Cheikh, Israel và Palestine lại ký hiệp định quy định cụ thể lịch trình xây dựng cảng, mở đường giao thông, giải phóng tù nhân Palestine và thời gian quân đội Israel rút quân, đồng thời dự kiến sẽ ký kết một hiệp định chung về các vấn đề thương lượng vào tháng 2-2000 và ký kết hiệp định chính thức về các vấn đề này vào tháng 9-2000. Sau đó, một số điểm đã được tuân thủ như quân đội Israel đã rút quân hai đợt, tù nhân Palestine được giải phóng,

đường giao thông nối dải Gaza và miền Nam vùng bờ Tây đã được xây dựng nhưng vẫn còn hai điểm bế tắc: đợt rút quân thứ ba của quân đội Israel và hiệp định chung về vùng đất Palestine bị chiếm đóng.

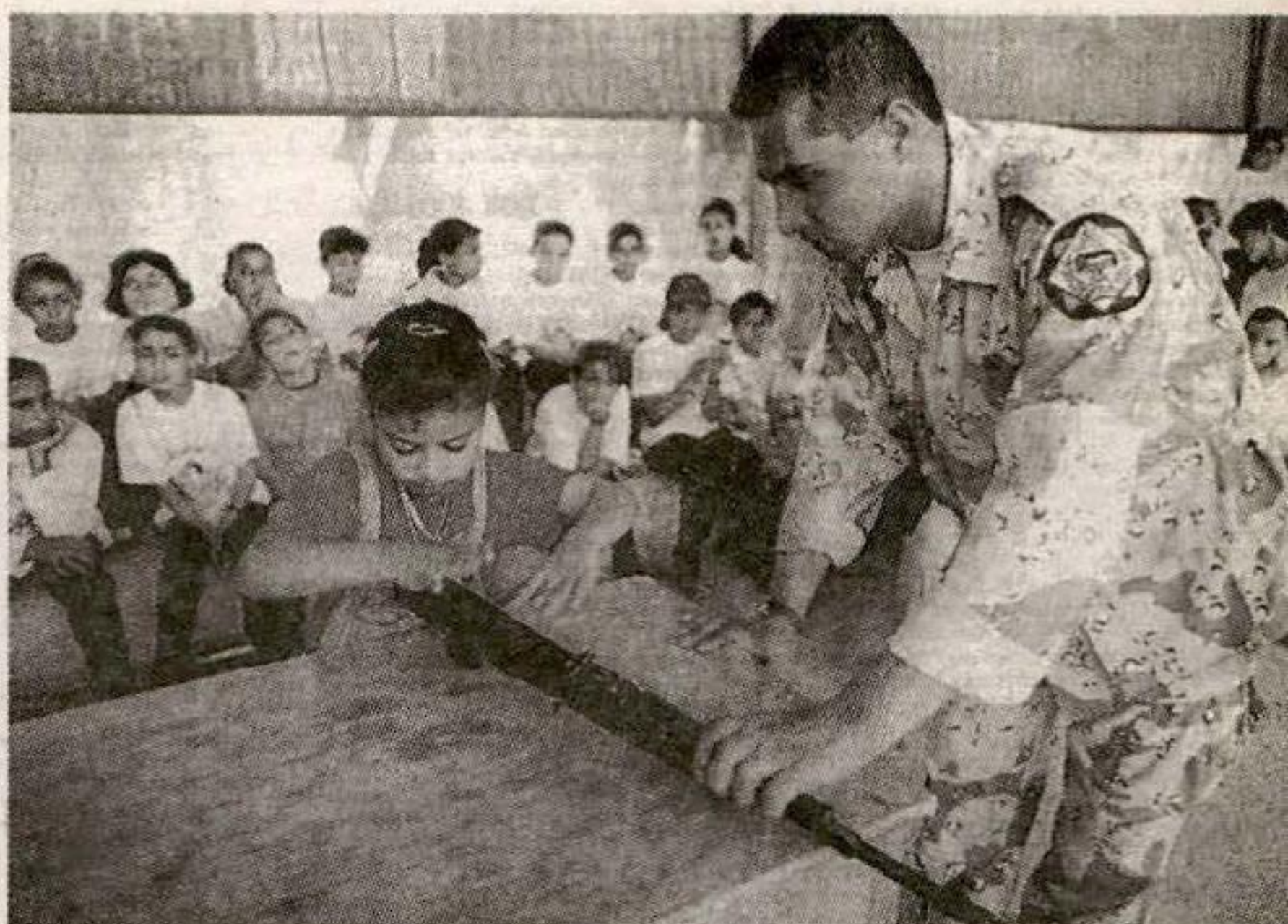
Những điểm bất đồng chính

Người tị nạn Palestine

Hiện nay có khoảng 3,5 triệu người Palestine là dân tản cư trong chiến tranh năm 1948 và năm 1967 hiện đang sống tản mác khắp Trung Đông, đặc biệt tập trung đông đảo ở Jordanie (1,54 triệu người), Liban (373.000 người), Syrie (378.000 người), bờ Tây sông Jourdain (578.000 người), dải Gaza (808.000 người). Palestine viện dẫn nghị quyết 194 của Liên hiệp quốc (LHQ) đòi Israel phải để cho người Palestine được quyền trở về quê cha đất tổ hoặc chọn lựa giữa trở về và tiền bồi thường. Israel nhìn nhận người tị nạn Palestine đã chịu nhiều đau khổ nhưng phủ nhận trách nhiệm gây ra nỗi đau khổ ấy, không đồng ý cho người tị nạn Palestine trở về Israel hàng loạt mà chỉ mới chấp nhận cho khoảng 100.000 người tị nạn Palestine trở về Israel vì lý do nhân đạo theo chương trình đoàn tụ gia đình. Israel cũng tuyên bố sẵn sàng hợp tác với Mỹ, Nhật và các nước châu Âu thành lập quỹ bồi thường cho người tị nạn Palestine.

Nhà nước Palestine tương lai

Israel chấp nhận việc thành lập nhà

Ngày 19-7-2000, sĩ quan cảnh sát Palestine chỉ dẫn cho trẻ em trong trại tị nạn ở dải Gaza cách sử dụng vũ khí

nước Palestine ở bờ Tây sông Jourdain và dải Gaza với đường giao thông nối liền hai khu vực chạy qua lãnh thổ Israel. Tuy nhiên, Palestine và Israel vẫn còn bất đồng ở chỗ Israel đòi kiểm soát không phận, biên giới phía Đông (giáp Jordanie), phía Nam (giáp Ai Cập) và kiểm soát trong thời gian từ 10-12 năm một khu vực rộng tương đương 15% diện tích bờ Tây sông Jourdain (trong đó có thung lũng sông Jourdain), còn Palestine lại muốn xây dựng một nhà nước có đầy đủ chủ quyền, có nghĩa là phải có quân đội riêng.

Biên giới

Palestine đòi Israel phải thực hiện nghiêm chỉnh nghị quyết 242 của LHQ (trao trả lại toàn bộ khu vực bờ Tây sông Jourdain đã bị chiếm đóng từ ngày 4-6-1967) đồng thời chấp nhận nhường từ 3-4% lãnh thổ bờ Tây cho Israel với điều kiện nhận lại một diện tích rộng tương đương ở Israel. Israel không đồng ý, muốn chiếm khoảng 8% diện tích ở vùng bờ Tây, nơi có ba khu định cư người Do Thái quan trọng nhất.

Khu định cư người Do Thái

Sau khi Israel chiếm đóng vùng bờ Tây sông Jourdain và dải Gaza năm 1967, các khu định cư người Do Thái ngày càng bành trướng. Giữa năm 1993 và hiện nay, số dân định cư người Do Thái sống trong 200 khu định cư ở vùng bờ Tây đã tăng lên từ 117.000 lên 195.000 người. Số dân định cư người Do Thái ở dải Gaza là 6.500 người và ở Đông Jérusalem là 180.000 người. Israel muốn giữ lại tối thiểu 80% số dân định cư sống trong ba khu đất thuộc Israel quản lý trong khi Palestine chỉ đồng ý cho dân định cư người Do Thái tiếp tục ở lại dải Gaza và bờ Tây sông Jourdain với điều kiện Israel phải để cho Palestine giữ chủ quyền.

Jérusalem

Sau chiến tranh năm 1967, hơn 180.000 dân Israel đã đến lập nghiệp trên phần đất của người Arập ở Đông Jérusalem. Israel xác định Jérusalem là thủ đô vĩnh cửu của Israel nên không muốn phân chia mà chỉ chấp nhận cho khu Đông Jérusalem (nơi tập trung sinh sống của 200.000 người Palestine) được hưởng quy chế tự trị hành chính và chấp nhận cho Palestine đặt thủ đô tương lai ở làng Abou Dis cách đền thờ al-Aqsq (điểm hành hương thứ ba của Hồi giáo) chưa đầy 2km. Phía Palestine lập luận rằng khu Đông Jérusalem thuộc về những vùng đất bị Israel chiếm đóng năm 1967 nên Israel phải trả lại theo tinh thần nghị quyết 242, tuy nhiên cũng sẵn sàng căn cứ nghị quyết 181 của LHQ chấp nhận cho Jérusalem hưởng quy chế thành phố quốc tế. Palestine cũng sẵn sàng thừa nhận chủ quyền của Israel ở khu Tây Jérusalem để đổi lại điều kiện Israel phải thừa nhận chủ quyền của Palestine ở khu Đông và khu Đông sẽ là

thủ đô của nhà nước Palestine tương lai.

14 ngày sóng gió ở trại David

Ngày 5-7-2000, Nhà Trắng tổ chức một cuộc họp báo đột xuất. Tổng thống Mỹ Bill Clinton đã gây bất ngờ khi tuyên bố Thủ tướng Israel Ehoud Barak sẽ hội đàm với Tổng thống Palestine Yasser Arafat tại trại David vào ngày 11-7-2000. Vài ngày trước đó, Ngoại trưởng Mỹ Madeleine Albright đã đến thăm Israel và Palestine nhưng các nhà lãnh đạo hai bên còn cho biết cần phải có thêm một thời gian nữa để chuẩn bị hội nghị thượng đỉnh và sớm nhất cũng phải chờ đến cuối tháng 7. Bill Clinton tỏ ý gấp gáp cũng có lý do: ngày 3-7-2000, Hội đồng trung ương PLO nhóm họp tại dải Gaza đã tuyên bố vào ngày 13-9 năm nay sẽ đơn phương tuyên bố nhà nước Palestine độc lập với diện tích bao gồm toàn bộ vùng đất Palestine bị Israel chiếm đóng từ năm 1967 và thủ đô sẽ là Jérusalem. Vào thời điểm này, không khí bắt đầu căng thẳng: Israel hăm he đưa quân trấn áp các cuộc biểu tình trên đường phố Palestine còn Palestine liên tục đả kích quân đội Israel không tiến hành rút quân đột ba khỏi vùng bờ Tây như lịch trình đã định. Ngày 11-7-2000, hội nghị thượng đỉnh Israel - Palestine bắt đầu theo phương thức họp kín tại trại David (nguyên là nhà nghỉ dành cho tổng thống ở bang Maryland). Chỉ có Ehoud Barak và Yasser Arafat được quyền giữ mỗi người một điện thoại di động nhằm mục đích tránh bị sức ép của bên ngoài. 24 giờ sau khi khai mạc hội nghị, báo chí nhận được thông báo đầu tiên không liên quan gì đến hội nghị: Israel không đồng ý bán cho Trung Quốc 4 máy bay radar Awacs (Mỹ ép Israel phải hủy bỏ hợp đồng này)... Đến ngày họp thứ ba, tình hình rất căng thẳng vì Yasser Arafat chỉ trích Bill Clinton đưa

BẢN TUYÊN BỐ BA BÊN SAU HỘI NGHỊ TRẠI DAVID

Ngày 25-7-2000, Nhà Trắng và Bộ Ngoại giao Mỹ công bố toàn văn bản tuyên bố ba bên Mỹ - Israel - Palestine nêu lên 5 điểm đã được Israel và Palestine nhất trí như sau: 1- Mục đích hội đàm là chấm dứt nhiều thập niên xung đột và thực hiện nền hòa bình đúng đắn và lâu dài; 2- Israel và Palestine cam kết tiếp tục nỗ lực để ký kết sớm nhất một hiệp định về toàn bộ các vấn đề đã thảo luận; 3- Israel và Palestine nhận định rằng các cuộc đàm phán dựa trên các nghị quyết 242 và 338 của Hội đồng Bảo an LHQ là phương tiện duy nhất đạt đến hiệp định và hai bên cam kết thiết lập môi trường thuận lợi cho cuộc đàm phán không bị sức ép, hăm dọa hoặc đe dọa vũ lực; 4- Israel và Palestine hiểu rõ tầm quan trọng cần phải tránh mọi hành động đơn phương có thể làm phương hại đến kết quả đàm phán và mọi dị biệt sẽ được giải quyết duy nhất bằng đàm phán có thiện chí; 5- Israel và Palestine đồng ý rằng Mỹ là đối tác chủ yếu trong việc tìm kiếm hòa bình và sẽ tiếp tục tham khảo ý kiến của Tổng thống Bill Clinton và Ngoại trưởng Albright.

ra nhiều đề nghị quá thiên vị Israel và sau cùng Bill Clinton phải rút lại những đề nghị ấy. Vài hôm sau, tình hình bớt căng thẳng hơn. Ehoud Barak mời mọi người ăn cơm tối. Ngày 16-7-2000, lần đầu tiên Bill Clinton đã phá vỡ tính chất bí mật của hội nghị khi trả lời phỏng vấn nhật báo Mỹ *Daily News* cho biết hội nghị đã đạt được một số tiến bộ. 2 ngày sau, Israel và Palestine lại lên án lẫn nhau không chịu nhượng bộ. Chiều 18-7-2000, người phát ngôn của Nhà Trắng loan báo Bill Clinton sẽ lên đường dự hội nghị các nước G8 ở Nhật. Vài giờ sau, người phát ngôn của Hội đồng An ninh quốc gia Mỹ lại thông báo Bill Clinton hoãn chuyến đi 24 giờ. Ngày 19-7-2000 là ngày có nhiều tin tức mâu thuẫn nhất. Buổi tối, người phát ngôn Nhà Trắng thông báo hội nghị kết thúc mà không đạt được thỏa thuận nào. Hai đoàn đại biểu Israel và Palestine đã chuẩn bị va ly về nước. Một giờ sau, đích thân Bill Clinton lại thông báo lạc quan hơn rằng không ai muốn bỏ cuộc đàm phán nửa chừng. Hôm sau, Bill Clinton đi dự hội nghị ở Nhật, giao

công việc làm trung gian hòa giải lại cho Ngoại trưởng Albright. Sau nhiều lần Israel và Palestine gặp gỡ chung và tiếp xúc riêng, tình hình tiến triển khả quan hơn. Israel đã tỏ thái độ không còn kiên quyết giữ quan điểm cứng rắn về vấn đề chủ quyền ở Jérusalem - điểm bất đồng lớn nhất trong hội nghị. Các vấn đề khác về người tị nạn, biên giới, khu định cư người Do Thái và bố trí an ninh đã đạt kết quả bước đầu. Một chuyên gia pháp lý đã được mời đến trại David chuẩn bị hỗ trợ cho luật sư trong đoàn đại biểu Israel. Ngày 23-7-2000, Bill Clinton từ Nhật quay trở về trại David sớm hơn dự kiến vài giờ. Tuy nhiên mọi cố gắng giảm bớt bất đồng - đặc biệt là bất đồng ý kiến về Jérusalem - vẫn không thành. Bill Clinton đề nghị ký một hiệp định về các vấn đề khác trừ Jérusalem nhưng hai bên Israel và Palestine đều không đồng ý. 48 giờ sau, Bill Clinton tuyên bố chấm dứt hội nghị mà không có hiệp định nào được ký kết.

(Theo *le Monde, le Figaro, Libération* 7.2000)

SỰ PHÁT TRIỂN VỀ KHOA HỌC KỸ THUẬT MANG ĐẾN NHIỀU TIỀN
ÍCH CHO ĐỜI SỐNG NHƯNG MẶT KHÁC, CÙNG ĐE DANG ĐE ĐOÀ
MÀNG SÔNG CỦA HỌ, NẾU TRONG QUÁ TRÌNH HOẠT ĐỘNG, CÁC
CƠ SỞ SẢN XUẤT KHÔNGÁP DỤNG NHỮNG QUY TRÌNH CHẤT
CHẾ, THIẾU SỰ KIỂM TRA ĐỊNH KỲ CÁC MÁY MÓC THIẾT BỊ.
TRƯỜNG HỢP RÔ RỈ HÓA CHẤT DO VỐ BƯỞNG ONG DÀN Ở NHÀ
MÂY LỘC HÒA CHẤT THUỘC VÙNG MOSES LAKE (MY) LÀ MỘT
KINH NGHIỆM ĐẠT GIA CHO CÁC NHÀ QUẢN LÝ TẠI ĐÂY.

NHÀ MÁY HÒA CHẤT

đến từ
ĐỒNG ĐỘI

Một phần của nhà máy
hòa chất ở Moses Lake

Tiếng cười giòn giã vang lên và dội vào những bức tường bằng bê tông dày của phòng kiểm soát, nơi toán trực đêm đang chuẩn bị vào ca. Tuy nhiên, công việc không phải là yếu tố duy nhất ám ảnh tâm trí họ. Đêm nay là thời khoảng cuối cùng của bốn ngày làm việc trong tuần của họ, họ dự định ngày mai sẽ đi săn với nhau.

Muốn gì thì cũng phải hoàn thành nhiệm vụ trong ca trực này. Trưởng ca Kevin Gary chia toán nhân viên kỹ thuật ra thành những nhóm nhỏ để làm việc tại nhiều nơi khác nhau trong nhà máy. Jeremy, Deme, Roy và Rick Rios làm việc với nhau tại tháp có lò phản ứng cao 6 tầng, có nhiệm vụ thay thế các van và treo nhãn chứng nhận lên các ống dẫn. Riêng Kevin thì đi dự một cuộc họp ở một bộ phận khác của nhà máy.

Luồng khí độc hung hãn

Từ lâu, một hiện tượng đáng báo động đã không được các giới chức có trách nhiệm tại nhà máy lưu tâm đúng mức. Đó là việc các hóa chất ngày một ăn mòn dần mặt trong các ống dẫn. Lâu ngày, các ống dẫn mỏng ra, có nơi chỉ còn độ dày tương đương vỏ một lon đựng soda và nguy cơ nứt, vỡ ống là điều khó tránh.

Trước khi leo lên tháp, Jeremy bước ra ngoài để hít thở bầu không khí ấm áp của đêm tối. Anh dừng lại, lắng nghe tiếng ngỗng kêu vang lên xa xa rồi kiểm tra lại trang thiết bị cá nhân của mình: kính bảo hộ, mũ bảo vệ, trang phục bảo hộ lao động, thắt lưng. Chiếc micro của máy liên lạc vô tuyến được cài cẩn thận lên ve áo anh, còn túi đeo ở lưng thì chứa chiếc mặt nạ ngừa

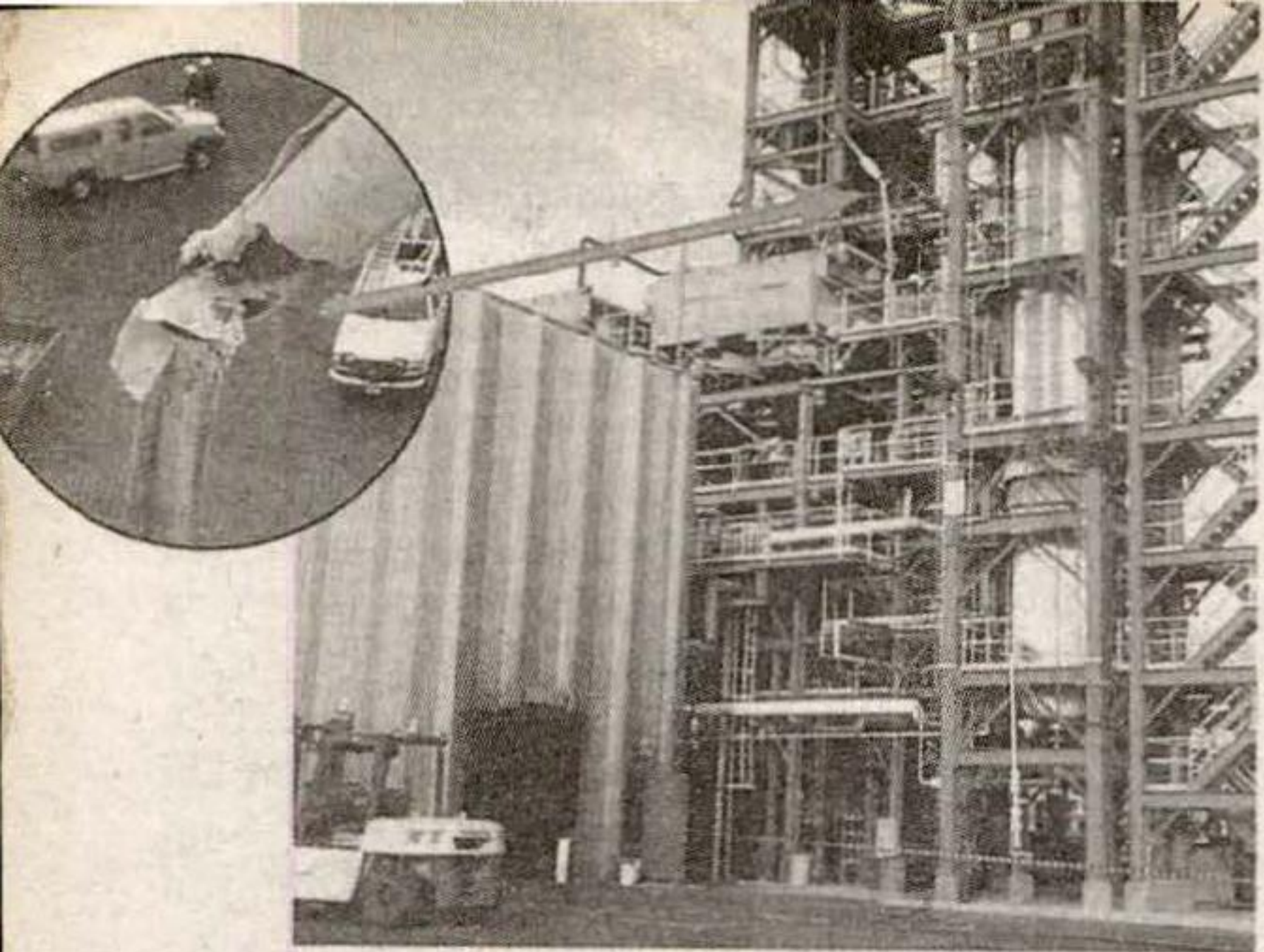
khói độc. Những trang bị có tính bảo hộ này là một sự nhắc nhở Jeremy và các bạn đồng sự về sự nguy hiểm của công việc. Trong những đường ống ngang dọc chung quanh anh là một hỗn hợp những chất khí có thể giết chết con người như *hydro*, *silicon tetrachloride* và *trichlorosilane*, được điều áp và nung nóng đến nhiệt độ 538°C. Nếu thoát ra ngoài không khí, những khí đó có thể phản ứng với hơi ẩm, sinh ra *axít hydrochloric* có tác dụng ăn mòn rất mạnh. Jeremy có kinh nghiệm về điều này. Trong những lần thay các bộ lọc hoặc lau chùi các đường ống, đôi khi khí rò rỉ, dù rất ít, cũng làm mũi anh cảm thấy khó chịu và nước mắt chảy ròng ròng. Có một lần anh và một công nhân cố lau sạch một đốm hóa chất thoát ra từ một bộ lọc hình ống, khi giọt nước đầu tiên rơi vào đốm hóa chất đã đông đặc ấy, một đám mây khí độc bốc cao 6m làm cả hai suýt ngạt thở.

Sau khi đã chuẩn bị xong mọi thứ, Jeremy leo lên tháp, dừng lại ở tầng bốn và bắt đầu làm việc.

Chuyện phải đến đã đến. Những đường ống dẫn bị bào mòn tối đa đã để lộ những lỗ rò nhỏ và hóa chất sôi sục bên trong đã tìm được lối thoát ra ngoài. Một luồng khí hung hãn vọt ra với vận tốc gần 100km/giờ. Jeremy lùi lại, kinh hoàng, trong khi đường ống dẫn bị phụt khí găm lên như một chiếc máy bay phản lực đang cất cánh. Trong vòng mấy phút, đã có gần 14.000kg khí độc tuôn vào bầu không khí.

"Tôi không muốn chết"

Còi báo động réo vang khắp nhà máy lọc hóa chất. Jeremy cố chạy

Chỗ bị nứt, vỡ trên đường ống dẫn hóa chất (có mũi tên)

còn cách nào khác, phải thoát khỏi đám mây khí độc với bất cứ giá nào. Phải nhảy xuống thôi!

Ở một tòa nhà cách nơi phun khí độc khoảng 100m, Kevin Gary được thông báo tình trạng khẩn cấp

ra khỏi đám mây khí càng lúc càng dày đặc. Liếc nhìn ống gió (windsock) trên tháp, anh biết là gió đang thổi về hướng Bắc. Theo anh, hy vọng lớn nhất lúc này là nhảy qua tòa nhà ở cách nơi anh đứng gần 50m về phía Nam. Khi không khí đã tràn đầy khí độc, gồm những hạt nhỏ li ti giống như tuyết, Jeremy hít một hơi thở sâu rồi chạy xuống cầu thang, kịp lúc nhìn thấy ba đồng sự cũng vừa chạy đến. Trong phút chốc, khí độc đã len lỏi qua vành kính bảo hộ lao động - vốn thiết kế để chắn nước chứ không phải khí - làm cho đôi mắt anh xốn vô cùng và không còn nhìn rõ mọi vật chung quanh.

Đứng ở đầu cầu thang, Jeremy chụp vội máy hô hấp nhân tạo vào mặt, hít thật sâu. Nhưng rồi máy hô hấp cũng bị khí độc tràn vào khiến cổ họng và buồng phổi anh nóng như bị lửa đốt. Anh hoảng hốt khi không thở được nữa. Một tiếng nói nào đó vang lên trong nội tâm, bảo anh hãy cố gắng và đừng đầu hàng. Anh nhìn xuống cái màu đen nhờ nhờ của nhựa đường ở bên dưới, cách nơi anh đứng hơn 12m. Không

qua may vô tuyến cầm tay. Anh chạy vội ra ngoài, nhìn về hướng nhà máy, nơi anh vừa mới chia tay các đồng sự. Cả khu vực quanh chiếc tháp 6 tầng bị một đám mây khổng lồ che phủ. Dù ở một khoảng cách xa như thế, Kevin vẫn nghe tiếng gầm rú của những ống dẫn bị vỡ đang phun khí độc lên không trung. Anh cầm máy lên và gọi cho nhóm Jeremy, yêu cầu họ cho nhà máy ngưng hoạt động; rồi sau đó liên lạc với một nhóm khác, bảo họ gọi cho Sở Cứu hỏa cùng đội cứu nạn khẩn cấp.

Trong lúc Kevin lên xe chạy đến hiện trường thì Jeremy vẫn còn đứng ở tầng bốn của tháp chứa lò phản ứng. Anh nắm tay vào lan can, chạy vội xuống thang, vừa ho sặc sụa, vừa va chạm vào những người khác cũng đang chạy cuống cuống như anh. Tất cả không còn kiểm soát được chân tay mình nữa và loạng choạng như những người say rượu. Bỗng nhiên, Deme Garibay vấp ngã và đổ nhào xuống sàn nhà. Jeremy chạy vội đến đỡ anh dậy. Nhưng Deme không cử động gì nữa cả khiến Jeremy phải túm lấy bộ

quần áo bảo hộ lao động của anh và kéo lê anh đi theo mình. Trong thâm tâm Jeremy, câu nói "Tôi không muốn chết!" cứ vang lên từng hồi. Anh chạy như điên, va vào một bức tường rồi ngã vật xuống. Trong giây phút, Jeremy cố gượng dậy, kéo Deme theo vào trong tòa nhà lớn, bật nút chiếc máy liên lạc vô tuyến nhưng không thốt lên được lời nào...

Chiến đấu với hung thần

Kevin Gary chạy ra khỏi tòa nhà dành cho nhân viên kỹ thuật và nhanh chóng tìm thấy một hòng nước cứu hỏa. Anh cầm vòi, xoay chiếc van và hướng dòng nước chảy mạnh vào trung tâm đám mây khí dày đặc. Hồi lâu sau, nó thu nhỏ được phần nào. Anh tiếp tục gọi vào máy liên lạc vô tuyến: "Rick, Deme, Jeremy, Roy, các anh ở đâu?".

Không có tiếng trả lời. Anh lại chạy từ hòng nước này sang hòng nước khác, đẩy lùi đám mây khí độc bằng những luồng nước dũng mãnh. Một người nữa chạy đến hỗ trợ anh tạo thành một bức tường nước quanh đám mây khí. Cuối cùng, có tiếng rột rết trong máy liên lạc vô tuyến của Kevin, trong tiếng nước chảy ào ào, anh vẫn nghe tiếng rên rỉ của Jeremy:

- Tôi bị thương...
- Anh ở đâu?

Cố lắm Jeremy mới thều thào cho biết mình đang ở tòa nhà bảo trì. Kevin chạy vội đến đó, cố né tránh những đám hơi chực liếm vào người. Ngay ô cửa, anh bắt gặp Deme đã gục ngã, mặt đầy máu, axit làm bong vết thương. Ở hành lang có tiếng

rên rỉ, anh chạy vòng quanh góc nhà và nhìn thấy Jeremy cũng đang tựa vào tường. Cả hai đều bất động. Kevin cố nâng Deme dậy, nhưng Deme chỉ cuộn người lại như một quả bóng lăn. Anh giúp tài xế chụp chiếc mặt nạ oxy vào mặt Deme rồi quay sang Jeremy, lật ngửa nạn nhân lại và vỗ nhẹ vào má Jeremy. Đến lúc này, anh mới nhận ra là axit đang tấn công cơ thể Jeremy. Mái tóc đen của Jeremy đã nhuộm một màu trắng, quần áo cũng thế. Một lớp màng mỏng màu trắng đục phủ lên đôi mắt Jeremy. Kevin biết rằng nếu lớp màng này không được lau sạch sớm thì bạn anh sẽ bị mù, trong trường hợp không được nhập viện sớm, cái chết là điều khó tránh khỏi. Anh nắm chặt cánh tay Jeremy, choàng qua vai mình và kéo sệt Jeremy đi...

Như một người vừa tỉnh dậy sau một giấc ngủ sâu, Jeremy cố nhận biết những biến chuyển đang diễn ra quanh mình. Anh nghe văng vẳng tiếng nói của Kevin vang lên từ một cõi xa xăm nào đó. Rồi như trong một giấc mơ, anh nghe tiếng nước chảy và cảm thấy như lửa đốt

Kevin Gary (phải) cùng Rick Rios và Jeremy Lohr

khi nước phản ứng với những đốm axit dính trên da. Lúc này, những hoạt động cứu nạn đã diễn ra khẩn trương. Công nhân ở các bộ phận khác của nhà máy đã tập trung phía sau những hòng nước và bắt đầu tấn công trực diện vào đám mây khí đang nhỏ dần. Những người bị thương được nhân viên cứu thương đưa vào bệnh viện. Dưới sự điều động của Kevin, hai công nhân được trang bị dụng cụ bảo hộ lao động leo lên tầng bốn của tháp. Họ dùng vòi nước cô lập chỗ vỡ trên đường ống. 30 phút sau, cơn ác mộng mới hoàn toàn chấm dứt.

*

Sáng hôm sau, khi Mặt trời lộ dạng, trước mắt Kevin Gary, khung cảnh quanh tháp có lò phản ứng trông như một bãi chiến trường. Trong lúc hầu hết khí độc tập trung ở nhà máy, một số ít lan xa trên 2km, đến tận vùng nông thôn gần đó, làm hư hại mùa màng. Axit ăn thủng khung cửa sổ, mái nhà (tole) của cư dân trong vùng ảnh hưởng của tai họa. Điều kỳ diệu là không có ai bên ngoài nhà máy bị thương tích gì.

Bốn nhân viên tiếp xúc với hóa chất rò rỉ được chữa trị những vết bỏng và chứng viêm phổi (do hóa chất gây ra). Điều đáng tiếc là Deme Garibay và Roy Long đã qua đời vì vết thương quá nặng. Jeremy và Rich vẫn còn chịu đựng những hậu quả của tai nạn về mặt sức khỏe. Đó quả là một kinh nghiệm khá đắt trong việc bảo vệ an toàn cho một cơ sở sản xuất quan trọng như nhà máy lọc hóa chất ở Moses Lake.

(Theo Reader's Digest, 7.2000)

Quyền Anh nữ:

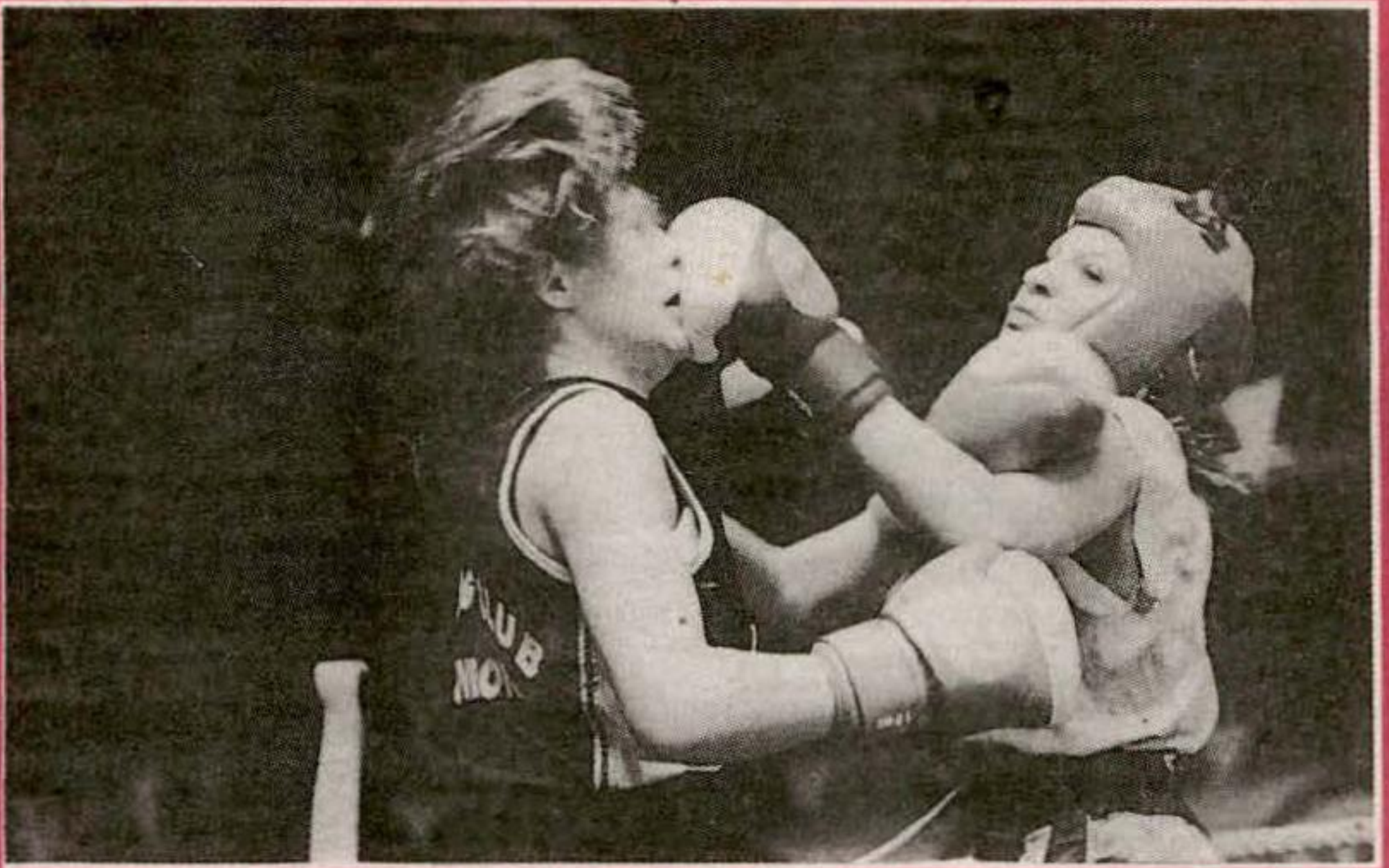
NÊN HAY KHÔNG?

PHAN NGHI

Từ hai năm nay, Liên đoàn quyền Anh của Pháp đã mở rộng cửa để cho phụ nữ tham dự các trận đấu. Với các dụng cụ bảo vệ đầu, ngực và răng, phái yếu đã chứng tỏ sự dũng cảm của họ khi phải đương đầu với những cú đấm dữ dội. Phóng sự của tạp chí Marie Claire (Pháp) sau đây ghi lại tâm trạng của họ trong những trận đấu để tranh giải vô địch quyền Anh nữ đầu tiên ở châu Âu và phần nào trả lời cho câu hỏi: phụ nữ có nên dấn thân vào môn thể thao mang đầy tính bạo lực này hay không.

"Chúng tôi phải chịu đựng những cú đấm..."

Ở phía dưới, khán giả hò hét, cổ vũ. Trên sàn đấu, Nacéra, 60kg, nữ vô địch của Pháp, cố sức chống

Một nữ đấu thủ quyền Anh bị đánh văng mắt mũ bảo hộ

lai những cú đấm ác liệt của Elena, một nữ đấu sĩ Moldavie. Bị kẹt trong dây thừng, Nacéra phải chịu đựng một loạt các cú đấm móc. Bất chợt mi mắt cô sưng lên như một quả trứng. Sợ Nacéra bị nốc ao, trọng tài cho ngưng trận đấu và loan báo sự chiến thắng của Elena.

Nacéra ứa nước mắt cúi chào khán giả và lui vào hậu trường. Cô than vãn với ông bầu của mình: “Tôi vẫn còn có thể chiến đấu được. Tại sao trọng tài lại ra lệnh ngừng?”. Trong lúc ấy, công chúng không ngớt lời phê phán trận đấu. Họ tụ hội trên những bậc thềm của cung thể thao Mâcon (Côte d’Or) để dự khán những trận đấu tranh giải quyền Anh nữ đầu tiên trong lịch sử của bộ môn thể thao này. Tại Mỹ hoặc Thụy Điển, quyền Anh nữ đã xuất hiện từ lâu, nhưng ở Pháp, người ta chỉ mới biết đến nó

khoảng vài năm nay. Nacéra và một số nữ đấu sĩ khác của Pháp đã được tuyển lựa để đại diện cho nước Pháp tham dự giải. Đáng tiếc thay, mới ra quân, Nacéra đã bị một cô gái Moldavie loại ra ngoài vòng chiến!

Nacéra mê đánh bốc ngay từ thuở nhỏ. Cha cô làm bảo vệ tại một phòng tập thể dục và chơi thân với một huấn luyện viên quyền Anh. Cô thường theo ông bố tới phòng tập. Một hôm cô hỏi huấn luyện viên: “Cháu có thể tập môn này được không?”. Ông ta cả cười: “Con gái ai lại đi đánh bốc?”. Cô đáp: “Tại sao không?”. Thế là sau đó cô trở thành đấu sĩ quyền Anh. Cũng như phần lớn các cô gái khác trong nghề, Nacéra rất thích làm dáng. Trước khi lâm trận, cô nào cô nấy đều thận trọng sửa sang sắc đẹp. Audrey, cô gái tóc nâu từng so

găng với Nacéra, luôn tỉa móng tay và tóc. Audrey nói: "Mọi người hỏi tôi làm cách nào để có những móng tay dài như vậy? Nhưng với tôi, cái đó cũng quan trọng lắm chứ. Cho dù đôi khi tôi đã bị gãy móng tay trong lúc đấu...". Nacéra thở dài nói lời: "Thiên hạ bảo chúng tôi giống như đàn ông. Nhưng chúng tôi chỉ là những cô gái như những người khác... hoặc gần như thế! Bởi lẽ chúng tôi phải chấp nhận cuộc đấu, phải chịu đựng những cú đấm... có khi tới lúc bị đo ván!".

Nadia 22 tuổi cũng là một nữ đấu sĩ nhưng theo đạo Hồi, một tôn giáo trong đó quyền Anh không có chỗ đứng, nhất là với một phụ nữ. Trước mỗi trận đấu, Nadia đều cầu nguyện, vì cô nghĩ rằng quyền Anh không có gì là tội lỗi và đáng chí tôn sẽ giúp cô chiến thắng: "Đó không phải là một cuộc đánh nhau thông thường, bởi nó đã được chấp nhận bởi cả hai bên".

Hai giờ chiều chủ nhật hôm ấy, Nadia chuẩn bị đấu với Oksana, một cô gái Nga thân hình đồ sộ đã chiến thắng 7 trận trên 8. Nadia ngồi sửa soạn trong "lô" của mình. Cô luôn cái dụng cụ bảo vệ ngực dưới áo lót. Rồi dưới chiếc may-ô bằng nylon màu đỏ, cô mặc thêm một chiếc coóc-xê. Quyền Anh nữ là môn thể thao hãy còn mới đối với người Pháp, nên người ta chưa có đủ thời gian để nghiên cứu một bộ trang phục thích ứng với hình dáng của họ. Thế là các nữ đấu thủ đành phải mặc những chiếc may-ô của đàn ông. Để tránh cho những

dây đeo không bị rớt trong lúc chiến đấu, họ phải buộc chúng ra phía sau lưng bằng băng keo. "Chắc rằng rồi đây người ta sẽ mặc váy ngắn thay vì quần soóc và rất có thể còn đeo nơ trên tóc nữa" - Nadia dí dỏm nói.

Sau khi bảo vệ cổ tay bằng băng, Nadia bắt đầu phân chấn tinh thần. Ông bầu cũng động viên cô: "Tinh thần quyết định hết thảy. Cô phải nhớ rằng ba phần tư cuộc chiến thắng là do tinh thần". Một cô bạn của Nadia từ phía ngoài đi vào cho biết: "Cổ động viên của họ kéo tới đông lắm. Người nào cũng cầm cờ. Nhưng cứ yên tâm. Chúng ta có cả một lực lượng hùng hậu đủ sức trấn áp họ". Nadia không nghe nữa. Mũ trên đầu, đôi găng da đeo ở tay, cô đăm đăm nhìn về phía trước. Bất chợt cánh cửa mở ra. Ông bầu massage cổ Nadia lần cuối và nói: "Hãy quyết tâm chiến thắng!". Xương ngôn viên hò hét tên Nadia và Nadia, trong ánh sáng của những ngọn đèn chiếu, bước lên những bậc thềm dẫn tới sàn đấu, sục sôi tinh thần chiến thắng.

Các khán giả bắt đầu reo hò để ủng hộ người nhà. "Đấm nữa đi! Đấm mạnh hơn nữa! Hạ gục nó đi!". "Những cú đấm ác liệt nhất là những cú vào phía gan, ngực, bởi chúng làm ngừng hô hấp và khiến đôi chân khuyu xuống. Nhưng một khi được tôi luyện, người ta có thể chịu đựng được tất cả" - Sandra, một nữ đấu thủ 30 tuổi, cao 1,60m, giải thích. Nhưng có bao giờ họ e

sợ gương mặt mình bị hư hỏng không? Tất cả đều thú nhận là “thường xuyên nghĩ tới chuyện đó”. Nadiathì luôn bị ám ảnh bởi cái mũi. “Tôi rất sợ bị gãy mũi. Phụ nữ mà như thế thì xấu lắm. Người con gái không được phép làm cho mặt mình bị biến dạng! Tôi sẽ ngưng đấu khi bị đâm nhiều quá”.

Các nữ đấu thủ ngày càng khan hiếm, tại sao?

Họ phải phết vaseline lên mặt - để cho những cú đâm trượt đi, miệng họ bị méo mó vì phải mang dụng cụ bảo vệ răng, cho nên trông họ thật dữ

dần. Một câu hỏi được nêu lên: “Họ muốn chứng tỏ điều gì khi dấn thân vào môn thể thao này?”. Mỗi cô đều có những lý do riêng của mình. Với Nacéra, là để chứng tỏ không thua kém đàn ông: “Tôi chọn lựa quyền Anh không phải do tình cờ, mà cốt để biểu tỏ rằng tôi cũng có thể làm như họ, có khi còn tốt hơn họ. Tôi luôn bị thu hút bởi cái thế giới có đầy tính chất đàn ông”. Còn Sandra

Nacéra, nữ vô địch quyền Anh tại Pháp năm 1999

Những cú đâm làm tóa máu mũi, nhưng cô gái này vẫn không chịu bỏ cuộc

thì lại coi quyền Anh như một phương tiện để chế ngự sự nhút nhát của mình. “Nó cho phép tôi giơ tất cả những móng vuốt của mình ra. Khi bị sắp hò hét, tôi cũng không còn ngán ông ta nữa!”. Nadia giải thích thêm: “Trong khu phố, ngự trị luật của những kẻ mạnh. Cách duy nhất để thoát ra khỏi tình trạng ấy là đứng để cho người ta giẫm lên chân mình”.

So với các môn thể thao khác như bơi lội, đua xe, bóng đá, bóng rổ, bóng chuyền... các nữ đấu thủ quyền Anh ở Pháp có quá ít: không quá 100 người, trong khi phái mạnh có hàng ngàn người. Điều ấy đã giải thích được sự thô bạo của bộ môn ấy. Một lẽ khác, cũng là do những người đàn ông không muốn để cho giới nữ chen chân vào một lĩnh vực mà họ cho rằng nó là của riêng họ. Aroussia, một phụ nữ da màu xinh đẹp, đã phải thay đổi phòng tập nhiều lần. "Huấn luyện viên từ chối không cho tôi đăng ký thi đấu. Ông ta bảo những cú đấm sẽ làm hỏng mặt tôi". Nữ huấn luyện viên Yvette cũng cho biết: "Nhiều nam huấn luyện viên không muốn làm việc với phụ nữ. Họ bảo đánh bốc là môn thể thao của đàn ông". Bạn thân cô, trong thời gian thực tập đầu tiên, đã nhận được một bưu kiện trong đó có một cái khăn lau nhà và đôi găng cao su dùng để rửa bát.

Chính vì thế, tại các phòng tập, số vận động viên nữ có thể đếm được trên những ngón... của một chiếc găng đánh bốc. Đôi khi họ lại

chỉ có một mình, như Audrey trong Câu lạc bộ Toulouse. "Thành thử tôi được huấn luyện chung với đám con trai và tôi nhận thấy những cú đấm của phụ nữ không sao mạnh bằng của họ". Tập xong, mồ hôi nhễ nhại, phụ nữ vẫn phải chờ cho tới khi về nhà mới tắm rửa được.

Bị ràng buộc vào quy chế thể thao tài tử, các nữ đấu thủ quyền Anh không thể kiếm sống bằng những quả đấm như Mike Tyson. Họ phải có những nghề khác. Như Audrey, dắt chó đi tuần đêm trong các khu phố hoặc những bãi đậu xe. Để có được công việc ấy, cô đã xuất trình giấy chứng nhận mình là nữ đấu thủ quyền Anh có tầm cỡ! Nếu đa số họ làm việc trong những ngành nghề an ninh - cận vệ, giám thị, dân phòng - thì số ít người khác lại chọn những công việc ít cần đến cơ bắp. Aroussia sắp trở thành giáo sư sử địa, Géraldine bán hàng qua điện thoại, còn Nadia chăm sóc các trẻ em trong một trung tâm mẫu giáo.

Nhưng tất cả họ đều phải tìm kiếm một công việc... bởi họ biết nghề đánh bốc đối với họ không thể kéo dài. Câu lạc bộ Poissy, nơi đầu tiên chấp nhận cho phụ nữ tham gia, cách đây hai năm có 33 nữ đấu thủ, nay chỉ còn lại có 10. Lý do của sự thụt lùi ấy? Họ mang thai. Đó là một trong những trở ngại lớn nhất của họ. Làm sao người mẹ tương lai có thể thượng đài vì những cú đấm sẽ phương hại tới đứa bé trong bụng!

(Theo Marie Claire, 7.2000)

♦ *Ai cũng có lúc sai lầm, càng trể lại càng bỡ ngỡ. Nếu ta quá sốt ruột thì đó mới là sai lầm lớn nhất.*

Ngạn ngữ Trung Hoa

♦ *Thông minh không phải là biểu hiện duy nhất của sự hiểu biết.*

Montaigne

♦ *Phong tục tập quán là linh hồn của một quốc gia.* **A. Putskin**

Người bệnh ngồi trên chiếc ghế nhựa, hai tay đặt ngửa trên đầu gối, mắt nhắm nghiền, mắt hướng thẳng về phía “thầy” đang ngồi đối diện cách đó khoảng 0,4-0,5m, mắt cũng nhắm và tay nắm hờ đặt ở đầu gối. Trên hàng ghế cạnh đó, nhiều người bệnh khác đang lặng yên theo dõi ca chữa bệnh, chờ đến lượt mình.

ĐIỀU KỲ DIỆU CỦA

Gặp gỡ một số người luyện tập và chữa bệnh bằng tinh công dưỡng sinh

Trên đây là cảnh chữa bệnh bằng tinh công dưỡng sinh (TCDS) mà tôi có dịp tận mắt chứng kiến ở văn phòng của Chương trình nghiên cứu ứng dụng TCDS - Liên hiệp Khoa học công nghệ tin học ứng dụng (UIA) thuộc Liên hiệp các hội khoa học và kỹ thuật Việt Nam. Tôi tranh thủ hỏi chuyện vài người và được biết bác sĩ đang điều trị bệnh cho họ tên là Hoàng Trọng Việt. Chị Thanh Vân công tác tại Viện Khoa học xã hội bị huyết áp thấp và thoái hóa đốt sống cổ đã điều trị ở một số bệnh viện bằng nhiều loại thuốc cả Đông và Tây y. Chị cũng đã thử điều trị bằng phương pháp bấm huyết gần 1 năm nhưng bệnh vẫn không giảm. Không những thế, do dùng quá nhiều thuốc, cơ thể chị bị suy nhược nặng, thường xuyên bị ngất khi lên cầu thang. Tình cờ được người quen giới thiệu, chị tìm đến với Chương trình nghiên cứu ứng dụng TCDS chỉ với suy nghĩ “thử xem”, nhưng sau một thời gian điều trị, sức khỏe của chị khá dần lên, đến nay huyết áp đã ổn định, đỡ

tinh công dưỡng sinh

HƯƠNG HUYỀN

đau đầu và mỗi cổ mỗi khi thời tiết thay đổi. Trước khi chia tay tôi, chị Vân cho biết thêm: “Mỗi khi được thầy trợ khí chữa bệnh, tôi cảm thấy có một luồng sáng ở trước mặt làm người tôi nhẹ nhõm và sáng khoái hẳn lên”.

Còn chị Mộng Anh (nhân viên thư viện), trước khi đến với TCDS, cũng nhiều năm “khốn đốn” với căn bệnh viêm loét dạ dày - hành tá tràng. Kèm theo đó, chị còn bị một chứng bệnh rất kỳ lạ là chứng lạnh người, khiến chị thường xuyên phải mặc áo dài tay và đi tất ngay cả trong những ngày hè nắng nóng. Vậy mà chỉ sau một lần tác động duy nhất của BS. Việt, chứng lạnh người của chị đã không còn nữa. Bệnh viêm dạ dày - hành tá tràng cũng đã ổn định dần, chị ăn ngon và ngủ tốt hơn. Sau vài buổi chữa

Trịnh Thị Ngọc (giáo viên trường múa) bị thoái hóa đốt sống cổ (cổ cứng không quay được), sau điều trị 10 ngày: cổ quay, múa được. Trong ảnh: chị đang ôn lại điệu múa Tân Cương

bệnh, chị Anh đã tình nguyện tham gia luyện tập khí công và hiện đã ở trình độ của lớp nâng cao. “Khi luyện tập, chị có cảm thấy một quang sáng phía trước không?” - Tôi hỏi. “Không - Chị Anh nói - Phải là người có trình độ cao hay có khả năng tiềm ẩn về khí công mới thấy được quang sáng đó. Khí công gọi đó là khí quang, cao hơn nữa là khí hình, tôi mới chỉ đạt mức khí cảm thôi”.

Người thứ ba mà tôi làm quen là chị Tạ Thị N., giáo viên trường THPT Lê Quý Đôn (Hà Nội). Chị N. kể: “Tôi tình cờ phát hiện mình bị u nang buồng trứng khi đi kiểm tra sức khỏe ở Bệnh viện Hai Bà Trưng - Hà Nội. Sau khi đi nhiều bệnh viện ở Hà Nội để xác định chính xác, tôi lại tìm đến thầy Việt (trước đó tôi đã được thầy chữa khỏi u xơ tử cung vào năm 1998). Tôi không cho biết mình đang bị bệnh nhưng sau khi phát khí, thầy đã chẩn đoán chính xác tôi có một u nang chừng 4cm ở buồng trứng. Tôi đã được thầy chữa 5 buổi và ngày 29-5 vừa qua, tôi đi kiểm tra ở Bệnh viện C (Hà Nội), hình ảnh siêu âm cho thấy khối u đã nhỏ đi rất nhiều. Tôi rất mừng và thực sự biết ơn các thầy...”.

Tinh công dưỡng sinh là gì?

Từ xa xưa trong dân gian đã lưu truyền nhiều câu chuyện về tác dụng chữa bệnh thần kỳ của khí công Trung Quốc. Một số nước phương Đông khác như Nhật Bản, Triều Tiên, Ấn Độ... cũng có bề dày về khí công chữa bệnh. Ngày nay, nhiều nước phương Tây như Mỹ, Anh, Pháp, Đức... đã có các viện nghiên cứu, các tổ chức khí công dưỡng sinh chữa bệnh. Ở Việt Nam, khí công phát triển mạnh từ thời Lý và gần đây nhất đã nổi lên phong

trào khí công phát công chữa bệnh tập thể, đó là dạng động công của ông Bùi Long Thành. TCDS là một dạng khí công nhưng đi theo hướng khác: chú trọng luyện tập bên trong cơ thể. Phương pháp này do ông Hoàng Vũ Thăng khởi xướng đã thu hút hàng nghìn người tham gia. Trước những kết quả khả quan đã đạt được, ngày 8-11-1998, Chương trình nghiên cứu ứng dụng TCDS đã được thành lập, thuộc UIA.

Chương trình giảng dạy của Chương trình nghiên cứu ứng dụng TCDS (có biên soạn giáo trình kèm theo) gồm có 3 bậc học: cơ bản, nâng cao, chuyên tu. Người luyện tập TCDS ở hai bậc học đầu có thể làm chủ hệ chân khí trong cơ thể mình để tự chữa bệnh, nâng cao sức khỏe, kéo dài tuổi thọ. Muốn chữa bệnh cho người khác phải ở trình độ của lớp chuyên tu và ngoài kiến thức khí công còn phải có kiến thức y học, nhất là y học phương Đông. Là một bác sĩ quân đội chuyên khoa về tim, thận, khớp hiện đã về hưu, ông Hoàng Trọng Việt cho biết: "Mới đầu tôi luyện tập TCDS chỉ với mục đích tìm hiểu, nghiên cứu về một phương pháp chữa bệnh có nhiều điều khác biệt với Tây y. Khi phát hiện khả năng kỳ diệu của nó, tôi đã quyết định theo đuổi học tập và nghiên cứu". Từ một học viên, hiện nay, ông Việt đã trở thành thầy thuốc chẩn đoán và chữa bệnh của Chương trình nghiên cứu ứng dụng TCDS. Ngoài việc chữa bệnh và huấn luyện cho người bệnh và học viên, hàng ngày ông Việt vẫn dành thời gian tự luyện tập nhằm nâng cao công lực và khả năng chữa bệnh của mình.

Tính công dưỡng sinh có thể chữa được những bệnh nào?

Năm 1999, Chương trình nghiên cứu ứng dụng TCDS đã đăng ký thực hiện 3 đề tài nghiên cứu, ứng dụng khí công là: điều trị tiểu đường; điều trị sỏi đường niệu và sỏi mật; điều trị u xơ tử cung và u nang buồng trứng. Kết quả cho thấy, sau từ 1 đến 6 tháng điều trị thử nghiệm với 30 bệnh nhân tiểu đường, có độ đường máu cao từ 9 đến 23 mmol/l thì 67% trường hợp có độ đường máu giảm xuống mức bình thường (5 - dưới 7mmol/lít) và mức chấp nhận được (7-8,5mmol/lít). Trong số 8 bệnh nhân đã bị tai biến do tiểu đường như tê phù chân, mờ mắt, đau xương khớp, huyết áp lên cao... thì 7 trường hợp đã hết tai biến. Với 25 bệnh nhân nữ thì sau 1-2 tháng chữa bằng TCDS, 76,5% trường hợp bị u xơ tử cung và 88,8% trường hợp bị u nang buồng trứng đã tan hết khối u, số còn lại đều đã giảm đi một nửa. Thử nghiệm với 20 bệnh nhân bị sỏi chỉ có 1 trường hợp bị sỏi cả gan lẫn mật thì không hết được sỏi. Các kết quả trên đã được kiểm nghiệm, đối chiếu với kết quả kiểm tra tại các bệnh viện theo phương pháp Tây y.

Ngoài 3 đề tài trên, chương trình còn thử nghiệm điều trị một số bệnh khác như u xơ tiền liệt tuyến, huyết áp cao, huyết áp thấp, đau đầu, hội chứng tiền đình, đau xương khớp... Đặc biệt, đã điều trị cho một bệnh nhân bị ung thư gan (đã làm sinh thiết và có kết luận tại bệnh viện) là ông Phạm Mạnh K., trưởng phòng Tư pháp huyện Ứng Hòa, Hà Tây. Sau khi được

điều trị bằng khí công, khối u đã giảm từ 10cm xuống còn 2cm, người bệnh phục hồi sức khỏe, tiếp tục sinh hoạt và công tác bình thường. Liệu với khả năng của mình, TCDS có thể cai nghiện được ma túy và chữa được căn bệnh thế kỷ HIV/AIDS không? Tôi đem băn khoăn của mình hỏi BS. Hoàng Trọng Việt, ông nói: “Chưa có bằng chứng khoa học cụ thể nên tôi không thể khẳng định điều đó. Song, nếu có bệnh nhân, chúng tôi sẽ tiến hành nghiên cứu và điều trị”.

"Nên nhân rộng phương pháp này..."

Đó là nguyện vọng của nhiều người bệnh đã được chữa trị và hiện đang luyện tập TCDS. Tuy vậy, vì đây là một vấn đề có liên quan đến sức khỏe và tính mạng của con người nên trước khi nhân rộng, phương pháp này cần được các nhà khoa học nghiên cứu và có kết luận cụ thể về khả năng thực sự của TCDS, về cơ chế tác dụng chữa bệnh cũng như các vấn đề liên quan. Được biết, đây là một nội dung trong chương trình nghiên cứu những khả năng tiềm ẩn của con người mà Liên hiệp các hội khoa học và kỹ thuật Việt Nam sẽ tiến hành trong năm 2000 nhằm tránh những tư tưởng mê tín dị đoan có thể nảy sinh. Để làm được điều đó, cần phải có thời gian, nhưng trước mắt Chương trình nghiên cứu ứng dụng TCDS vẫn sẽ tiếp tục thực hiện các đề tài nghiên cứu đã đăng ký, đồng thời chuẩn bị thêm 3 đề tài khoa học về điều trị u xơ tiền liệt tuyến, điều trị một số bệnh về xương khớp và cai nghiện ma túy. ■

NHÌN LẠI LỊCH SỬ

“CÔ BÉ LỘ LEM” TRỞ THÀNH CHÍNH PHI NHIẾP CHÍNH

THẾ VĂN

Vượt lên thói thường

Thuở bé, bà được gọi là Khương, còn tên húy là Diễm, tự là Toàn. Vào triều được phong mỹ tự: Hoa Dung. Thông minh, ham học, lại sống ở làng quê thuần hậu, trong một gia đình nền nếp, đến tuổi cập kê, bà trở thành trang tài sắc, mãi tiếp có tiếng một vùng. Lên ngôi

Như đã nói trong bài Thầy dạy cả vua lẫn chúa (TGM số 397), con gái thứ hai của Vương sư Triệu Khánh công Nguyễn Đình Tư - được Minh Đô vương Trịnh Doanh là học trò của vương sư rước vào cung - đã tỏ rõ tài năng nhiếp chính sắc sảo như nguyên phi Ý Lan đời Lý.

chúa, Minh Đô vương Trịnh Doanh, học trò cũ của thân phụ bà, xin rước bà vào phủ chúa. Chúa phong bà làm chính phi (Gia phả viết *chính phi*. *Đại Việt sử ký tục biên* viết chính phi lúc thì trước tên Nguyễn Thị Vinh, lúc thì trước tên Nguyễn Thị Bản là các vợ của Trịnh Doanh, khiến khó tin sách này chép đúng. Bà Diễm vào cung từ sớm, năm 17 tuổi, ba năm trước khi Trịnh Doanh lên ngôi chúa. Một năm sau khi Trịnh Doanh đăng quang, bà sinh Trịnh Sâm, sau được lập làm thế tử. Bà lại là con thầy học của Trịnh Doanh. Còn bà Vinh chỉ sinh được một con gái. Như vậy nhiều khả năng ngôi chính phi thuộc về bà Diễm). Chính phi Hoa Dung, cô bé Khương lọ lem thuở trước, thấm nhuần lời răn dạy của cha, cùng lối sống khiêm nhường, nhân ái của gia đình nhà giáo thành đạt từ lam lũ, cho nên vẫn sống khoan hòa, độ lượng với mọi người, cần kiệm, gắng gỏi làm những điều ích nước, lợi dân.

Khi bà đã qua thời nhan sắc, Trịnh

Doanh say mê một người phi khác trẻ đẹp, có ý giáng bà làm thứ phi, lấy chỗ phong cho người đẹp mới. Bà tỏ ra là người nhân từ, vượt lên thói thường tranh ngôi đoạt vị đẩy dẩy chốn cung đình, bình thản như không, tịnh không dùng thủ đoạn nào loại trừ đối thủ. Quân thần nể trọng đức độ, học vấn của chính phi Hoa Dung, đã cùng nhau khuyên can chúa Trịnh Doanh. Chúa đành chịu nhún.

Kế sách Ngũ quy

Trịnh Doanh biết tài mẫn tiệp của bà khi bà đàm đạo về quốc sự, cũng thấy sự trọng nể của triều đình đối với bà. Vậy nên, mỗi khi rời phủ đi kinh lý bên ngoài, ông đều cậy đến bà buông rèm trông coi triều chính.

Dẫu đã gửi con trai là thế tử Trịnh Sâm cho hai tiến sĩ Nguyễn Hoãn và Dương Công Phú giảng sách, chính phi Hoa Dung vẫn không lơ là việc dạy bảo con hạnh kiểm, kinh nghĩa. Trịnh Sâm lớn lên có cả tài văn võ. Lên ngôi chúa (Tĩnh Đô vương) khi cha qua đời (1767), Trịnh Sâm báo hiếu mẹ bằng sắc chỉ truy phong ông ngoại tước Triệu Khánh công, cho lập nhà thờ ông ở làng Tự Tháp. Vua Lê Hiển Tông sách phong bà làm thái phi. Đến lượt Trịnh Sâm mỗi khi đi tuần thú, lại mời thân mẫu trông coi

việc triều đình. Thế là bà Hoa Dung làm chính phi, rồi thái phi nhiếp chính trong cả hai đời chúa.

Đầu óc chính trị của bà vừa bao quát, tính đến lâu dài, lại vừa thực tế, có lợi ngay cho việc chấn hưng đất nước, làm dễ chịu đời sống muôn dân, lập lại kỷ cương xã hội lúc bấy giờ. Bà đưa ra kế sách *Ngũ quy*. Quy là khuôn mẫu, là phép tắc. Đáng ngạc nhiên là cho đến ngày nay, năm khuôn mẫu ấy vẫn có giá trị như những quốc sách lớn.

Thứ nhất, *Quy nông tác ổn*: nghề nông phát đạt thì thế nước cân bằng, dân tình ổn định.

Thứ hai, *Quy công tác phú*: mở mang công nghiệp thì nước giàu.

Thứ ba, *Quy thương tác hoạt*: mở mang buôn bán thì kinh tế đất nước trở nên năng động.

Thứ tư, *Quy trí tác hưng*: nâng cao học vấn, đào tạo nhân tài thì nước hưng thịnh.

Thứ năm, *Quy pháp tác bình*: giữ nghiêm luật pháp thì nước bình yên.

Chắc hẳn tư tưởng chính trị của bà có ảnh hưởng lớn đến triều đình. Đọc lại tất cả chiếu, sắc chỉ, dụ vào hai thời chúa Trịnh lúc bấy giờ, ta thấy việc xử lý chính sự đều không nằm ngoài khuôn khổ *Ngũ quy* mà bà thái phi ban bố. Suốt thời Trịnh Doanh cho đến nửa đầu thời Trịnh Sâm, triều chính ổn định, đất nước chưa rơi vào cảnh rối ren.

Những nỗ lực ngăn chặn mưu đồ xấu xa trong cung

Về sau, Trịnh Sâm si mê Đặng Thị Huệ, vốn là nữ tỳ hầu hạ Tiệp dư Trần Thị Vĩnh, đến nỗi để cho thị cùng vây cánh lũng đoạn, nhất là em trai thị là Đặng Mậu Lân ý thể ngông nghênh, bạo ngược, hẳn cũng làm cho bà thái phi buồn phiền lắm. Bà cố gắng ngăn chặn các

mưu đồ xấu xa trong cung cấm. Khi Trịnh Sâm quyết ý bỏ con trưởng Trịnh Tông mà lập Trịnh Cán (con Đặng Thị Huệ) đang ốm quặt queo làm thế tử, bà hết sức can ngăn. Bà nói: "Thế tử Tông với vương tử Cán đều là cháu cả, già này thực không coi đứa nào hơn đứa nào. Có điều thế tử đã lớn lại khỏe mạnh, còn vương tử thì nhỏ tuổi lại hay đau yếu. Chúa hãy nghĩ đến tôn miếu xã tắc, tạm dành ngôi Đông cung lại đó, may ra Tông nó biết hối lỗi thì hay (lúc ấy Trịnh Tông bị giáng làm út, đang bị giam lỏng). Bằng không, vương tử khôn lớn hãy lập trưởng cũng không muộn gì".

Nhưng Trịnh Sâm bực dọc chối từ. Bà không nói gì hơn được, đành lặng lẽ ra về.

Tuy không hài lòng với đứa con ở ngôi chúa đến lúc ấy đã quá u mê trước lũ gian nịnh đến nỗi bỏ ngoài tai lời dạy bảo chính đạo của mẹ, nhưng tình mẫu tử ở bà vẫn là sâu nặng. Trịnh Sâm ốm nặng ở tuổi mới bốn mươi, bà thương xót lắm. Bà năng đến thăm nom, lần nào cũng rơi nước mắt. Trịnh Sâm hấp hối, đọc cho cận thần chép lời cố mệnh trao ngôi chúa cho Trịnh Cán. Bằng cố gắng cuối cùng có thể, để tránh nguy cơ bỏ trưởng khôn lớn khỏe mạnh lập thứ miện còn hơi sữa lại ốm đau quặt queo, tất dẫn đến thảm họa rối ren triều chính, kéo theo hỗn loạn đất nước, bà tự tay dùng bút son phê ngoài lễ bản cố mệnh, rằng: "Không phải bút rồng của tiên vương, không đủ làm bằng". Tiếc thay, phe nịnh quá lớn, bà không thể đảo ngược được tình hình. Trịnh Sâm qua đời. Trịnh Cán nằm trên giường bệnh vẫn lên ngôi chúa, Tuyên phi Đặng Thị Huệ cùng nhiếp chính. Nhưng thực ra, mọi quyền hành lớn nhỏ đều nằm trong tay Quận Huy.

Ngay sau đó, quả nhiên xảy ra chính biến. Các trung thần lập mưu dùng gươm đao của binh lính lúc bấy giờ đã quân hồi vô phùng bắt tuân quân lệnh, nổi lên phò Trịnh Tông lên ngôi chúa. Họ tâu với bà. Cuộc phế lập này rất hợp ý bà. Nhưng bởi nhân từ, bà không muốn có cảnh đổ máu. Với tấm lòng nhân đức bao dung, bà cũng không nỡ để xảy ra cảnh hai cháu nội xâu xé lẫn nhau. Lại nữa, hẳn bà cũng thấy trước làm binh biến rồi sẽ loạn to. Cho nên bà khuyên nên thương lượng với Quận Huy, rằng hãy lập Trịnh Tông làm quyền thế tử tạm trông coi triều chính vì Trịnh Cán đang ốm nặng. Nhưng Quận Huy cự tuyệt. Cuộc đổ máu đã không tránh khỏi. Kéo theo là cuộc loạn kiêu binh, với những cuộc bắt bớ, chém giết, cướp phá bừa bãi liên miên, làm triều chính đảo điên, dân tình hoảng loạn. Thị Huệ bế Trịnh Cán đi trốn. Vẫn bởi lòng nhân từ, bà thái phi cho người đi tìm, đưa về cung mình cho cơm ăn áo mặc. Chính bà ra sắc chỉ đưa Trịnh Tông lên ngôi chúa, hiệu là Đoan Nam vương. Hẳn cũng vì nể lời bà, Trịnh Tông lên ngôi chúa nhưng không trả thù mẹ con Thị Huệ, mà còn treo thưởng cho ai chữa khỏi bệnh cho Trịnh Cán. Nhưng chẳng thấy thuốc nào muốn cứu Cán. Cán đã chết sau đó ít lâu. Trịnh Tông phong bà làm Thánh từ Thái Tôn.

Tấm gương sáng về lòng nhân ái

Làm thái phi nhưng bà vẫn không quên gốc gác, vẫn nhớ dân làng, dốc lòng làm việc công đức cho quê cha đất tổ. Bà bỏ tiền riêng, cho xây đình Linh Đường để dân chúng có nơi thờ phụng thành hoàng. Bà cũng cho xây đền ở làng Huỳnh Cung (Thanh Trì), thờ cả hai nhà giáo Chu Văn An và cha bà (ngôi đền này đã bị phá hủy trong thời kỳ kháng

chiến chống Pháp).

Thái phi nhiếp chính Nguyễn Thị Diễm thọ 64 tuổi (1720 - 1784). Vua Lê Hiến Tông ban "kim sách" (văn sách khắc trên những tấm lá vàng dát mỏng, quý hiếm, chỉ dành tôn vinh những bậc cao quý đặc biệt), tôn bà làm Quốc Thánh mẫu. Nhưng bà lại không có đền thờ riêng. Gia tộc thờ bà trong từ đường thờ phụ thân bà cùng dòng tộc ở Linh Đường.

Đất Thăng Long lắm bậc hiền tài lỗi lạc. Nhưng bậc nữ hiền tham chính như thái phi Nguyễn Thị Diễm, thật là hiếm thấy. Trước đó, từng có thái phi giúp con lên ngôi. Đó là Vũ Thái phi, mẹ Trịnh Doanh, liên kết với các quan triều - trong đó, theo gia phả họ Nguyễn ở Linh Đường, có cả Quận công Nguyễn Đình Tư - phế Trịnh Giang u mê, bạo ngược, đưa Trịnh Doanh lên ngôi chúa. Nhưng Nguyễn thái phi không gặp thời. Đầu óc chính trị sáng suốt cùng những cố gắng tham chính của bà có ích ít nhiều cho dân cho nước, nhưng không thể cứu vãn nổi đà suy sụp của triều đại, khi mà chế độ trung cổ ở ta đã bước vào thời kỳ khủng hoảng suy vong từ đầu thế kỷ 18. Một vài sử gia thời Nguyễn sau này, thấy chính sử không chép gì về bà trong vụ chúa Trịnh Sâm truất ngôi thái tử Duy Vĩ (con trưởng Lê Hiến Tông), đã chê bai bà rằng biết mà làm ngơ. Xem ra là lối suy luận võ đoán khó tránh khỏi của người trước. Ngày nay, chúng ta có thể nói rằng: tuy công trạng không rành rở (hạn chế đó có phần do hoàn cảnh thời đại như trên đã nói), nhưng lòng nhân từ, phúc hậu, ham làm điều thiện, đức lo toan đến trọn đời việc nước việc dân, lối sống cần kiệm ngay cả khi đã là "mẫu nghi thiên hạ", cùng đầu óc và tài năng chính trị của bà vẫn để lại tấm gương sáng cho đời. ■

TUẦN LỄ TỪ 7 ĐẾN 13-8-2000

★ Ngày 12-8-1945, Ủy ban Chỉ huy lâm thời khu giải phóng ban hành bản mệnh lệnh khởi nghĩa gồm 10 điểm, quy định phương án tác chiến cho các lực lượng vũ trang trong việc tấn công địch ở các đô thị, chính sách đối với nguy quân, tù, hàng binh Nhật, những người thuộc phái de Gaulle... Ngày hôm sau (13-8-1945), Ủy ban Khởi nghĩa toàn quốc được Trung ương Đảng và Tổng bộ Việt Minh thành lập với thành phần gồm 5 đồng chí: Trường Chinh, Võ Nguyên Giáp, Trần Đăng Ninh, Lê Thanh Nghị, Chu Văn Tấn. 23 giờ cùng

ngày, Ủy ban đã ban bố Quân lệnh số 1 thông báo việc thành lập Ủy ban Khởi nghĩa, hạ lệnh Tổng khởi nghĩa, kêu gọi toàn thể nhân dân và các lực lượng vũ trang cách mạng hãy hành động theo mệnh lệnh của Ủy ban Khởi nghĩa. Quân lệnh này đã được hơn 10 vạn đồng bào Hà Nội thực hiện vào sáng ngày 19-8-1945, bằng cuộc xuống đường tuần hành thị uy rồi chiếm Phủ khâm sai, Tòa thị chính, trại lính bảo an và nhiều công sở quan trọng khác... mở đầu cho cao trào Tổng khởi nghĩa tháng Tám trên khắp toàn quốc. ★

♦ *Nước Xiêm La ngày xưa có phải nay là Thái Lan không? Mối quan hệ giữa nước này với nước ta thời phong kiến như thế nào? (Trương Thị Mỹ Phượng - Tiền Giang)*

- Nước Xiêm La ngày xưa chính là Thái Lan hiện nay. Nước Xiêm La thường được các sách sử của ta gọi là Tiêm La, nguyên là nước Xích Thổ, sau chia thành hai nước Xiêm và La Hộc. Trong quá trình cùng tồn tại, nước La Hộc thôn tính nước Xiêm, lập thành một quốc gia duy nhất gọi là Xiêm La. Theo *Đại Việt sử ký tiền biên*, từ năm 1149, triều vua Lý Anh Tông, thương nhân Xiêm La đã sang buôn bán ở nước ta (vào địa phận tỉnh Quảng Ninh ngày nay). Nước này thường xung đột với Chân Lạp (nay là Campuchia), nằm ở phía Đông (phía Tây Nam của Đại Việt). Thời các chúa Nguyễn (thế kỷ 16 - 18), quân đội ta thường yểm trợ Chân Lạp đánh đuổi quân Xiêm (sang tấn công Chân Lạp), được người Xiêm nể sợ. Năm 1784, chúa Nguyễn Phúc Ánh bị quan quân nhà Tây Sơn truy đuổi gắt, phải ẩn lánh ở thành Vọng Các (Bangkok), nhờ sự giúp đỡ của triều đình nước Xiêm. Cũng vào thời điểm này, lấy cớ yểm trợ quân của chúa Nguyễn, quân Xiêm sang quấy nhiễu, cướp bóc ở nước ta, bị Nguyễn Huệ đánh một trận tan tác ở Rạch Gầm. Khi nhà Nguyễn được thành lập (từ năm 1802), mối giao hảo giữa nước ta và Xiêm La được cải thiện, triều đình nước Xiêm rất nể trọng Tả quân Lê Văn Duyệt, Tổng trấn Gia Định thành. Họ thường cử sứ bộ sang nước ta thông báo những chuyển biến quan trọng ở Xiêm. Năm 1823, sứ thần Miến Điện (hay còn gọi là Diến Điện, nay là Myanmar) được cử sang nước ta xin giao hiếu và xin ta đoạn giao với Xiêm (lúc này Miến và Xiêm thù nghịch nhau), nhưng vua Minh Mạng đã từ chối tiếp sứ bộ vì không muốn dứt tình giao hảo với Xiêm La. Được tin này, nước Xiêm cử sứ bộ sang nước ta tạ ơn.

LÊ CẦN

Máy tính làm đĩa nhạc (ảnh 1)

Bạn có thể tự trang bị cho mình một phòng thu (studio) âm nhạc thu nhỏ bằng... một chiếc máy vi tính của Hãng NEC. Máy có máy thu đĩa CD, cài sẵn phần mềm, phần biên tập âm thanh. Bạn sẽ dễ dàng tự tạo cho mình bộ tuyển tập các bài hát yêu thích từ các file âm nhạc trên Internet. Máy sử dụng bộ xử lý Pentium III 550 MHz, ổ đĩa cứng 13 GB và ổ đĩa DVD-ROM.

ngay tia lửa bốc lên từ miếng thịt đang chín tới. Một bộ cảm biến quang học liên tục theo dõi để ngừa tia lửa bốc lên. Lò nướng này có thể được lập trình để dùng hơi nước (hoặc rượu vang) giữ ẩm hải sản, rau cải lúc đang nướng trên lò.

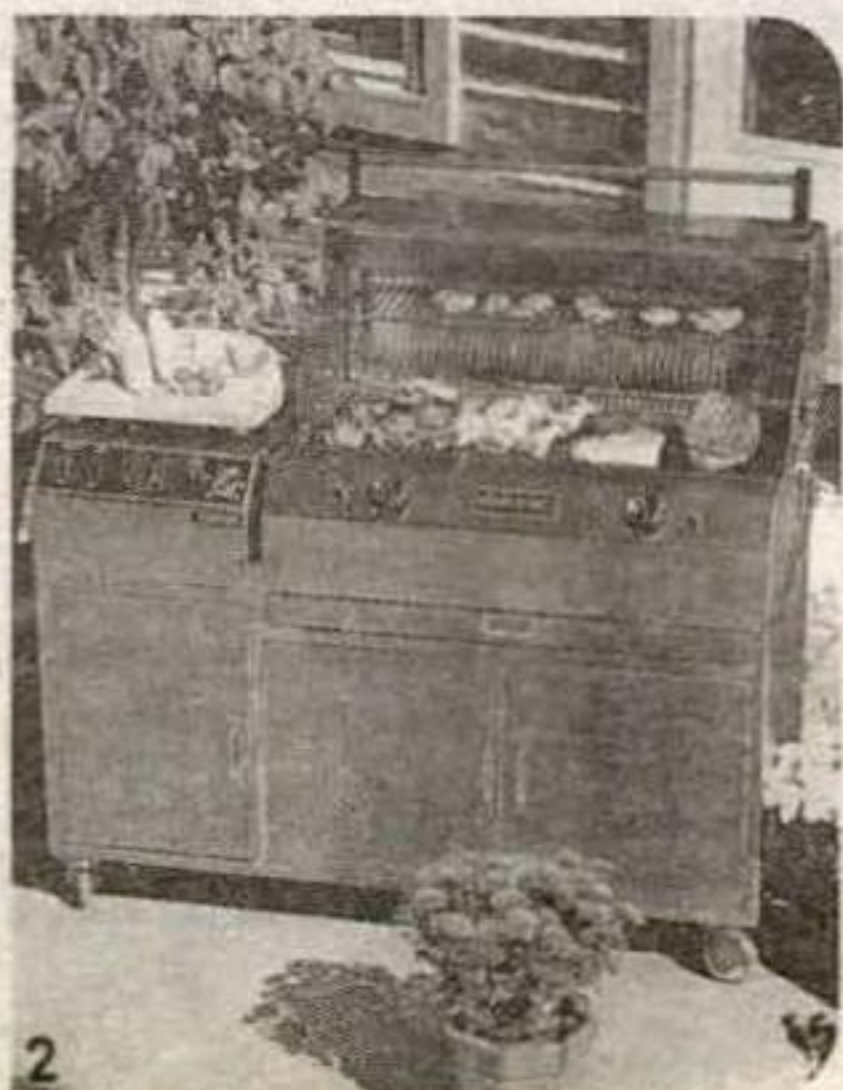
Bệnh nhân trẻ

1

Lò nướng gas an toàn (ảnh 2)

Với chỉ một tia nước, lò nướng dùng gas H₂Optic sẽ mau chóng dập

2

em robot cho bác sĩ tập sự (ảnh 3)

PediaSim là một hình nhân trẻ em có kích cỡ và sinh lý giống như một bệnh nhân nhỏ tuổi. Đó là lý do vì sao các sinh viên y khoa rất yêu thích PediaSim. Nó được lập trình để thể hiện các triệu chứng bệnh nguy hiểm thường gặp trong phòng cấp cứu như phản ứng dị ứng, khó thở do bệnh tim, phản ứng do sốc thuốc... Ngoài ra, PediaSim còn biết thở, chớp mắt và... bập bẹ được. Công ty Medical Education Technologies bán PediaSim với giá từ 160.000 đến 175.000 đôla.

Máy ảnh số in ngay (ảnh 4)

Đối với những người "nóng ruột"

3

4

muốn in ngay bức ảnh kỹ thuật số vừa chụp xong, máy ảnh FinePix PR21 của Fujifilm sẽ thỏa mãn họ nhờ một máy in được thiết kế sẵn trong máy. Máy ảnh sẽ in ra ảnh màu, trắng đen hoặc ảnh khổ nhỏ. Ngoài ra, ảnh được xem trước trên màn hình tinh thể lỏng 1,8 inch, sau đó chuyển sang máy vi tính xử lý hay trữ trong card bộ nhớ.

Đồng hồ biến hình theo kỳ trăng (ảnh 5)

5

Chưa có đồng hồ đeo tay nào thể hiện được sự chuyển đổi hình dạng của Mặt trăng như loại MoonWatch. Bề mặt đồng hồ làm bằng crôm dưới tác động của điện sẽ phản ánh từ trắng khuyết đến trắng tròn với hai màu xanh và bạc. Điều quan trọng nữa là nó thể hiện hoàn toàn chính xác theo chu kỳ của Mặt trăng.

6

Máy ảnh chụp phim đèn chiếu (ảnh 6)

Máy ảnh số Digilux của Công ty Leica (Mỹ) sẽ chụp được ảnh rõ nét của một phim đèn chiếu (slide) nếu được gắn thêm thiết bị quang học Digicopy. Thiết bị này gắn vào phần đế máy ảnh, giúp máy chụp các slide trên bề mặt trong suốt được chiếu sáng. Digicopy rất cần thiết trong các buổi thuyết trình dùng slide.

ĐỨC KHANH

Cần mua máy lạnh, tủ lạnh,
máy văn phòng, máy giặt
đã qua sử dụng, cũ, hư...
Nhận sửa chữa bảo trì dài hạn.

CƠ SỞ HUY HÀ
115ter Hai Bà Trưng, Q.1, TP.HCM

Liên hệ: anh Hoàng
ĐT: 8224586 - 091900050

SAIGON NewsReader
BẢN TIN KINH TẾ ANH NGỮ

51 Đinh Tiên Hoàng, Q.1,
TP.HCM, SRV.

ĐT: (848) 9100092

Fax: 9100594

Tài nguyên côn trùng kêu cứu

VŨ TUYỀN HOÀNG

Gần đây, tôi nhận được thư của một nhà côn trùng học. Anh viết: "Tôi nhớ, ngay từ năm 1992, khi đưa sinh viên lên thực tập ở Tam Đảo, tôi được người dân cho biết họ đã bán cho mấy ông người nước ngoài một con "cua bay" đực (một loài cánh cứng) với giá là 60 đôla. Cách đây mười năm, người nước ngoài đã hướng dẫn cho dân Tam Đảo cách bắt côn trùng, kể cả bướm, cách xử lý và bảo quản vật mẫu, cho sách in có ảnh mẫu để người dân biết phân biệt những vật mẫu họ cần tìm kiếm. Các mẫu vật có giá là những mẫu quý hiếm, thậm chí ngay trong Sách Đỏ Việt Nam cũng chưa nhắc tới. Đứng trước lợi nhuận cực kỳ cao, người dân đã đổ xô vào rừng tìm kiếm, thu bắt, dùng cả máy nổ để thắp sáng đèn điện cao áp dẫn dụ côn trùng vào bẫy. Họ thành lập từng tốp 5 - 7 người, sống trong rừng 1 - 2 tháng để bắt côn trùng. Họ mở rộng vùng săn tìm côn trùng lên tới cả Bắc Cạn, Điện Biên... Kết quả nhiều gia đình thu bắt hàng rổ côn trùng, gần đây họ thay bằng các hộp nhựa hình chữ nhật. Do thiếu kiến thức cũng như kinh nghiệm thu bắt và xử lý, bảo quản, người dân đã không chỉ hủy hoại một cách khốc liệt tài nguyên côn trùng rừng, mà ngay các mẫu vật trong tay họ cũng bị hỏng, mất phần lớn". Tôi đọc đi đọc lại thư của anh bạn. Đây là tiếng kêu cứu về tài nguyên côn trùng trên đất nước ta! Không chỉ ở Tam Đảo, nhiều nơi khác cũng diễn ra sự việc tương tự. Nhiều khách du lịch nước ngoài trông bánh bao, lịch thiệp, thực ra là những người đi buôn bán côn trùng, đặc biệt với những loài quý hiếm. Người ta mua các mẫu vật côn trùng để làm gì? Câu trả lời đại loại là: lấy mẫu để mô phỏng làm đồ chơi, để cho vào viện bảo tàng, để bán cho những người ham thích, để nghiên cứu... Đã có những công trình nghiên cứu tạo ra những robot tí hon, bắt chước tính năng côn trùng, nhằm sử dụng cho các mục đích thám sát và có lẽ cho nhiều loại công nghệ mới khác.

Khi nhắc đến động vật hoang dã, ta thường nghĩ ngay đến những loài thú to lớn và loài chim, không nghĩ đến những loài côn trùng là động vật hoang dã nhỏ bé. Chúng là những con vật có mặt khắp mọi nơi, có thể có ích, có thể có hại. Thực ra có ích hay có hại chỉ là tương đối, có khi ranh giới không rõ. Xuất phát từ lợi ích của con người, ta xếp nhiều loài côn trùng vào loại có hại, nhưng trong thực tế chúng có lợi cho môi trường ở mặt nào đó mà ta chưa hiểu biết được và điều chắc chắn là sự tồn tại của chúng có tác dụng tạo thế cân bằng sinh thái. Hơn 1 triệu loài côn trùng trên Trái đất đang góp sức bảo vệ sự bền vững của môi trường. Ở Việt Nam, qua các cuộc điều tra, có hơn 10.000 loài côn trùng.

► Quần thể này bao gồm: bộ cánh cứng (như cánh cam) 5.200 loài, bộ cánh phấn (như bướm) 700 loài, bộ cánh đều (như ve sầu) 300 loài, bộ cánh nửa (như bọ xít) 500 loài...

Trở lại với núi rừng Tam Đảo. Tam Đảo là một hệ sinh thái đặc trưng, còn lại giữa vùng đồng bằng Bắc bộ, nên có giá trị khoa học đặc biệt, ở đây chắc chắn còn sót lại những loài côn trùng đặc hữu mà các nơi khác không còn. Tương tự như thế là vùng núi rừng Ba Vì và một số nơi khác. Số lượng các loài côn trùng đã được điều tra ở nước ta chưa thể gọi là đầy đủ. Hơn nữa, quần thể côn trùng còn luôn luôn biến hóa do lai tạp, do thức ăn thay đổi...

Nhiều loài côn trùng đặc hữu ở nước ta còn, hay mất? Chưa thể biết được, vì cần điều tra tiếp tục. Chỉ biết đã từ rất lâu, vật mẫu côn trùng ở Việt Nam trôi nổi tại nhiều nước ngoài qua các con đường khác nhau, đặc biệt sang các nước châu Âu, gần đây sang Nhật, Hàn Quốc... Còn những mẫu vật côn trùng được sưu tập và lưu giữ ở nước ta có tới hàng ngàn cá thể đã và đang bị mục nát... Trong thư, anh bạn tôi nhắc đến việc buôn bán côn trùng trên thế giới. Ở Mỹ, giá trị thu lợi từ côn trùng lên tới 5 - 6 tỉ đôla mỗi năm. Ở Đài Loan, có ít nhất 10 cơ sở chuyên sản xuất các loài thông thường với số lượng 15 triệu - 500 triệu con bướm mỗi năm. Ở nhiều nước như Malaysia, Thái Lan, Trung Quốc, Nhật, Brazil cũng có nhiều cơ sở sản xuất tương tự... Bên cạnh đó còn việc buôn bán côn trùng có giá trị cao với số lượng ít và loại buôn bán một số loài đặc biệt quý hiếm có giá rất đắt.

Nhà côn trùng học mong muốn rút kinh nghiệm của các nước để áp dụng vào nước ta, giúp cho người dân biết bảo vệ, nhân nuôi, khai thác thu lợi từ nguồn côn trùng quý giá. Bức thư của anh gửi tôi thực sự là tiếng kêu cứu của tài nguyên côn trùng trên đất nước ta. Tôi nhớ đến tuổi thơ của tôi. Chúng ta ai mà chẳng nhớ và gìn giữ trong kỷ niệm những bãi cỏ xanh non, những con bướm trắng, bướm vàng rập rờn bay... Những hình ảnh ấy đã đi vào muôn thuở.

Ngày hội... (Tiếp theo tr.11)

khóa học Anh văn của trường đào tạo Anh ngữ Quốc tế (IES), hầu hết mọi người đều chuẩn bị tư thế cho cơ hội học hành ở nước ngoài, họ học tập nghiêm túc thật sự bởi đã đi du học không thể nói chuyện chơi chơi được!" - Trần Văn Lâm (sinh viên ĐH Kỹ thuật) nói. Nhiều bạn trẻ muốn tìm một cơ hội học tập có thể mang tính thực tiễn hơn trong điều kiện giáo dục ở các nước phát triển, để vừa hoàn thiện bản thân vừa góp phần đóng góp cụ thể cho gia đình và đất nước.

Sinh nhật một tuổi của chương trình TGDH có thể khép lại với những niềm vui thành công của nhà tổ chức và người tham dự. Nói như một đồng nghiệp báo bạn đến ghi nhận ngày hội: "TGDH đã "nhằm trúng" vào một nhu cầu lớn của một bộ phận công chúng trong điều kiện kinh tế phát triển hiện tại. Những công trình ngoài mặt báo như thế này sẽ góp phần nâng cao uy tín của tạp chí TGM, tạo sự tin tưởng trong lòng bạn đọc". ■

THEO DÒNG PHÁT MINH

- Ngày 7-8-2000: 75 năm ngày mất của nhà toán học Ý **G. Ricci-Curbastro** (1853-1925), người phát minh ra *phép tính Tensor*.
- Cách đây 25 năm (8-8-1975), **Carswell**, người Mỹ và các cộng sự đã khám phá ra *yếu tố hoại tử ung thư*.
- Cách đây 200 năm (9-8-1800), **W. Congreve**, người Anh, đã bắt đầu sử dụng *động cơ tên lửa với nhiên liệu đẩy là thuốc súng đại bác*.
- Cách đây 3.200 năm (10-8-1200 trước Công nguyên), người Trung Hoa đã sáng chế ra *cái bào*.
- Cách đây 40 năm (11-8-1960), người ta đã sáng chế ra *thuốc an thần clodiazoposit*.
- Cách đây 70 năm (12-8-1930), **F. Whittle**, người Anh, đã sáng chế ra *động cơ tua-bin phản lực*.
- Cách đây 50 năm (13-8-1950), bác sĩ **M. Pistor**, người Pháp, đã phát minh ra *phương pháp trị liệu trung hòa* đối với chứng đau dây thần kinh, viêm gân và chấn thương trong thể thao.

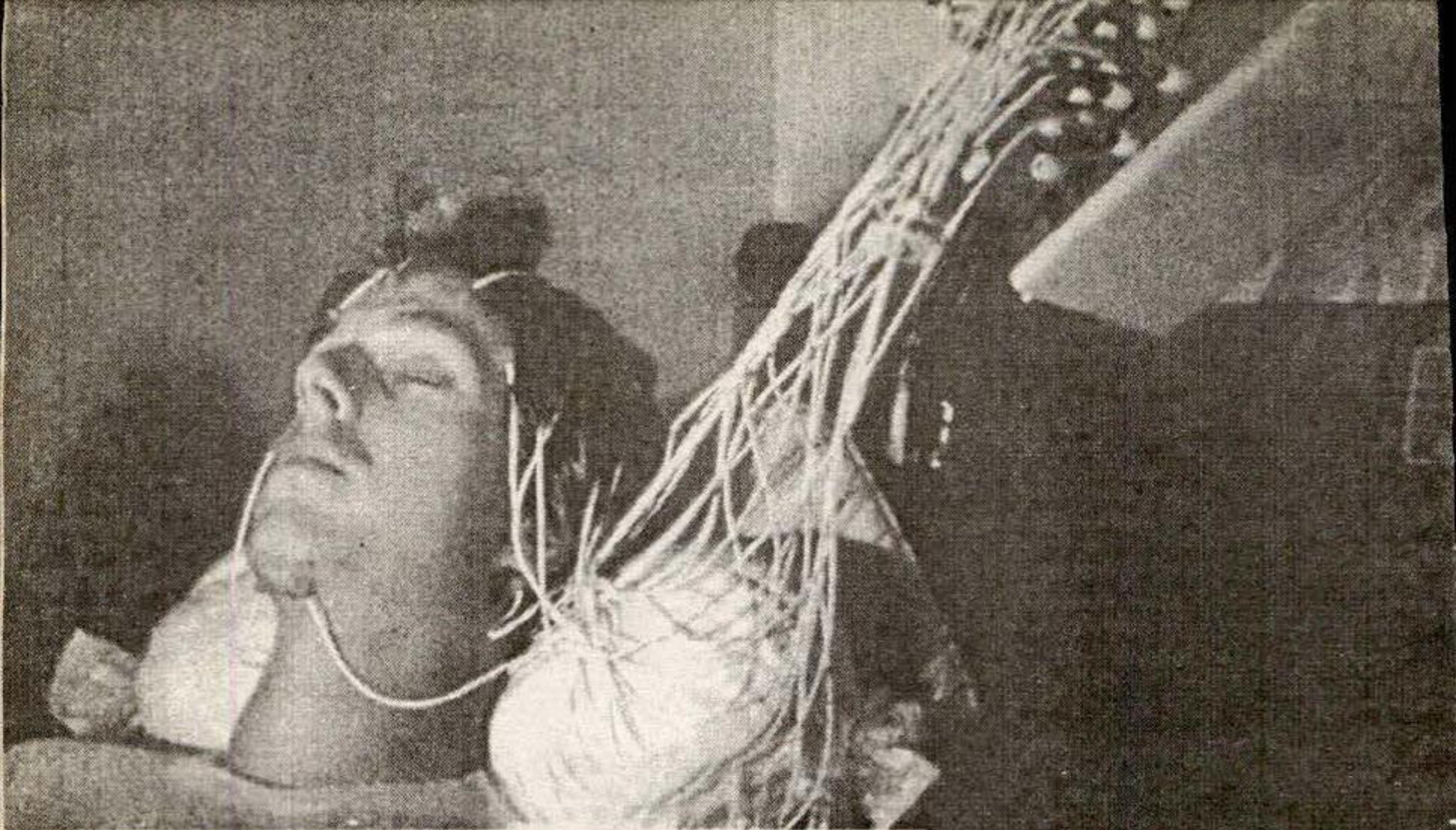
• *Vì sao Mặt trời cháy mãi không tắt?* (Quân Huy - Mai Châu, Hòa Bình)

- Mặt trời rồi cũng sẽ phải tắt, nhưng phải sau... vài tỉ năm nữa. Trên Mặt trời không phải diễn ra sự cháy thông thường, vì nếu thế, một mỏ than có thể tích bằng Mặt trời cũng chỉ cháy được 3.000 năm mà thôi. Năng lượng và ánh sáng Mặt trời phát ra có được là do phản ứng nguyên tử. Mặt trời chứa đầy khí hydro, dưới tác động của nhiệt độ cao và áp suất lớn, cứ 4 hạt nhân nguyên tử hydro lại phản ứng hợp thành một hạt nhân nguyên tử heli, đồng thời tỏa ra một lượng quang và nhiệt cực lớn. Đó chính là phản ứng nhiệt hạch. Người ta đã tính ra rằng trong 1 giây, năng lượng do Mặt trời phát ra tương đương vụ nổ bom khinh khí 91 tỉ tấn! Một so sánh khác: phản ứng nhiệt hạch tổng hợp tạo ra 4g heli tỏa nhiệt lượng tương đương với khi đốt 12 tấn than đá. Trong khi đó, Mặt trời lớn gấp 1.300.000 lần Trái đất, lại chứa đầy hydro, quả là nguồn nhiên liệu... gần như vô tận.

• *Tại sao các thầy thuốc thường khuyên mọi người không nên ngồi quá gần màn hình tivi?* (Thùy Minh, Hai Bà Trưng, Hà Nội)

- Khi hoạt động, máy thu hình (tivi) luôn phát ra một lượng lớn tia bức xạ, tuy chỉ với năng lượng yếu nhưng cũng vẫn có hại đối với con người. Nếu ngồi quá gần màn hình, mắt người xem bị sóng qu... thích, gây hoa mắt, giảm sút thị lực tạm thời. Nên ngồi cách màn hình khoảng 2m... ở khoảng cách gấp 5 lần đường chéo màn hình. Trẻ em nhỏ tuổi không nên xem tivi, thiếu nhi không nên xem quá nửa giờ, thanh thiếu niên không nên xem liên tục 3 giờ, phụ nữ có thai không nên xem tivi để bảo vệ sức khỏe thai nhi.

UYÊN UYÊN thực hiện

SỐ PHẬN của những người làm vật thí nghiệm

DOANH DOANH

NGÀY 17-6-2000, TẠI SAN FRANCISCO (MỸ), CÁC NHÀ KHOA HỌC CỦA 132 QUỐC GIA ĐÃ HỌP BÀN VỀ NHỮNG NGƯỜI LÀM VẬT THÍ NGHIỆM. SINH MẠNG CỦA HỌ VÀ TRÁCH NHIỆM CỦA NHỮNG NGƯỜI NGHIÊN CỨU KHOA HỌC LÀ NHỮNG GÌ MÀ NHÂN LOẠI CẦN PHẢI BIẾT, MỘT KHI Y HỌC TIẾN NHƯ VŨ BÃO...

Chấp nhận làm vật thí nghiệm vì cần tiền

Căn phòng ấy trông chẳng khác bất cứ căn phòng nào của một bệnh viện. Đồng hồ chỉ đúng 10 giờ 30 phút. Annie - mặc áo thun và quần bó - leo lên máy đạp xe và đạp như điên. GS. Laurent Tehnezee chăm chú theo dõi máy đo điện não đồ. Cứ 3 phút, ông ta lại yêu cầu Annie

đạp nhanh hơn, mạnh hơn. Khi buổi thí nghiệm kết thúc thì Annie thở ra đằng tai. Cô không hề bệnh tật gì mà chỉ là người làm vật thí nghiệm (NLVTN). Người ta vừa chế ra một loại thuốc kháng sinh thế hệ mới và rất muốn biết ảnh hưởng của nó lên hệ tuần hoàn và hệ thần kinh của con người. Bệnh viện Saint-Antoine (Pháp) cũng như bao

trung tâm y tế khác đã rất cần đến NLVTN. Họ là những sinh viên muốn có tiền để mua sách vở, những người thất nghiệp, thậm chí là những NLVTN chuyên nghiệp, có ký hợp đồng dài hạn. Hàng năm, Pháp có 400.000 người tình nguyện làm VTN như thế, có người hy sinh vì khoa học và có người vì tiền. Sau đợt thí nghiệm đạp xe dài 3 tháng, Annie được 2.000 đôla. Nếu mức độ nguy hiểm tăng lên thì số tiền càng cao. Cũng Annie, trong vòng 4 ngày, đã nhận được 3.000 đôla cho một cuộc thử nghiệm "đẩy bất trắc".

Nora 22 tuổi cho biết: "Tôi đang học đại học. Chị tôi là sinh viên y khoa và đã nói với tôi về NLVTN. Lần đầu, tôi là VTN cho một loại thuốc kháng sinh mới trong vòng 1 tuần và nhận được 1.200 đôla. Sau đó, người ta đề nghị tôi nuốt những

loại thuốc khác với tiền thù lao cao gấp đôi. Tôi hiểu là mình đang giỡn mặt với tính mạng, nhưng tôi cần tiền. Hầu như tất cả các bệnh viện, phòng thí nghiệm hay trung tâm y tế đều khẳng định với NLVTN rằng không có biến chứng nào cả, tất cả đều tốt đẹp". Nhưng thực tế khác hẳn. Chưa hết, một số nơi còn cam kết trong hợp đồng là "nếu xảy ra trục trặc, chúng tôi sẽ chi toàn bộ viện phí và tiền thuốc men". Nhưng những tạp chí y học của phương Tây ngày càng tỏ ra "bất mãn" với những lời hứa hão này. Ngày 17-6-1999, anh Jean Sébastien M, 32 tuổi, thất nghiệp, đã làm VTN cho một loại thuốc bôi ngoài da. 2 tuần sau, anh được đề nghị uống thêm "vài viên thuốc màu xanh lơ". Đến tháng 8 thì da anh - đặc biệt là da dái tai và da tay - nổi chi chít những mụn mủ,

- Theo Bộ Năng lượng Mỹ, suốt thời gian chiến tranh lạnh, người Mỹ đã tiến hành 600 cuộc thí nghiệm hạt nhân trên cơ thể người. Đó là những thí nghiệm kinh khủng nhất như viên phóng xạ cho phụ nữ có thai, những bữa điểm tâm nhiễm chất phóng xạ cho trẻ em thiếu năng tâm thần, iode 131 cho trẻ sơ sinh, tia X chiếu vào tinh hoàn một số tù nhân, tiêm plutonium vào cơ thể. Tất cả những thí nghiệm này được tiết lộ từ bà Hazel O'Leary - thư ký Bộ Năng lượng.
- Cũng người Mỹ - từ năm 1932 - 1972 đã tiến hành nhiều thí nghiệm trên cơ thể 400 người da đen mắc bệnh hoa liễu. Họ bị bỏ mặc để "xác định sự phát triển của bệnh trong điều kiện không chăm sóc". Họ được hứa điều trị bằng penicilline nhưng không được gì. 28 người đàn ông đã chết, 40 phụ nữ và 19 trẻ em cũng chết sau đó. Tháng 5-1997, tổng thống Mỹ chính thức xin lỗi, vì "đó là vấn đề phân biệt chủng tộc".
- Ở Thụy Điển, 430 trẻ em chậm phát triển trí óc bị đem ra làm VTN từ năm 1946-1951. Một trong những phần thí nghiệm là tọng thật nhiều chocolat và kẹo caramel cho các em để nghiên cứu bệnh mục xương.
- Gần đây nhất, để tìm hiểu vũ khí sinh học của Irak, người Mỹ lại tiêm vào cơ thể các binh sĩ Mỹ tham gia cuộc chiến vùng Vịnh một "chất nghiên cứu". Rất nhiều người đã bị rối loạn tâm thần, mộng du, mê sảng, đau đầu dữ dội hoặc sinh con dị tật bẩm sinh.

đau nhức dữ dội. Jean nôn mửa và tiêu chảy liên tục, sốt cao, mê sảng, thị lực giảm nhanh. Toàn bộ viện phí là do anh tự trả! Đơn kiện Bệnh viện Lagardère (Lyon) vẫn trong tình trạng... kiện củ khoai.

Tiêu chuẩn thường đặt ra cho các NLVTN là: tình trạng sức khỏe tốt, không hút thuốc lá hay nghiện rượu. Nếu là phụ nữ thì không được dùng bất kỳ loại thuốc tránh thai nào. Thật ra, làm VTN không thể là một nghề mà chỉ là giải pháp tình thế, vì đa phần các nước châu Âu cấm thù lao vượt quá 5.000 đôla/năm, để tránh tình trạng người ta bất chấp... tính mạng. Tuy nhiên, vẫn có những nơi lên trả trên 10.000 đôla cho những loại thí nghiệm "đặc biệt" mà mức độ nguy hiểm thì không ai lường nổi. Ngoài ra, sau một đợt thí nghiệm (dù ngắn đến đâu), NLVTN cũng phải nghỉ ngơi tối thiểu 3 tháng để cơ thể phục hồi,

Bé Jayce phải lắp chân giả - hậu quả do người cha từng là vật thí nghiệm sau cuộc chiến vùng Vịnh

sau đó mới được phép lao vào đợt thử nghiệm mới. Kỳ thực, đó chỉ là "phép vua". Các "lệ làng" có rộng lượng lắm cũng chỉ cho NLVTN nghỉ ngơi 1 tháng. Và chẳng, NLVTN cũng chẳng thích nghỉ ngơi quá lâu vì cần tiền!

Hậu quả nhân tiền

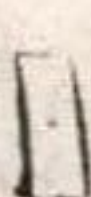
Những nơi tuyển NLVTN trong các hợp đồng đều ghi rõ là đã thử nghiệm trên thỏ, chuột và khi, đặc biệt là khi - loài động vật có cấu tạo cơ thể giống cơ thể người. Nhưng dù có thực hiện điều đó thì phản ứng cơ thể của những loài này không hề giống ở người! Một số nơi như Bệnh viện Sainte-Antoine tự hào rằng từ

năm 1996, không hề có trường hợp đáng tiếc nào xảy ra. Một số nơi còn khẳng định rằng "làm VTN còn ít nguy hiểm hơn dùng xe gắn máy để giao bánh pizza giữa thành phố Paris". Còn chuyện nôn mửa, tiêu chảy hay sốt trong vòng 3 ngày đầu tiên là "chuyện nhỏ".

Một số nơi - để phản pháo báo chí - còn nói như đinh đóng cột rằng "chúng tôi chỉ cho NLVTN uống thuốc bổ và giả dược trong 2 hôm đầu, thế mà 19% họ đã than là nhức đầu và lên huyết áp". Từ năm 1988, Pháp có đạo luật Hurier quy định rõ là trước khi thử nghiệm bất cứ dược phẩm, hóa chất nào trên cơ thể người, phải tiến hành ở động vật trước đã. Điều đó nhằm giảm thiểu các phản ứng phụ, các tác nhân gây sốc. Nếu NLVTN có mặt sau đó, phải cung cấp cho họ đầy đủ mọi thông tin về những thí nghiệm trước đó. Tất cả dựa trên yếu tố tự

 GIMI KO

34 VÕ VĂN TẤN, Q.3, TP HCM
ĐT : 8223522 - 8221998 FAX : 8221836

MÁY NHẬT BẢO HÀNH 3 NĂM

Quảng cáo trên Đồng hồ GIMI KO
Hiệu quả với thời gian

nguyện, không được cưỡng ép hay gợi ý. Nhưng sự thật ra sao thì ai cũng rõ. Những khoản thù lao hấp dẫn chính là lời gợi ý nguy hiểm nhất. Ủy ban tư vấn bảo vệ con người trong các nghiên cứu sinh - dục học (CCPPRB) vẫn tồn tại, nhưng tác dụng của nó thì rất giới hạn.

Ngày 20-5-1999, chị Simone Defaux, 36 tuổi, bước vào Trung tâm nghiên cứu y sinh học ở Nice. Chị được "chào mời" khoảng 12 hợp đồng ghi rõ 12 loại biệt dục thể hệ mới. Mức thù lao thấp nhất là 200 đôla/ngày và cao nhất là 7.500 đôla/10 ngày. Tất nhiên là Simone chọn số tiền lớn nhất và phải trả giá. Đến ngày thứ 12, huyết áp của chị tụt xuống mức báo động, kèm theo triệu chứng vàng da và khó thở. Kết luận của trung tâm là "phản ứng phòng vệ quá đặc biệt của cơ thể, vì thí nghiệm này không hề tạo ra những tình huống tương tự ở 11 NLVTN trước đó". Hiện nay, Simone bị tiểu đường và luôn khó thở. Ai sẽ chịu trách nhiệm? 7.500 đôla chẳng còn là gì nữa khi bệnh tình của Simone ngày càng trầm trọng.

Dù sao, châu Âu vẫn tự cho là rất tôn trọng nhân quyền so với Mỹ. Người châu Âu sẵn sàng dân chúng thí nghiệm kinh khủng của người Mỹ: sau Tòa án quốc tế Nuremberg 1997, người Mỹ vẫn tình bơ tiêm chất phóng xạ vào cơ thể NLVTN. Một trong những thí nghiệm gây tranh cãi nhiều nhất là sinh sản vô tính. Các nhà khoa học Úc và Mỹ đã thống nhất rằng 405 số cừu và bê thí nghiệm sinh sản vô tính đều chết trẻ, hoặc bị lão hóa sớm. Mỹ và Anh có vẻ là hai nơi cổ xúy nhiều nhất cho thí nghiệm này trên người, bằng cách hợp pháp hóa nó. Người ta sẵn sàng ủng hộ tinh thần các bậc cha mẹ rằng đứa trẻ sinh ra sẽ khỏe mạnh. Theo dự đoán của các nhà di truyền học, năm 2003 sẽ là năm cho ra đời những con khi sinh sản vô tính. Nếu không có gì thay đổi, vào năm 2010, con người sẽ là VTN "hoàn hảo" cho phương pháp này! Hiện nay, trên toàn thế giới, có hơn 1 vạn người sẵn sàng làm VTN cho sinh sản vô tính. Ai có thể là người tiên đoán được mọi hậu quả?

(Theo La Vie, Quô 7.2000)

Sự đa dạng CỦA BẢN SẮC GIỚI VÀ TÍNH DỤC

BS. ĐÀO XUÂN DŨNG

Người phát triển hài hòa được coi là người có cấu trúc sinh học bình thường (về giải phẫu và về gen học), biết cảm nhận mình là nam hay nữ (bản sắc giới), biết cư xử theo những chuẩn mực đạo đức, văn hóa mà xã hội đã quy định cho từng giới (vai trò giới hay nam tính, nữ tính) và biết rung động, biết yêu một bạn tình khác giới (xu hướng tính dục). Số người này chiếm bao nhiêu phần trăm dân số? Họ là số đông, có lẽ đến 95%. Còn 5% dân số không được coi là hài hòa kia có được coi là những người bình thường, họ là ai, họ có gì khác với đa số, có thể nhận ra họ trong đời sống hàng ngày không và cộng đồng xã hội cần nhìn nhận họ như thế nào? Đó là những vấn đề còn chưa ngã ngũ ở nhiều nền văn hóa.

Chính vì những biến động rất phức tạp của 4 yếu tố nói trên (giới sinh học - bản sắc giới - vai trò giới - xu hướng tính dục), những yếu tố cấu tạo nên tính dục người mà giới tính, nhân cách của con người có những biểu hiện rất đa dạng.

Những biểu hiện hành vi khác giới

Gọi là những người có hành vi khác với giới của mình (transgenderism) khi hành vi của

họ vượt quá ranh giới mà xã hội đã quy định cho mỗi giới, ví dụ: người nam thích ăn mặc như phụ nữ (transvestite). Trong loại này, có người dùng 100% trang phục của nữ, có người chỉ sử dụng một hoặc vài thứ đồ của nữ như đồ lót chẳng hạn. Tại sao họ thích như vậy? Vì rằng nhiều người cảm thấy có khoái cảm tình dục khi mang những thứ đó hoặc giúp họ tăng khoái cảm trong sinh hoạt tình dục. Có người nam thích mặc đồ nữ chỉ để phô trương nữ tính của họ. Những người thích ăn vận kiểu nữ này có thể là những người có dấu hiệu "bức bối về giới" (gender dysphoric) nhưng vì một lý do nào đấy không thể nhờ đến phẫu thuật để chuyển giới được. Những người này thường bị hiểu lầm là những người thích quan hệ tình dục đồng giới, thật ra không đúng vì phần lớn những người thích ăn mặc như phụ nữ là những người có quan hệ tình dục khác giới, nhiều người đã lấy vợ.

Có những nam giới chỉ thích ăn vận kiểu nữ chỉ vì muốn biểu lộ nữ

tính chứ không phải vì muốn có khoái cảm tình dục (loại này trong tiếng Anh có tên riêng là *cross-dresser* để phân biệt với transvestite), tuy ít hơn nam nhưng cả nữ cũng có những người thích ăn vận kiểu nam (tiếng Anh gọi là *drag king*) nhưng khác với nam là ở chỗ họ có xu hướng tính dục đồng giới (yêu người nữ) chứ không phải chỉ muốn phô trương nam tính. Những người nữ thích ăn vận kiểu nam và cư xử như nam giới (*drag king*) là một hiện tượng chỉ mới quan sát thấy trong xã hội hiện đại.

Trong nhóm người có hành vi khác với giới của bản thân (*transgendered*) lại có một số người có hành vi hơi khác, nghĩa là có lúc họ cư xử như nam giới và có lúc lại cư xử như nữ giới. Họ có thể không tìm đến phương pháp chuyển giới bằng phẫu thuật vì có những lý do riêng. Họ cũng là những người không dám tin chắc vào bản sắc giới của mình vì thế họ sống kiểu “lập lờ”.

Người thích sống hoặc đã sống hoàn toàn như giới khác (*transsexual*) là một dạng của nhóm người có hành vi khác với giới của mình, họ đòi hỏi vai trò giới đích thực của mình. Có người là nam về sinh học nhưng muốn là nữ hoặc có người là nữ về sinh học nhưng lại muốn là nam. Những người này mới đích thực là những người có hội chứng bức bối về giới. Họ cần được chuyển giới nhưng phải thỏa mãn một số

yêu cầu, họ không được xem là những người thích ăn vận theo kiểu của giới khác vì đối với họ cách ăn vận như thế mới là “đích thực” hợp với cảm nhận giới của họ. Chỉ khi nào đã lựa chọn xong giới của mình thì họ mới có cách ăn mặc ổn định vĩnh viễn.

Bức bối về giới và phương pháp giải quyết vấn đề

Bức bối về giới là thế nào? Bức bối về giới hay còn gọi là không thỏa mãn với giới tính của mình là hội chứng có nguồn gốc xa xôi từ thời

kỳ bào thai khi mới 3-4 tháng, khi não thai nhi biệt hóa thành nam hay nữ nhưng sự biệt hóa này lại trái ngược với cấu trúc gen học, với tuyến sinh dục và với hình thể giải phẫu của người đó, làm cho họ luôn cảm thấy khó chịu, bức bối về giới sinh học của họ. Những người này có cảm giác như “một người đàn bà bị giam hãm trong một thể xác đàn ông” hoặc “một người đàn ông bị giam hãm trong một thể xác phụ nữ”. Những người bức bối về giới của mình - còn có thể gọi là những người coi mình là giới khác (transgenderist) - có thể có xu hướng yêu và có quan hệ tình dục với những người có hình thể giải phẫu giới tính giống mình hoặc với những người có hình thể giải phẫu giới tính khác với mình hoặc với cả hai loại nói trên.

Phương pháp chữa trị cho những người có xung đột về bản sắc giới nói trên (cảm nhận mình thuộc giới khác) là phẫu thuật tạo hình, làm cho người đó có hình thể giải phẫu giới tương ứng với bản sắc giới của người đó. Nói một cách đơn giản thì bức bối về giới là khi ta cảm thấy về mặt tâm lý và cảm xúc của ta hoàn toàn giống như giới đối lập. Chỉ có thầy thuốc hoặc nhà phân tâm học mới đủ thẩm quyền chẩn đoán được trạng thái này và đó là yêu cầu tiên quyết trước khi chỉ định hormone liệu pháp. Những người này được sử dụng hormone để làm phát triển các đặc tính giới thứ phát phù hợp với giới mà họ mong muốn, ví dụ làm cho vú to ra ở người muốn thành nữ và làm cho người muốn là nam phải có râu. Với hormone giới

tính nữ thì có nhiều loại nhưng với hormone giới tính nam chỉ có một loại, đó là testosterone. Dùng loại hormone nào phải do thầy thuốc lựa chọn. Thông thường người bệnh phải qua một liệu pháp chữa trị trạng thái bức bối về giới rồi mới được sử dụng hormone.

Những người bức bối về giới được phép chuyển giới đều phải trải qua một giai đoạn sống thử với giới muốn lựa chọn (real life test) theo những quy định do Hội quốc tế về giới mang tên Harry Benjamin đề ra nhằm làm cho họ quen với vai trò giới mới và đề phòng có người sau này lại muốn quay trở lại giới cũ.

Phẫu thuật chuyển giới

Thế nào là phẫu thuật chuyển giới (hay chính xác hơn là phẫu thuật để thừa nhận lại vai trò giới-sexual reassignment surgery, viết tắt là SRS)? Lẽ tất nhiên có 2 loại phẫu thuật để chuyển giới: chuyển từ nam thành nữ và chuyển từ nữ thành nam.

Đối với loại phẫu thuật thứ nhất, thầy thuốc phải cắt bỏ dương vật và tạo hình âm đạo với cả môi nhỏ, môi lớn. Mặc dầu có nhiều kỹ thuật mổ khác nhau nhưng nói chung các phẫu thuật viên thường sử dụng mô của dương vật để tạo nên âm vật nhằm giúp cho bệnh nhân có thể đạt cực khoái sau này (mức độ khác nhau tùy người). Còn đối với loại phẫu thuật thứ hai nhằm chuyển từ nữ thành nam thì phải cắt bỏ hai vú và hai buồng trứng. Đã có nhiều kỹ thuật mổ để tạo nên một dương vật.

Nhiều người còn lẫn lộn giữa

những vấn đề liên quan đến giới (gender) và những vấn đề liên quan đến tính dục (sexuality). Tỷ lệ những người có xu hướng tính dục khác giới (heterosexual), lưỡng tính dục (bisexual) hay tình dục đồng giới nam (gay) trong số những người có hành vi khác với giới của bản thân không có gì khác so với những người bình thường. Đa số những người thích ăn vận theo kiểu nữ (transvestite) là những người có xu hướng tình dục khác giới và nhiều người đã lấy vợ. Nhiều người nam có trạng thái bức bối về giới cũng đã lấy vợ trước khi họ chuyển giới và một số bà vợ không thể chấp nhận được sự thay đổi này, họ đã chia tay... nhưng cũng có người vẫn yên phận làm vợ của họ. Hầu hết những người nữ có trạng thái bức

bối về giới đều đã sống độc thân trước khi được chuyển giới thành nam.

Vì sự đa dạng và phức tạp liên quan đến giới và tính dục cho nên vấn đề chuyển giới không bao giờ đơn giản chỉ là làm phẫu thuật để thay đổi cơ quan sinh dục ngoài mà cần nhìn nhận như là một công việc có tính xã hội và nhân văn sâu sắc. Yêu cầu chuyển giới cho những người trưởng thành ở nước ta có lẽ không phải là nhỏ nhưng hình như sự đáp ứng còn chưa tương ứng cả về mặt vật chất (cán bộ chuyên sâu, trang bị kỹ thuật...) cũng như về mặt nghiên cứu cơ bản (tỷ lệ những người này trong dân số, thái độ của cộng đồng...), hơn nữa những quy định pháp lý liên quan đến việc chuyển giới cũng chưa rõ ràng... ■

THẨM MỸ HỒNG KÔNG

Chuyên nghiệp chăm sóc sắc đẹp (không cần giải phẫu)

CƠ SỞ I: 54 CỬA BẮC, HÀ NỘI - ĐT: 7160837

CƠ SỞ II: 20 ĐƯỜNG THÀNH, HÀ NỘI - ĐT: 8246852 - 091204599

Bằng kinh nghiệm đã học tại Thái Lan-Hồng Kông, thẩm mỹ Hồng Kông chuyên:

Tắm trắng toàn thân cao cấp kết quả tức thì, trắng mịn da ngay sau lần đầu tiên.

Tắm ố (gầy) giảm cân và giảm vòng bụng, eo, lưng, vai, mông, đùi... hiệu quả cao. Sau 15 ngày giảm từ 6-14cm (có máy đo chính xác lượng mỡ cần giảm).

Xăm thẩm mỹ - chuyên thiết kế lông mày phù hợp với từng khuôn mặt. Xăm mắt, môi, lông mày màu như ý, không bị xanh, bị xấu, đảm bảo đẹp. Tẩy xóa, chữa vết xăm môi, mắt, lông mày xấu, xanh bảo đảm đẹp 100%.

Chuyên thay da, làm trắng mịn da, tẩy

thâm, chữa khỏi nám, tàn nhang và trứng cá. Siêu âm tan nhân xóa tan các vết nhân trên da.

Nâng nở ngực và săn chắc ngực không cần giải phẫu. Uốn lông mi cong tự nhiên. Tẩy lông mặt, lông tay, lông chân không đau như ý, chữa khỏi hôi nách.

ĐỐI VỚI NAM:

Làm mịn da và chữa khỏi trứng cá. Giảm béo nhanh. Tẩy xóa các vết xăm trên da, đẹp và không để lại sẹo.

Thẩm mỹ Hồng Kông sẽ chinh phục các thương đế bằng giá cả và chất lượng.

Tuyển 10 nhân viên giỏi nghề thẩm mỹ (lương cao).

PHƯƠNG HỒNG KÔNG

TRANH CÃI VỀ CON MỘT

DÌNH ĐÌNH

Nói đến con một là người ta thường hình dung ngay một người được nuông chiều, ích kỷ, lạnh lùng hoặc cô đơn. Chuyện xưa lắt này vẫn gây tranh cãi trong giới nghiên cứu. Nếu có những quốc gia xem con một là phương châm thì cũng có nhiều vùng đất phải “cân nhắc”. Tại sao?

Từ Tây sang Đông...

Nước Pháp có hơn 1 triệu phụ nữ chỉ có một con và kiên quyết “không bao giờ sinh nở nữa”. Số trẻ em trung bình trong các gia đình ở quốc gia này là 1,82. Các nhà xã hội học đã kết luận rằng “phong trào” này càng lúc càng bành trướng và có thể sẽ là một trong những khuôn mẫu cho gia đình tương lai. Lý do để người ta có con một thì rất nhiều. Có những bà mẹ do quá sợ đau đớn khi sinh nở đã lập luận rằng một con là đủ. Có những đôi vợ chồng cảm thấy nuôi dạy con cái là một gánh nặng, làm mất tự do của họ, nên quyết định... chấm dứt. Riêng ở châu Á, đặc biệt ở vài nước có hiện tượng ô nhiễm môi trường, theo thống kê của Quỹ nhi đồng Liên hiệp quốc (UNICEF) vào tháng 4-2000, thì rất nhiều đôi vợ chồng

đã không muốn có đứa con thứ hai vì “để đứa nào ra là làm hại đứa ấy”. Tổ chức Y tế thế giới (WHO) cho rằng từ năm 1998 đến nay, số trẻ em mắc bệnh đường hô hấp (đặc biệt là hô hấp cấp) và bệnh đường ruột đang tăng ở châu Á. Ở châu Phi, dù nhiều tư tưởng lạc hậu vạn cổ vẫn còn sức mạnh, người ta buộc phải nghĩ đến “giải pháp con một” do nghèo đói và nội chiến. Còn ở các nước tiên tiến, không ít người lại cho rằng con một sẽ hưởng đủ tất cả sự chăm sóc của bố mẹ. Nhà xã hội học Robert Austin (Mỹ), trong tác phẩm *Vì sao con một?* đã cảnh báo: “Hình như sự tiến bộ vũ bão của khoa học kỹ thuật lại tạo cho người ta tư tưởng trọng vật chất mà xem nhẹ tinh thần. Con một có thể hưởng thụ nhiều thứ, nhưng nó sẽ cô đơn vì không có anh chị em. Sự

thiếu hụt này không bao giờ được bù đắp bởi bố mẹ". Các nhà tâm lý học Pháp như Daniele Laufer, D. Winnicott lại đưa ra những nhân chứng hằn hoi. Rất nhiều người từng là con một đã cảnh báo về cuộc sống tẻ nhạt và nguy hiểm của phận con một. Có người thậm chí oán trách bố mẹ đã không sinh cho mình một đứa em!

Trung Quốc là một trong những nước tìm cách hạn chế dân số, nên tư tưởng con một là điều dễ hiểu. Nhưng rất nhiều trẻ em đã trở nên ích kỷ, lạnh lùng, vùi vĩnh hay cáu gắt chỉ vì sống thui thủi một mình. Từ thập niên 1940, khu vực Bắc Âu đã có vẻ "thích thú" với chuyện con một và đã... trả giá. Thế hệ con một ấy, bây giờ đầu muối tiêu, đã cho rằng họ không có tuổi thơ, ghen tỵ với những bạn bè có chị có em.

Tâm lý học hiện đại có vẻ hoa mỹ khi áp dụng thuật ngữ "đồ thị hình sin" cho cuộc sống của con một, tức là điểm cực đại và cực tiểu cứ thay nhau xuất hiện. Đa phần những cậu ấm cô chiêu đơn lẻ luôn tìm đến bạn bè để khóa lấp nỗi buồn, nhưng ngay khi về nhà, các em đã đau khổ ngay vì bầu không khí tẻ nhạt. Nhà tâm lý học Lala Winter (Úc) cho rằng cuộc sống tinh thần của những đứa con một luôn bị đảo lộn. Bà còn khẳng định thêm: chính bi kịch này tàn phá gia đình vì kiểu sống vô trách nhiệm của con một. Mọi sự nuông chiều đều đổ dồn vào nó, nó cho rằng mình có quyền đòi hỏi và phải được o bế vô điều kiện.

● Thượng Hải (Trung Quốc) là một trong những nơi ủng hộ gia đình có một con nhất thế giới với công thức 4-2-1. Nghĩa là 4 ông bà (nội, ngoại), bố mẹ và 1 đứa con.

● Theo Trung tâm thống kê sức khỏe của Mỹ, nước này có 20 triệu con một. Những lý do thường gặp: hôn nhân trễ, ly hôn, thất nghiệp và ô nhiễm.

● Anh đang bàn luận về luật con một với phát ngôn viên là tờ báo *British Medical Journal* với lý do duy nhất: giải quyết nạn nhân mãn.

Tranh luận vẫn còn đó

Nhưng cũng như bao lĩnh vực khác, vấn đề con một luôn dấy lên hai luồng tư tưởng đối nghịch. Có một phe ra sức bênh vực con một với lý do "con một là điều kiện tuyệt hảo để phát huy quyền tự chủ, óc sáng tạo và bản chất độc lập". Người đi tiên phong là D. Winnicott. Ông cho rằng "những đứa trẻ nào không biết chịu đựng cuộc sống đơn độc sẽ là những đứa trẻ không có khả năng tự chủ". Ông cũng khẳng định rằng chính bố mẹ sẽ đóng vai trò bạn bè và anh chị em, do đó, không có chuyện cô đơn hay buồn bã gì ở đây. Con một đã phức tạp lắm rồi nhưng con gái một lại càng khó chịu. Rất nhiều cô chiêu cô độc đã tỏ ra hết sức đồng cảm, "mưa nắng thất thường", gát như mắm tôm hoặc bắc bực kiêu kỳ. Vẫn D. Winnicott cho rằng đó là lỗi của bố mẹ không biết bảo ban, giáo dục, chứ không phải do "trời sinh tính". Yếu tố môi trường - theo ông - đóng vai trò rất lớn. Nhìn rộng thêm, Winnicott cho

rằng con một là giải pháp tối ưu cho hai việc. Một: giảm nạn nhân mãn cho hành tinh. Hai: tạo ra những cá nhân biết điều. “Biết điều” ở đây nghĩa là không phải so đo, ty nạnh với ai hết, không giành giật tình cảm của bố mẹ! Các nhà tâm lý học theo trường phái Winnicott sẵn sàng dẫn chứng nhiều danh nhân là con một. Lý giải: được cha mẹ ưu ái thì tất nhiên phải thành đạt. Chưa hết, người ta còn khuyến khích con một vì “nó sẽ phát triển tình gia đình và tình bạn ở mức cao nhất”. Như đã nói, con một có khuynh hướng tìm đến bạn bè, càng nhiều càng tốt. Nhu cầu “tỉ tê” là rất lớn, do vậy sẽ hình thành một tình bạn (hoặc nhiều) lớn. Có một điều hiển nhiên là 99% con một đều có những kỷ niệm rất sâu sắc đối với bố mẹ. Những buổi đi dạo thời thơ ấu hoặc những lần vui đùa cùng bố mẹ sẽ để lại trong lòng người con một những hình ảnh không thể phai

nhòa. Nhưng đến đây thì phe “chống Winnicott” lên tiếng: chính vì sống bằng quá khứ như vậy mà con một sẽ không đủ sức chống chọi với hiện tại và tương lai. Một thí dụ cụ thể là sau khi bố mẹ nằm xuống, những đứa con một sẽ không tài nào chịu đựng nỗi mất mát đó và dăm sợ cái tương lai xám xịt bày ra trước mắt.

Một thực tế nữa là một ngày nào đó, các bậc bố mẹ chỉ có một con sẽ phải đối diện với câu hỏi chết người: “Tại sao con chỉ có một mình? Tại sao bạn bè con lại...”. Một cuộc nghiên cứu của UNICEF vào tháng 12-1999 đã cho thấy là rất ít tác giả câu hỏi này tỏ ra hài lòng với câu trả lời. Phe chống Winnicott cũng cho rằng sự lệ thuộc quá lớn vào tình bạn - cũng y như vào bố mẹ - chẳng có gì hay ho. Một mai, khi bạn bè xa nhau (hoặc tan vỡ) thì sự thống khổ là vô cùng dữ dội.

Tranh cãi có lẽ còn dài...

(Theo *Famili* và *Cosmopolitan*, 6.2000)

1001 CHUYÊN rubi internet

HOÀI VỌNG

vào năm 1991. Trong bức thư gửi cho Tổng thống Putin, các cầu thủ viết: "Đôi khi chúng tôi có cảm tưởng thua trận trước cả lúc tiếng còi khai cuộc nổi lên. Chúng tôi muốn hát vang quốc ca trên đấu trường quốc tế nhưng không có cơ hội". Thậm chí đội bóng này đã thành lập một hội đồng nhạc sĩ để đặt lời cho bài hát, hoặc soạn bài quốc ca mới thay cho tác phẩm cũ do Mikhail Glinka viết vào thế kỷ 19. Nhiều người Nga cho biết giai điệu của bài quốc ca hiện nay rất khó nhớ.

Tai họa vì trùng tên với website (AP)

Địa chỉ website trùng tên với Thủ tướng Cộng hòa Ireland Bertie Ahern (www.bertieahern.com) đã thôi không đăng tải các hình ảnh khiêu dâm, sau khi Ahern bị chất vấn trong Quốc hội. Tuy nhiên, hiện website này đang được rao bán tên miền ở địa chỉ đấu giá www.transnames.com với mức giá là 3,2 triệu đôla. Theo phát ngôn viên của chính phủ Ireland, Thủ tướng Ahern không hề có ý định thuê website này để "được yên thân". Transnames, với trụ sở tại bang Ohio (Mỹ), cũng đấu giá các tên miền khác như [bertieahernsucks](http://bertieahernsucks.com), [marymcaleesesucks](http://marymcaleesesucks.com) để tải hình ảnh xấu. Mary McAleese chính là tên của tổng thống Ireland đương nhiệm!

Trang phục không gian cho trẻ bại liệt (Focusmag)

Tại Bệnh viện nhi khoa Golden Angel (Odessa, Ukraina), trẻ bại liệt não được mặc các bộ đồ dùng trang bị cho các nhà du hành vũ trụ Liên Xô trước đây. Với tác dụng chống lại tác động xấu của tình trạng không trọng lực lên cơ bắp, bộ đồ kiểu này giúp các em tăng sức mạnh cho cơ bắp yếu ớt của mình.

Rắc mồi trong... khoai chiên (Oddly)

Tập đoàn thức ăn nhanh nổi tiếng Burger King vừa gặp một rắc rối khá tai hại. Bé Toby Sharpe (2 tuổi) ở Halifax, miền Bắc nước Anh, ăn khoai chiên của hãng trong lúc đang ngồi ở băng ghế sau

Hãy cho chúng tôi lời bài quốc ca (Reuters)

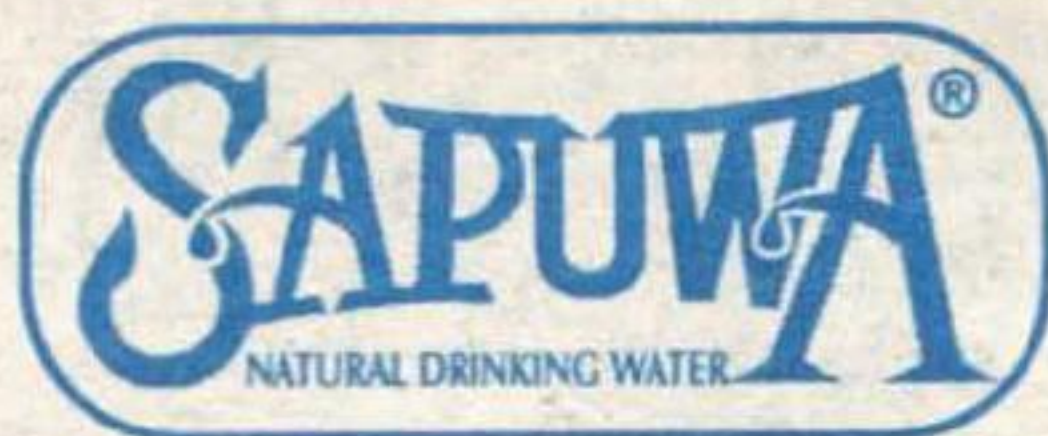
Các cầu thủ của đội bóng Spartak Matxcova (vô địch quốc gia Nga) đã đề nghị tổng thống Nga cho lời vào bài quốc ca để họ có thể hát vào đầu những trận đấu quốc tế. Nga đã chọn một bài quốc ca không lời sau khi Liên Xô cũ tan rã

Cerebral palsy sufferers wear the suits to help strengthen their muscles

• Hà Nội: 99 Triệu Việt Vương. ĐT: 9782235. Fax: 9780636. Email: kd.vasc@vnn.vn • TP.HCM: 7 Phạm Ngọc Thạch. ĐT: 8250724. Fax: 8235678. Email: vasc@vnn.vn

09 Quang Trung, Gò Vấp, TP.HCM - ĐT: (848) 8941466 - 8958260 - Fax: (848) 8940060 - Email: sapuwa@hcm.vnn.vn

xe hơi của người di. Bất ngờ, Sharpe trông thấy một con rắn mối đã bị nướng chín như giữa những mẩu khoai chiên, cậu thét lên và nôn ngay lập tức. Phát ngôn viên của Burger King đề nghị khách hàng trao cho họ xem con rắn mối để có thể tiến hành điều tra, đồng thời cho biết từng xảy ra một tai nạn tương tự trong một nhà hàng ở Halifax nhưng "chúng tôi chẳng hề được thấy vật lạ gì cả!".

Lắp kính soi để giảm... tự sát (Japan Times)

Khi kinh tế Nhật ngày càng sa sút, số người tự sát gia tăng vì đây là một trong những xã hội căng thẳng nhất trên thế giới. Theo con số thống kê mới nhất, có 32.863 người Nhật tự sát trong năm 1998. Con số sẽ tăng trong năm 2000 này vì các công ty Nhật đang nỗ lực tái cấu trúc, tinh giảm biên chế hàng loạt nhằm hồi phục nền kinh tế sau suy thoái. Đây lại là mối đau đầu cho các công ty xe điện ngầm Nhật vì người tự sát thường chọn phương tiện này để kết liễu đời mình. Công ty East Japan đang dùng nhiều biện pháp ngăn chặn như tăng cường bảo vệ ở nhà ga, chiếu sáng hơn về đêm, sơn màu sáng cho phần đường băng ngang đường xe chạy, gắn bộ cảm biến tại các bậc lên tàu điện để cảnh giác khách bộ hành tiến quá gần tàu... Nhưng độc đáo nhất là việc công ty cho dựng lên các tấm kính lớn đối diện bậc lên tàu với hy vọng giúp những kẻ chán đời "hồi tâm chuyển ý". Một phát ngôn viên của East Japan cho biết: "Các chuyên gia rút ra kết luận là người ta rất khó tự sát nếu cứ nghĩ có ai đó đang nhìn mình. Tấm kính sẽ có tác dụng tương tự giúp những người này nhìn lại chính mình trong đó trước khi thực hiện ý định tự tử".

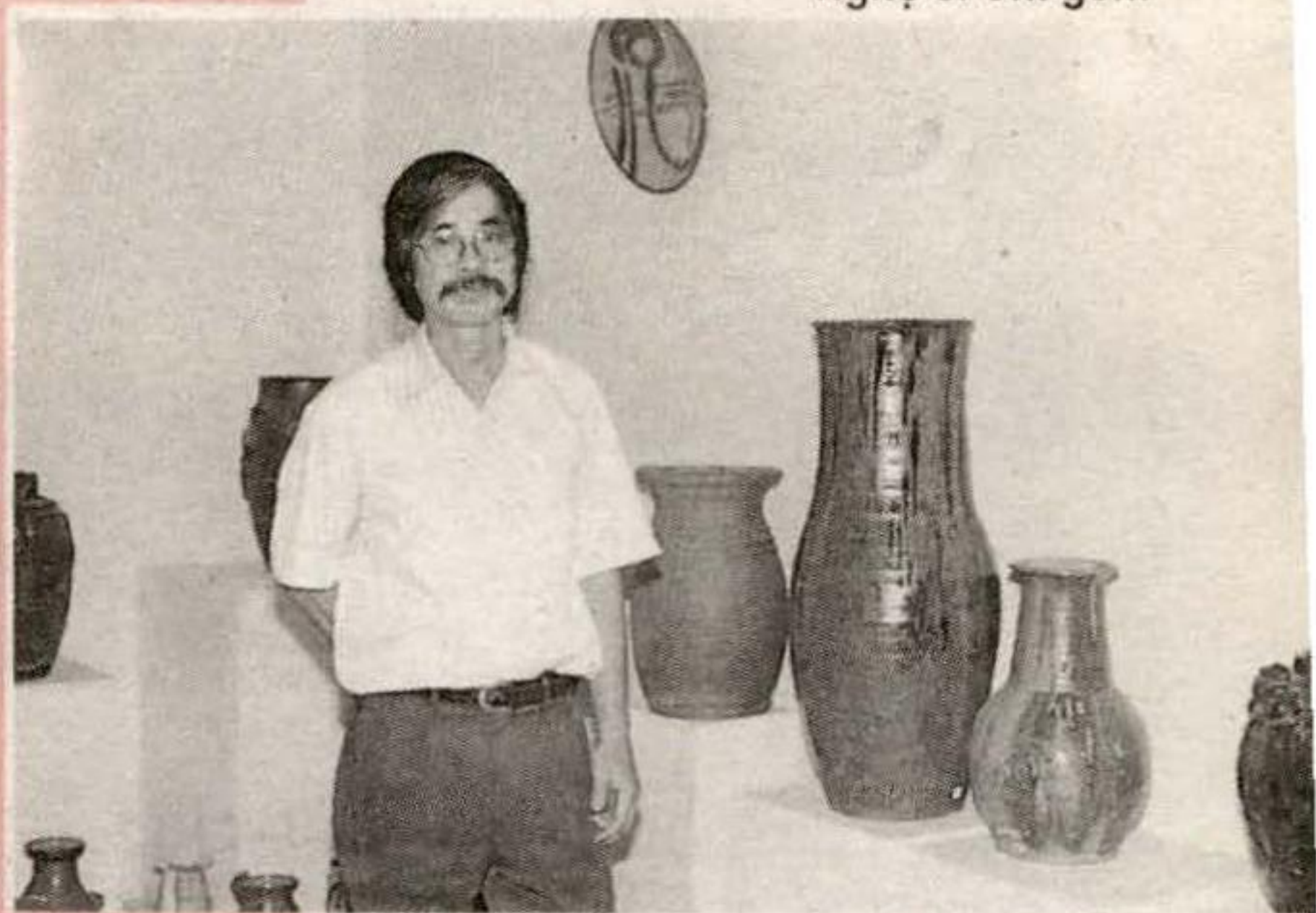
MỖI TUẦN MỘT ĐỊA CHỈ WEBSITE: www.drkoop.com

"Đơn thuốc hữu hiệu nhất chính là kiến thức" - Bác sĩ nổi tiếng Everett Koop tuyên bố như vậy và ông đã tổ chức một website đầy đủ và chuyên sâu về y học. Tin tức y học và nhiều mảng đề tài y học chuyên biệt được cập nhật thường xuyên.

Những công cụ giá trị như bộ bách khoa y học (Medical Encyclopedia) hay Drug Checker (giúp bạn kiểm tra sự tương tác giữa thuốc với nhau, hay giữa thuốc và thức ăn) làm bạn khó lòng bỏ qua website được hơn 100 tổ chức y học hỗ trợ này.

Cái
trí
Việt Nam

Người phục sinh ngôi cổ lưu ly

Trong hành trình lịch sử
loài người, gốm đã có mặt
từ những bước đi đầu tiên.
Gốm hội tụ trong nó cả đất-
nước - lửa để rồi từ vật
dụng sinh hoạt trở thành
tác phẩm nghệ thuật. Từ
cái thực chuyển thành cái
đẹp, gốm Việt Nam gắn liền
với những địa danh Phùng
Nguyên, Đồng Đậu, Gò
Mun, Sa Huỳnh... và nổi
tiếng với men ngọc của gốm
Lý, men nâu gốm Trần, men
lam gốm Nguyễn... Gần đây,
làng gốm nước nhà lại có
thêm... gốm Chi.

HOÀNG THỊ

Làm thợ giỏi rồi mới làm thầy

Nguyễn Văn Chi con nhà gốm
nòi. Gốm là bát ăn, là trò chơi, là
thứ dễ say mê ngắm nhìn của cậu
bé Chi ngày ấy. 18 tuổi (năm 1958),
Chi quyết tâm từ bỏ gia đình để tự
lập nghiệp tại những xí nghiệp sứ ở
Bắc Giang, rồi Hà Nội, Hải Phòng...
Làm thợ trước đã, để rèn cho đôi
tay thành tinh tế, cảm nhận được
từng hơi thở khác lạ của đất, để biết
đất có thể "hóa tâm hồn" mình.

Thời ấy, làm được một cái bát,
cái đĩa... đã được gọi là thợ gốm.
Nguyễn Văn Chi thừa sức làm thợ,
vì đã bao nhiêu bát, đĩa qua tay ông
để thành hình, để trở thành vật
dụng trong cuộc sống hàng ngày của
mọi người, trong những ngày ông

Gia đình gồm Chi

công tác tại Xưởng thương binh miền Nam, Thanh Trì - Hà Nội. Nhưng ông không muốn làm thợ, tham vọng của ông lớn hơn từ đó rất nhiều: ông muốn làm nghệ thuật bằng chất liệu thợ ấy. Vậy là ngày ngày đi làm, tối tối lại theo học lớp vẽ nghiệp dư để trang bị cho mình những kiến thức về hội họa, sự khởi đầu cho công việc của ông sau này. Năm 1970, sau một thời gian dài làm thuê, Nguyễn Văn Chi quyết định mở lò gốm riêng của mình tại Hà Nội. Thời kỳ này ông phải đạp xe chở từng bao đất sét từ Từ Sơn (Bắc Ninh) về Hà Nội, đạp xe xin cặn sơn các xí nghiệp thải ra để chế men chì, men sắn hết như mấy bà nuôi lợn đi xin nước gạo! Những ngày ấy có khi liên tục 15 lò ấm chén bị hỏng. Nhưng cũng có lò cho ra thành phẩm! Và khi ấy thì lại Chi gốm gò lưng đạp xe mang bán rong khắp thủ đô Hà Nội sản phẩm của mình. Mất hai năm trời làm ấm, chén. Mất thêm một hai năm nữa làm lọ hoa. Mãi tới năm 1982, một người am hiểu gốm trong Liên minh các hợp tác xã Tiệp Khắc (UNICOP) phát hiện ra gốm Chi và đặt hàng

với số lượng lớn, sản phẩm của ông đã được khẳng định. Từ lúc này, thợ gốm Chi bước lên đài nghệ thuật.

Gốm Chi về dáng hình, sau đó là chất men có những tìm tòi rất riêng trong những sản phẩm đơn hay sản phẩm bộ (như bộ bát đĩa ông trưng bày trong triển lãm Gốm Chi - từ 29-6 đến 15-7-2000 tại Nhà triển lãm 16 Tràng Tiền, Hà Nội - nhất định không bán riêng từng chiếc và giá cả bộ là 1.000 đôla). Chất men là chất men "Chi", dù nó đều bám chắc lấy cái gốc của gốm truyền thống Việt Nam. Nguyễn Văn Chi bảo tội gì không tận dụng cái cha ông mình đã mất bao công sức mới sáng tạo ra, mới hoàn thiện được - thành gốm cổ. Vậy thì phải thừa kế (nhưng có phát huy) chứ. Thành ra, thoát nhìn thì nhiều sản phẩm gốm Chi cứ na ná như vại muối cà, muối dưa của bà - mẹ ta thuở trước - và nay vẫn còn chính chèn trên những mái bếp đen kịt màu ra của những vùng thôn quê còn nguyên chất làng xã của Việt Nam. Nhưng nhìn kỹ, sờ bàn tay vào lớp men bóng nhẫy, nhắm mắt lại để cảm cái mịn màng của men,

mới thật sự thấy cái tìm tòi, cái sáng tạo của ông trong những lọ hoa, chum vại, to có, nhỏ có nhưng đều đơn chiếc (độc bản) và đều là... "gốm Chi".

Lấy gốm chợ nuôi gốm bảo tàng

Nguyễn Văn Chi triển lãm mà không bán - điều không giống lắm với những họa sĩ khác - dù ông có đặt giá. Bởi giá của ông rất cao, thậm chí như ông thú nhận, nó cao hơn giá thật của sản phẩm khá nhiều (khoảng gấp 3-4 lần). Trước hết, vì ông muốn người nào sở hữu sản phẩm của mình phải là người hiểu giá trị thật sự của "lò sành - bát sành" ấy và phải biết thưởng thức nó với góc độ một *tác phẩm nghệ thuật*. Nếu không thì thà không bán còn hơn! Lại nữa, ông chẳng thích ai mua bất cứ tác phẩm nào trong triển lãm này, bởi đó là những tác phẩm ông tâm đắc nhất. "Bán chiếc nào cũng tiếc, bán mất cái nào cũng cảm giác nó sẽ mất đi tính tổng thể trong triển lãm của mình" - Ông tâm sự. Đây không chỉ là tâm lý gìn giữ bộ sưu tập của mình, mà nói chung, ông không quan tâm đến việc bán tác phẩm của mình và không coi đó là nguồn nuôi sống mình. Bởi

ông còn một nghề "bên lề" nữa, một thể mạnh nữa mà danh thiếp của ông đã ghi rõ: "Phục chế các loại vật liệu cổ".

Nguyễn Văn Chi là người phục sinh ngôi men Hoàng lưu ly - Thanh lưu ly trên Đại nội và các lăng tẩm Huế; của gạch Bát Tràng lát Cột cờ Hà Nội và một số công trình quan trọng khác của Hà Nội. Rồi chế tạo gốm ngoại thất và nội thất cao cấp (gốm công nghiệp)... Những "hợp đồng" ngôi gạch đỏ đã giúp ông vừa được thỏa chí sáng tạo vừa "xông xênh" tiền để tiếp tục sáng tạo. "Liệu có thể coi việc phục chế các loại vật liệu cổ trên là những sáng tạo nghệ thuật?" - Tôi hỏi ông. Rất cởi mở, Nguyễn Văn Chi cho biết, tất nhiên là sáng tạo nghệ thuật. Bởi ông đã phải thực hiện từ A tới Z trong quá trình làm ngôi, làm gạch; việc vẽ mẫu, chọn máy móc, trực tiếp chỉ đạo làm... Đâu chừng mất tới 10 năm bỏ cả gốm nghệ thuật. Đến mức bây giờ, chỉ cần đưa cho ông một

Một số tác phẩm
của Chi gốm

viên ngói, một viên gạch nào đó là ông có thể “phán” ngay nó là men gì, nung ở nhiệt độ bao nhiêu mà không cần đo. Đến mức bây giờ vẫn đang tiếp tục ăn lương của Trung tâm bảo tồn di tích cố đô Huế, dù đã cả năm ngoài không vào được Huế lần nào vì bận lo... làm gốm.

Nguyễn Văn Chi nhìn ngoài và xem ảnh chỉ như mới ngoài bốn mươi một chút. Ông quá trẻ so với tuổi 60 của mình (ông sinh năm 1940). Bận bề thân thiết hay đùa rằng ông trẻ vì gốm. Bởi ông là gốm và gốm là ông. Mà gốm của ông thì luôn luôn trẻ trung với những tìm tòi, khám phá mới, bởi “tôi không bao giờ chấp nhận sự tồn tại như cũ, luôn suy nghĩ và tìm kiếm những gì ở phía trước - đó là cách của tôi” - ông tâm sự như vậy.

Gốm Chi ngày càng đồ sộ hơn. Có những chiếc bát đường kính tới 60-80cm, có những chiếc lọ cao cũng tới chừng ấy. Ông bảo đồ sộ là sự “tìm tòi” của ông trong thời gian này. Một phần vì đó là khát vọng vươn tới những tác phẩm quy mô. Một phần khác - quan trọng hơn - vì đó là những sản phẩm “đoàn kết” của cha con ông. Bởi từ nay, gốm Chi sẽ không còn đơn độc nữa, ông đã có sự sát cánh của 3 cậu con trai: Nguyễn Trung Việt và hai anh em sinh đôi Nguyễn Hồng Tân - Nguyễn Tân Hồng. Đều tốt nghiệp ĐH Mỹ thuật công nghiệp, họ đã đồng lòng “vì sự nghiệp gốm gia truyền”. Và không chỉ truyền nghề cho các con, rất nhiều bạn trẻ Nhật, Hàn tìm đến với lò nghệ thuật gốm Chi, để Chi gốm dạy cách vuốt đất, phủ men. ■

Lời Cảnh báo TỪ NHỮNG TIẾNG NỔ OAN NGHIỆT

BÁ PHÙNG

Mưu sinh với tử thần

Bom mìn từ thời chiến tranh còn sót lại trong lòng đất, trong lòng sông suối thỉnh thoảng vẫn gây ra những hậu quả khốc liệt cho nhân dân ta khi sản xuất, khai phá nương rẫy. Nhưng những trường hợp do vô tình như vậy hầu như không đáng kể. Đáng trách và cũng đáng tiếc hơn là những vụ việc cố tình tiến hành, bất chấp đã được cảnh báo trước. Chúng tôi muốn đề cập đến nghề rà tìm phế liệu kim loại (RTPLKL) và những vụ cưa đục đạn bom (CĐDB) vẫn thường xảy ra ở các tỉnh miền Trung. Không ai biết nghề RTPLKL xuất hiện từ khi nào nhưng có một điều chắc chắn là thiết bị rà tìm kim loại (RTKL) đã

PHÓNG SỰ

Số bom đạn được tìm thấy tại một chợ buôn bán phế liệu kim loại ở An Nhơn (Bình Định)

CHIẾN TRANH CHẤM DỨT ĐÃ 25 NĂM TRÊN ĐẤT NƯỚC THÂN YÊU CỦA CHÚNG TA. HÒA BÌNH LÀM IM BẬT TIẾNG ĐẠN BOM, THAY VÀO ĐÓ LÀ TIẾNG CHIM HÓT MỖI SÁNG, TIẾNG TRẺ EM ĐỌC BÀI ĐÊM ĐÊM. THẾ NHƯNG NHỊP ĐI TỚI BÌNH YÊN CỦA CUỘC SỐNG THỈNH THOẢNG VẪN BỊ NGẮT QUẲNG BỞI NHỮNG TIẾNG NỔ TỪ CÁC VỤ CƯA ĐỤC ĐẦU ĐẠN TRÁI PHÉP GÂY RA, ĐẶC BIỆT LÀ Ở CÁC TỈNH MIỀN TRUNG.

xuất hiện rõ lên từ sau năm 1988-1989, khi một số người lén lút mang từ Campuchia về một số thiết bị... rà mìn.

Thợ rà chuyên nghiệp thật ra không nhiều. Phần lớn những người tham gia RTPLKL là người nghèo mà chủ yếu là nông dân. Không một thợ rà nào nghĩ đến khả

năng làm giàu từ nghề này, họ đam mê vào việc mưu sinh cùng với thân chết chủ yếu là để kiếm thêm thu nhập (20.000 - 25.000đ/ngày) và lấp đầy những ngày nông nhàn. Các vụ nổ do CĐDB cũng rõ lên trong những ngày này. Vụ nổ do CĐDB xảy ra hồi đầu năm 2000 trên địa bàn phường Bùi Thị Xuân

(Quy Nhơn) làm thiệt mạng một lơ xe tranh thủ những ngày rồi việc là một ví dụ. Nạn đào đãi vàng, khai thác đá quý trái phép bộc phát trong suốt thập niên 1990 ở nhiều tỉnh như Yên Bái, Nghệ An, Hà Tĩnh, Quảng Nam, Lâm Đồng, Phú Yên, Khánh Hòa... đã làm nhu cầu thuốc nổ (TN) dùng để phá đá, đào hầm tăng vọt. Lượng TN rò rỉ từ nguồn chính thức của nhà nước không thể đáp ứng đủ, số thiếu hụt (rất lớn) đã được nghề rà bom mìn bù đắp. Nghề rà bom mìn bộc phát cũng kích thích các thợ cơ khí ở TP. Hồ Chí Minh tìm cách chế thiết bị RTKL và giá của loại dụng cụ này từ 2 triệu đồng/bộ đã hạ xuống chỉ còn quăng 500.000đ/bộ. Đến giữa thập niên 1990 thì nghề RTPLKL phát triển đến mức cao nhất, không tỉnh thành nào ở miền Trung lại không nhức nhối với tình trạng này. Ngày 29-11-1996, nhóm thanh niên gồm 4 người là Trần Văn Đông, Võ Văn Ngọc, Cao Thành Trọng, Huỳnh Công Báu (Ân Thạnh, Hoài Ân, Bình Định) đã rà và đào được một quả đạn pháo 81 ly ở thôn Hội An; khi tìm cách... đập quả đạn ra để lấy TN, Trọng, Ngọc, Báu đã chết ngay tại chỗ. Đông - người may mắn thoát chết - kể lại: "Lúc mới cào ra lớp đồng bên ngoài vỏ đạn, đưa nào cũng tưởng là vàng, khi phát hiện đó là đạn pháo, cả nhóm mới bàn rằng sẽ bán quả đạn này đi để lấy tiền tổ chức rà tiếp, biết đâu sẽ gặp may. Ai ngờ...". Anh N.X.H. - một thợ rà đã bỏ nghề ở An Nhơn - cho biết:

"Thông thường chủ các vừa PLKL sẵn sàng cho thợ rà ứng tiền để đi rà. Theo đó, PLKL rà được sẽ phải bán lại với giá có lợi cho chủ vừa. Buôn có bán bán có phường, nên ít ra mỗi chủ vừa như vậy đều có quan hệ thường xuyên với mười thợ rà. Nhiều "cai đầu dài" đã mô tả việc đi rà, CĐDB rất hấp dẫn, nên không ít nông dân đã bùi tai và thử thời vận cùng... thần chết mà không biết. Nhiều thợ rà còn kiêm luôn khâu CĐDB, vì thế, vật đem ra cướp chính là mạng sống của thợ RTPLKL. Điều này thì ai cũng biết, chỉ có điều họ cố nhắm mắt liếc thân".

Không chỉ người CĐDB tay mơ, ngay cả thợ chuyên nghiệp là cựu công binh lăm khi cũng phải trả giá đắt. Đất Gio Linh (Quảng Trị) vốn nổi danh là chiến trường trong chiến tranh, những năm 1989-1990, mảnh đất nghèo này lại có tiếng với nghề phá bom, cũng chính nơi đây phải chịu nhiều tổn thất nhất do nạn CĐDB. Anh Vương Đình Nhỏ - một trong những *vua phá bom* ở ngã ba Đồng Lộc (Hà Tĩnh) trong những năm chiến tranh khốc liệt, người đã từng tháo gỡ, phá hủy hàng ngàn quả bom - trong một chuyến đi... phá bom thuê, định mệnh đã cướp đi sinh mạng anh. Theo một số thợ RTPLKL kiêm... cưa bom thuê quê gốc ở Yên Phong, Bắc Ninh thì ở quê họ có một làng đồng nát đã chuyển hẳn sang nghề cưa bom, đó là làng Mịn. Dân ở đây vào Nam hành nghề thu mua PLKL rồi nhân thể truyền ngón nghề lại cho các

tay thợ miền Trung. Nhưng nói gì thì nói, không thể có kiểu CĐDB nào đáng gọi là *an toàn*. Một trong những vụ có hậu quả thảm khốc nhất xảy ra vào ngày 18-1-1997 tại cơ sở buôn bán PLKL của ông Nguyễn Thanh Phong (An Nhơn - Bình Định). Ông Phong đã thuê anh Sang của một

quả bom 500 cân Anh. Bom nổ, 5 người gồm vợ và 2 con ông Phong, anh Sang và một người bán kem gần đó đã tan xác, máu của những kẻ xấu số nhuộm đỏ cả rặng me tây cách đó khá xa. Ông Phong may mắn thoát chết do không có mặt ở nơi cưa bom, nhưng 5 cái chết bi thảm kia đã giáng vào ông một đòn chí mạng. Những tương giới thợ rã sẽ ngưng hoạt động một thời gian, nào ngờ chỉ mấy ngày sau, cách nhà ông Phong không xa, một vụ nổ tương tự lại xảy ra ở thôn Vân Sơn (xã Nhơn Hậu, huyện An Nhơn). Mới đây, ngày 7-6-2000, ông Ngô Văn Tuấn và con gái là Ngô Thị Kim Dung đã bị chết thảm thương khi ông Tuấn cưa một quả đạn pháo ngay trong nhà mình. Chưa hết, chỉ mấy ngày sau, khi mà cái chết thảm do CĐDB của cha con ông Tuấn còn đang được các cơ quan truyền thông đại chúng lên tiếng

Hậu quả thảm khốc từ một vụ cưa bom cảnh báo, để ngăn ngừa các vụ việc có thể xảy ra thì ở Tây Sơn lại xảy ra một vụ đục bom lấy thuốc nổ, hậu quả là 2 ông Nguyễn Niên và Nguyễn Xuân Phú đã tử thương, chị Trần Thị Hương ở gần nơi hai ông đục đẽo bị thương nặng.

Buôn bán thuốc nổ - nóng bỏng một thị trường

Ở miền Trung, TN được dùng để đánh cá, để khai thác san hô, để khai thác đá xây dựng... nhưng chiếm tỉ lệ sử dụng lớn nhất vẫn là các bãi vàng, bãi khai thác đá quý ở Quảng Nam, Nghệ An. Mới đây, khi xuất hiện thông tin ở Daklak có những mỏ saphia trữ lượng lớn, lập tức TN đã chuyển dòng lưu thông đến ngay tỉnh cao nguyên này. Không ít lần hành khách trên các chuyến xe đò đã tái mặt, đứng tim khi lực lượng công an phát hiện và bắt giữ hàng tạ TN trên xe. Một điều trái khoáy là hề có tai nạn do

Các chiến sĩ đồn biên phòng 324 kiểm soát tàu thuyền phát hiện thuốc nổ giấu trong khoang tàu.
Ảnh: Văn Thống

CĐDB thì thể nào giá TN cũng vọt lên, đôi khi mang lại lợi nhuận gấp 8-10 lần so với bình thường. Lý do: khan hàng, không ai dám vận chuyển vì công an bắt ráo riết... Thế nhưng, sau một vài tuần yên ắng, nạn CĐDB lại rộ lên cứ như thể để bù lại cho những lúc phải tạm ngưng.

Quảng Nam có khá nhiều bãi đào đãi vàng lớn như Trà Mỹ, Phước Thành, Phước Sơn... mỗi bãi lúc cao điểm có thể thu hút tới hàng

ngàn người. Bãi vàng cần TN để phá đá đào hầm nhưng nếu gặp cây to, gốc cổ thụ thì TN cũng được đem ra dùng cho có... năng suất. Chính các bãi vàng này là chỗ bám víu cho phần lớn những người CĐDB và buôn bán TN trái phép ở khu vực miền Trung. Ngày 11-4-2000, công an Hiệp Đức đã bắt quả tang tên Thái Tấn Tân (1960), trú tại Bình Trị, Thăng Bình (Quảng Nam) đang vận chuyển 600 kíp nổ, 6kg dây cháy chậm, 2kg TN tại bến phà Tân An. Lúc 10 giờ đêm 12-4-2000, tổ công an tuần tra (công an Ngọc Hồi - Kontum) do trung úy Trần Bá Lượng làm tổ trưởng đã bắt quả tang 3 tên Xa Văn Hùng (1970), Đinh Văn Nhiên (1963), Đinh Văn Diện (1968) đang vận chuyển gần 1 tạ

TN bằng xe máy trên quốc lộ 14 đoạn thuộc thôn Plei Cần (Ngọc Hồi) theo hướng Ngọc Hồi - DakGlei. Quảng Nam là một trong những địa phương thi hành những biện pháp nghiêm khắc với nạn vận chuyển TN nhưng xem ra chưa ăn thua gì. Ngày 1-7-2000, lực lượng quản lý thị trường Quảng Nam kết hợp cùng cảnh sát giao thông đã kiểm tra ô tô mang biển số 77K 3690 đang chở đầy khách, phát hiện trên xe có tới 16.000 kíp nổ,

1.000m dây cháy chậm. Nhưng có lẽ động trời hơn cả là vụ tàu QNG 0027 trong hải trình Sa Kỳ - đảo Lý Sơn ngày 15-5-1998 đã vận chuyển 120 bao xi măng trong đó có tới hơn 30 bao chứa toàn TN với tổng khối lượng gần 1.200kg. Số TN này đủ sức làm tan tành tới 10.000 chiếc tàu như chiếc QNG 0027 hoặc dỡ tung toàn bộ 10 cầu cảng quy mô tương tự đích đến - cảng cá Lý Sơn. Lợi nhuận từ việc vận chuyển TN có lẽ cũng không kém lợi nhuận buôn bán là bao nên không ít tài xế, tài công dám đem tính mạng của mấy chục con người mà mình đang chịu trách nhiệm bảo vệ đặt lên đồng TN có thể nổ tung bất cứ lúc nào.

Quảng Ngãi là một trong những địa phương đang diễn ra nạn buôn bán TN trái phép, đánh bắt hải sản bằng TN nghiêm trọng nhất miền Trung. Mặc dù cơ quan chức năng đã xử lý cực kỳ nghiêm khắc tội danh vận chuyển, buôn bán TN trái phép nhưng ở Quảng Ngãi, tệ nạn này vẫn chưa thể nói là đã giảm. Mới đây, Tòa án Nhân dân tỉnh Quảng Ngãi đã tuyên phạt Nguyễn Thị Hồng Quế (thôn 3, xã Quảng Phú, thị xã Quảng Ngãi) 13 năm tù; Vương Thị Lan (thôn Tây, xã Lý Hải, Lý Sơn) 14 năm tù; Võ Thị Búp (thôn Tây, xã Lý Hải, Lý Sơn) 16 năm tù với tội danh buôn bán TN trái phép. Theo đánh giá của Cơ quan An ninh điều tra (Công an tỉnh Quảng Ngãi), chỉ với những vụ việc ghi nhận chính thức không thôi thì tình hình đã nghiêm

trọng lắm rồi, nhưng đáng tiếc đó vẫn chỉ là một phần nhỏ của thị trường buôn bán thuốc nổ trái phép đang hiện diện. Tháng 5-2000, chúng tôi có mặt ở Sơn Tịnh, Bình Sơn - hai điểm nóng của nạn mua bán TN trái phép của Quảng Ngãi. TN được tập kết ở thị trấn Sơn Tịnh và dọc quốc lộ 24B, sau đó đi theo tuyến Sa Kỳ - Bình Châu và đưa ra tiêu thụ ở Lý Sơn. Công an huyện Sơn Tịnh chỉ trong tuần đầu tiên của tháng 1-2000 đã bắt giữ 3 vụ mua bán TN, với số lượng lên tới 500kg, trong đó có vụ Nguyễn Thị Thu (Bình Châu, Bình Sơn) vận chuyển 171kg TN. Bất chấp những cái chết thảm thương, nhiều người do hám lợi vẫn đâm đầu vào hố sâu thăm thẳm của bom đạn.

Giải pháp nào để chấm dứt những cái chết được báo trước?

Ngay từ năm 1997, Chính phủ đã ban hành Nghị định 47CP về việc tăng cường công tác quản lý vật liệu nổ, sau đó UBND nhiều tỉnh khu vực miền Trung như Quảng Bình, Quảng Trị, Bình Định, Quảng Nam, Quảng Ngãi, Phú Yên... cũng ra hàng loạt chỉ thị xung quanh việc quản lý vệ sinh môi trường và vật liệu nổ trong lĩnh vực mua bán PLKL, cấm nhân dân mua bán, sử dụng các thiết bị RTKL để rà tìm sắt thép phế liệu, cấm các cơ sở thu mua PLKL mua bán phế liệu chiến tranh có hình dạng bom mìn hay khí cụ tương tự cho dù có hay không còn chứa TN bên trong. Thế nhưng các thiết bị RTKL vẫn được mua bán trao đổi

♦ 3.000 diễn viên tham gia xây dựng chương trình nghệ thuật mừng Quốc khánh 2-9-2000 của Cục Nghệ thuật biểu diễn: diễu hành tại quảng trường Ba Đình và biểu diễn tại quảng trường Nhà hát lớn TP. Hà Nội ♦ Bộ Văn hóa - Thông tin đã có công văn chính thức đề nghị Ủy ban Quốc gia UNESCO Việt Nam làm thủ tục đề nghị UNESCO công nhận di chỉ thiên nhiên Phong Nha - Kẻ Bàng (Quảng Bình) là di sản thế giới ♦ Hội liên hiệp Văn học nghệ thuật TP. Hồ Chí Minh đang xúc tiến xây dựng Nhà tưởng niệm nghệ sĩ - liệt sĩ, tên những người hy sinh sẽ được khắc vào đá cẩm thạch, tôn vinh trong nhà tưởng niệm ♦ Nhạc sĩ Nguyễn Văn Quỳ (Nhạc viện Hà Nội) là nhạc sĩ quốc tịch Việt Nam đầu tiên trở thành hội viên SACEM - Tổ chức bảo vệ bản quyền cho nhạc sĩ trên toàn thế giới. Ông chỉ yêu cầu tác phẩm của mình sử dụng ở Việt Nam thì không phải trả tác quyền ♦ Bộ Văn hóa - Thông tin tổ chức triển lãm ảnh toàn quốc năm 2000, trưng bày ảnh sáng tác sau 1-1996 để trao huy chương vàng trị giá 15 triệu đồng cho tác phẩm đoạt giải nhất, thời gian nhận ảnh từ 25-7 tới 9-8-2000.

TRĂM CÂU CHỌN LẤY MỘT LỜI

TS. Đào Duy Quát, Phó trưởng ban thường trực Ban Tư tưởng - Văn hóa Trung ương Đảng nói về điều kiện để báo chí chống tiêu cực: "... phải có bản lĩnh, phải dũng cảm. Nếu thiếu bản lĩnh thì hoặc là anh sợ, hoặc là anh bị mua chuộc" (Báo Gia đình & Xã hội 27.7 - 3.8.2000).

rất thoải mái, nhiều toán thợ ra vác vác máy đi lại ngang nhiên trên đường, trong làng trong xóm và thiết bị của họ ngày càng mới hơn, hiện đại hơn. Như vậy, sự phổ biến các thiết bị RTPLKL cho thấy chính quyền, công an các địa phương vẫn còn thiếu quan tâm đến công tác quản lý loại thiết bị này - điểm xuất phát đầu tiên để vẩn nạn kinh khủng kể trên tồn tại. Quản lý chu đáo, chặt chẽ các thiết bị RTPLKL, tịch thu và xử phạt nghiêm khắc việc sở hữu các thiết bị đã bị cấm này chính là mấu chốt cơ bản trong việc ngăn chặn những cái chết không đáng có do nạn CĐDB gây ra. Thứ đến, nếu ngăn chặn được nạn kinh doanh đồng, sắt, nhôm, đuyara, nạn tàng trữ mua bán trái phép chất nổ... thu được từ phế liệu chiến tranh của các cơ sở, vừa thu mua PLKL, chắc chắn nạn CĐDB sẽ giảm thêm một mức nữa rất đáng kể.

Khi nghe thấy hoặc thậm chí cả khi chứng kiến hậu quả khủng khiếp, nhiều thợ ra vác cứ quả quyết một cách đại dốt: "Đó là nó (người bị thương, thiệt mạng) chứ gặp tay tao, cẩn thận một chút đâu đến nỗi". Không ít người từng ngộ nhận như vậy đã phải trả giá bằng chính sinh mạng bởi CĐDB là một việc làm vô cùng nguy hiểm. Xin được nhắc lại một lời cảnh báo đã cũ: đừng bao giờ thử đục đạn cưa bom, dù chỉ một lần, bởi có thể sẽ không có lần thứ hai để rút kinh nghiệm! ■

Năm 1938, Ủy ban về các hoạt động chống Mỹ (HUAC) được thành lập. Từ mùa thu năm 1947 đến đầu thập niên 1960, ủy ban này đã bắt chấp quyền công dân tiến hành chiến dịch săn lùng và thanh trừng các phần tử bị tình nghi thân

cộng trong kinh đô điện ảnh Hollywood. Cho đến nay, không ai hiểu nổi trong một thời gian dài cả chục năm, tại sao HUAC lại chọn Hollywood làm mục tiêu tố cộng và tại sao có không ít nhân vật quan trọng lại im như thóc để cho HUAC tổ chức chiến dịch thanh trừng một cách hợp pháp như vậy.

Chiến dịch bắt đầu

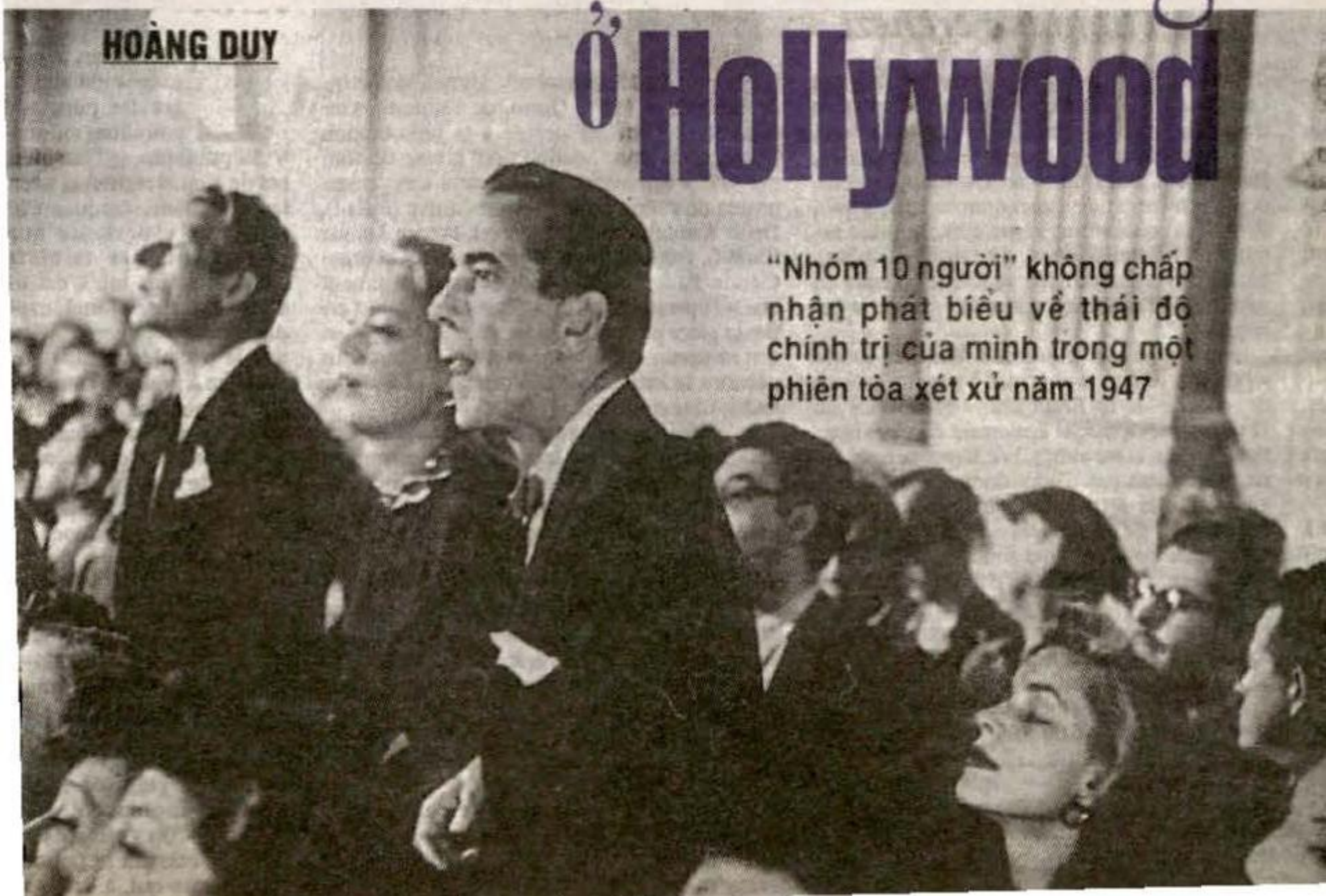
Quả thật ngay từ năm 1936, Đảng Cộng sản Mỹ đã bắt đầu quan tâm đến Hollywood bởi lẽ chiến dịch vận động quần chúng chắc chắn sẽ đạt hiệu quả lớn do các ngôi sao điện ảnh có sẵn uy tín, có nguồn

tài chính tiềm tàng và văn hóa Hollywood sẽ được kiểm soát tốt. Mục tiêu đề ra như thế nhưng trong thực tế, Đảng Cộng sản Mỹ đã không thành công. Dù vậy năm 1947, vào thời điểm Mỹ và Liên Xô đang bước vào cuộc chiến tranh

Chiến dịch thanh trừng ở Hollywood

HOÀNG DUY

"Nhóm 10 người" không chấp nhận phát biểu về thái độ chính trị của mình trong một phiên tòa xét xử năm 1947

lạnh, dưới sự chỉ đạo của J. Parnell Thomas, HUAC bắt đầu "chiếu tướng" các nhà viết kịch bản, chuyên viên kỹ thuật, đạo diễn và diễn viên điện ảnh bị nghi ngờ là đảng viên Đảng Cộng sản hoặc có quan hệ với Đảng Cộng sản. Họ bị lấy cung, giải trình về hoạt động chính trị của bản thân, bị ép phải nhìn nhận sai lầm và phải khai tên tuổi người quen biết có tiếp xúc với Đảng Cộng sản. Cuối cùng có 10 đạo diễn và nhà viết kịch bản bị tổng giam, trong số này có đạo diễn Edward Dmytryk và nhà viết kịch bản Dalton Trumbo ăn khách nhất Hollywood. Lúc ban đầu, phạm vi điều tra của HUAC vẫn còn hạn hẹp. Đến đầu thập niên 1950, chiến dịch săn lùng và thanh trừng các phần tử thân cộng trong Hollywood được đẩy đến cao trào dưới áp lực của thượng nghị sĩ Joseph

TRÍCH ĐOẠN HIẾN PHÁP MỸ

• *Tu chính án số 1:* Quốc hội không thể ban hành bất kỳ đạo luật nào liên quan đến việc truyền bá một tôn giáo hoặc cấm truyền bá tôn giáo, cản trở tự do ngôn luận hoặc tự do báo chí, hoặc động chạm đến những quyền cơ bản của công dân về tụ họp một cách hòa bình và gửi kiến nghị cho chính phủ...

• *Tu chính án số 5:* Trong một vụ án hình sự, không ai có thể bị bắt buộc phải làm chứng chống lại mình, không thể bị tước mạng sống, tự do hoặc tài sản mà không thông qua thủ tục tố tụng.

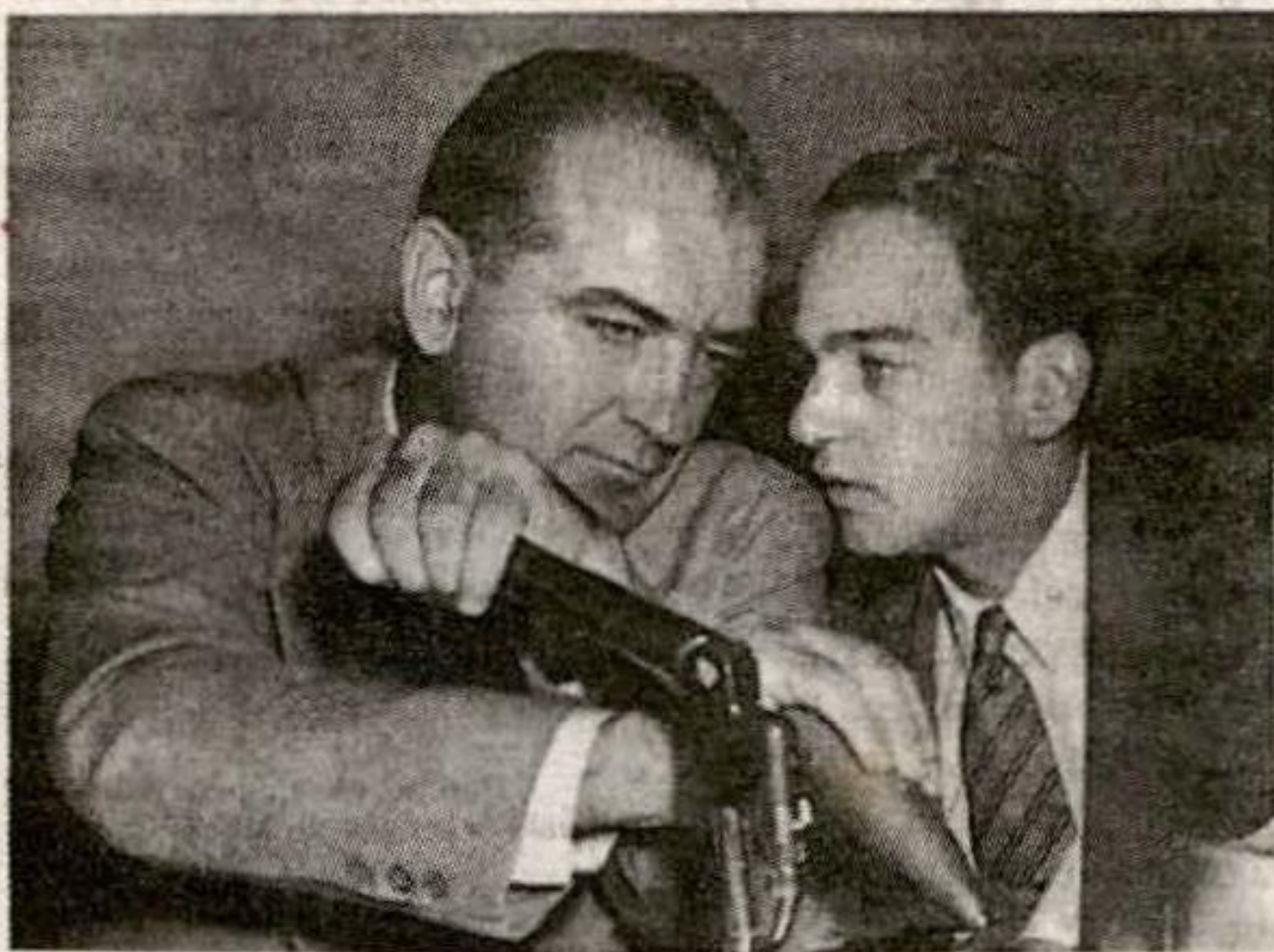
McCarthy và một trong những trợ lý của McCarthy là Richard Nixon - người sau này trở thành tổng thống Mỹ. Số người bị tình nghi ở Hollywood còn nhiều hơn cả số người thực thụ là đảng viên Đảng Cộng sản trên toàn nước Mỹ. Tên tuổi họ bị ghi vào danh sách đen. Họ bị đóng cửa phim trường và phải chịu cảnh sống thất nghiệp. Một số người như Dalton Trumbo phải cầm bút dưới bút danh khác. Nhiều đạo diễn như Jules Dassin, Joseph Losey hoặc John Berry phải bỏ xứ ra nước ngoài. Không ít người - như đạo diễn Elia Kazan - chấp nhận ra làm nhân chứng tố cáo bạn bè và đồng nghiệp.

"Nhóm 10 người"

Từ mùa xuân năm 1947, giới hoạt động điện ảnh Hollywood đã tỏ thái độ bất bình trước hành vi vu vạ của HUAC. 11 người tuyên bố bất hợp tác với HUAC đã bị HUAC triệu tập nhiều lần. Một người trong số này là Bertolt Brecht quá bất mãn bỏ xứ ra đi. 10 người còn lại nhận được sự đồng tình ủng hộ của nhiều ngôi sao như Humphrey Bogart, Lauren Bacall, Groucho Marx, Frank Sinatra, đã đứng ra thành lập Ủy ban vì tu chính án số 1 và ra tuyên cáo phản đối HUAC đã ép buộc họ phải cung khai thái độ chính trị. Ủy ban này xây dựng quan điểm bào chữa dựa trên tu chính án số 1 hơn là tu chính án số 5, dùng lời lẽ đả kích thô bạo và rất chối tai nên trong phiên tòa xét xử họ, các cử tọa đến tham dự nhằm mục đích bênh vực cho công lý lại có khuynh hướng

không đứng về phía các bị cáo. Ngày 24-11-1947, Quốc hội thông qua lời lên án cáo buộc “nhóm 10 người” tội lăng mạ. Sau đó, 50 nhà sản xuất phim chủ chốt của Hollywood nhóm họp quyết định xem phải phản ứng thế nào với “nhóm 10 người”. Cuối cùng, các thành viên dự

họp đưa ra quyết định đình chỉ hoạt động nghiệp vụ của “nhóm 10 người”. Quyết định tẩy chay đồng nghiệp xuất phát từ nhiều động cơ: cuộc đối đầu giữa “nhóm 10 người” và HUAC quá căng thẳng, “bản án” lăng mạ chụp lên “nhóm 10 người”, nỗi lo sợ không kiểm soát được phản ứng và lời nói của “nhóm 10 người” và sợ bị mang tiếng đồng lõa với họ. Cùng lúc ấy, Ủy ban vì tu chính án số 1 đã tự giải tán. Trong tác phẩm *Những kẻ tố giác* thuật lại diễn tiến sự việc kể trên (NXB Balland năm 1982), tác giả Victor Navasky đã nhận định tình hình các bên như sau: HUAC ứng xử quá tầm thường, các nhà sản xuất phim quá hèn nhát còn “nhóm 10 người” lại quá ngốc nghếch, muốn buộc HUAC nhìn nhận sai lầm nhưng lại áp dụng chiến thuật quá điên cuồng. Theo Victor Navasky, nếu “nhóm 10 người” không muốn hợp tác với HUAC và

Thượng nghị sĩ McCarthy (bên trái) năm 1954

nếu họ tổ chức họp báo giải thích thái độ một cách ôn hòa, dù 80% trong số 10 người là đảng viên Đảng Cộng sản thực sự thì họ cũng sẽ được công luận và báo chí ủng hộ hết mình.

Tố giác để sống còn

Mùa hè năm 1949, tòa án tối cao từ chối xem xét các bản án dành cho “nhóm 10 người” (mức án tối đa là một năm tù giam) bằng cách dựa vào một nguyên tắc được gọi là “nguyên tắc từ bỏ” có nội dung: một nhân chứng đồng ý nói về bản thân mình sẽ không thể từ chối nói về người khác. Chính vì căn cứ vào nguyên tắc này mà tòa án đã tuyên án “nhóm 10 người” về tội từ chối tố giác. Trong khi “nhóm 10 người” kháng án qua nhiều cấp khác nhau, giới hoạt động điện ảnh ở Hollywood được yên thân một thời gian không bị HUAC mời tới mời lui lấy lời khai. Tuy nhiên đến năm 1951, HUAC lại tiếp tục chiến dịch

tra vấn. Kể từ ngày này, tố giác người khác và danh sách đen đã trở thành chuyện bình thường. Cũng từ ngày này, người nào là đảng viên cộng sản hoặc đối tượng đảng, người nào bị tố giác, bị HUAC gọi lấy lời khai, hoặc không đồng ý ký tên vào tuyên cáo của một phim trường nào đó chắc chắn sẽ không tìm đâu ra việc làm trừ trường hợp chấp nhận tố giác người khác. Bầu không khí trấn áp tinh thần giới hoạt động điện ảnh Hollywood càng căng thẳng hơn khi thượng nghị sĩ McCarthy đưa chiến dịch thanh trừng của HUAC vào hoạt động chống cộng sản của mình nhằm đầu cơ chính trị. Trong một bài diễn văn đọc tại Wheeling (bang Tây Virginia) ngày 9-2-1950, McCarthy tuyên bố rất hùng hồn rằng đã có trong tay danh sách 250 đảng viên cộng sản đang làm việc cho Bộ Ngoại giao Mỹ. Điều lạ lùng là những lời tuyên bố vung vút của một nhà chính trị hàng đầu như McCarthy lại làm bùi tai chính phủ

Mỹ. Cục Điều tra liên bang Mỹ (FBI) đã tổ chức hơn 20.000 cuộc điều tra và xem xét 4 triệu lý lịch nhân viên thuộc các cấp hành chính. Tuy nhiên, những lời tuyên bố của McCarthy không góp phần giúp FBI lọt mặt nạ và bắt giữ được một điệp viên cộng sản quan trọng nào ở Mỹ kể từ sau Chiến tranh thế giới lần thứ hai. Rốt cuộc Hollywood không mang lại bất kỳ mối đe dọa nào cho an ninh quốc gia Mỹ vì lâu nay FBI đã dò xét và biết rõ tên tuổi các đảng viên cộng sản và đối tượng đảng. Như vậy, mục đích của HUAC không có gì khác hơn là tạo ra làn sóng chống cộng trong nội bộ nước Mỹ để dễ dàng ép buộc các đối tượng bị điều tra phải lên tiếng tố giác. Mùa thu năm 1953, nhà lãnh đạo nghiệp đoàn Walter Reuther đã phát biểu rất đúng đắn: "Hành động của McCarthy đã vô tình củng cố phong trào cộng sản một cách nhiệt tình hơn bất kỳ công dân Mỹ nào trong lịch sử".

(Theo le Monde)

BẠN CÓ BIẾT?

- ♦ 330.000 là số lượng người da đỏ bản xứ còn sống ở Brazil, bằng 1/5 dân số ban đầu khi quốc gia này được khám phá cách đây 500 năm.
- ♦ 1.789 là số vụ bắt cóc đòi tiền chuộc trên khắp thế giới trong năm 1999, trong đó đứng đầu là các quốc gia Colombia, Mexico và Liên bang Nga.
- ♦ 200 con lợn bị giết thịt để tạo ra một kỷ lục thế giới cho một cây xúc xích nặng 9 tấn, dài 23km ở Langogne, phía nam nước Pháp.
- ♦ 4 triệu đôla là món tiền ban đầu được chính quyền Maroc bồi thường cho những người bị bắt giữ trái phép trong thời gian vua Hassan II (qua đời vào 7-1999) cai trị.

Q.V *(Theo France Press và Reuters, 5.2000)*

Trong thời kỳ chiến tranh lạnh, bên cạnh cuộc chạy đua vũ trang, hai siêu cường Liên Xô (LX) cũ và Mỹ còn lao vào một cuộc chạy đua khác không kém phần sôi nổi. Đó là cuộc chạy đua chinh phục khoảng không vũ trụ và xét cho cùng, lĩnh vực này sẽ hỗ trợ ít nhiều cho cuộc chạy đua vũ trang đã diễn ra từ lâu.

Các dự án thời chiến tranh lạnh

Ngày 4-10-1957, khi nhà nước LX cho phóng vào vũ trụ vệ tinh nhân tạo đầu tiên, cả thế giới sửng sốt, còn người Mỹ thì cảm thấy bẽ bàng. Với vệ tinh Spoutnik, nền khoa học Xô viết đã tỏ rõ ưu thế của mình, ít ra cũng vào thời điểm trên. Họ đã không bỏ lỡ cơ hội, biến thành công về mặt khoa học kỹ thuật thành thắng lợi chính trị trên trường quốc tế.

Ngược dòng lịch sử, ta biết rằng trước tiên, việc chinh phục vũ trụ đã được giới quân sự quan tâm rất nhiều. Nguyên mẫu đầu tiên của tên lửa phóng chính là vũ khí V2 của Đức quốc xã. Từ năm 1945, các dự án sản xuất vệ tinh nhân tạo đã hình thành trong đầu các nhà bác học. Trong những năm 1950, khi cuộc chiến tranh lạnh đang diễn tiến, người ta đã

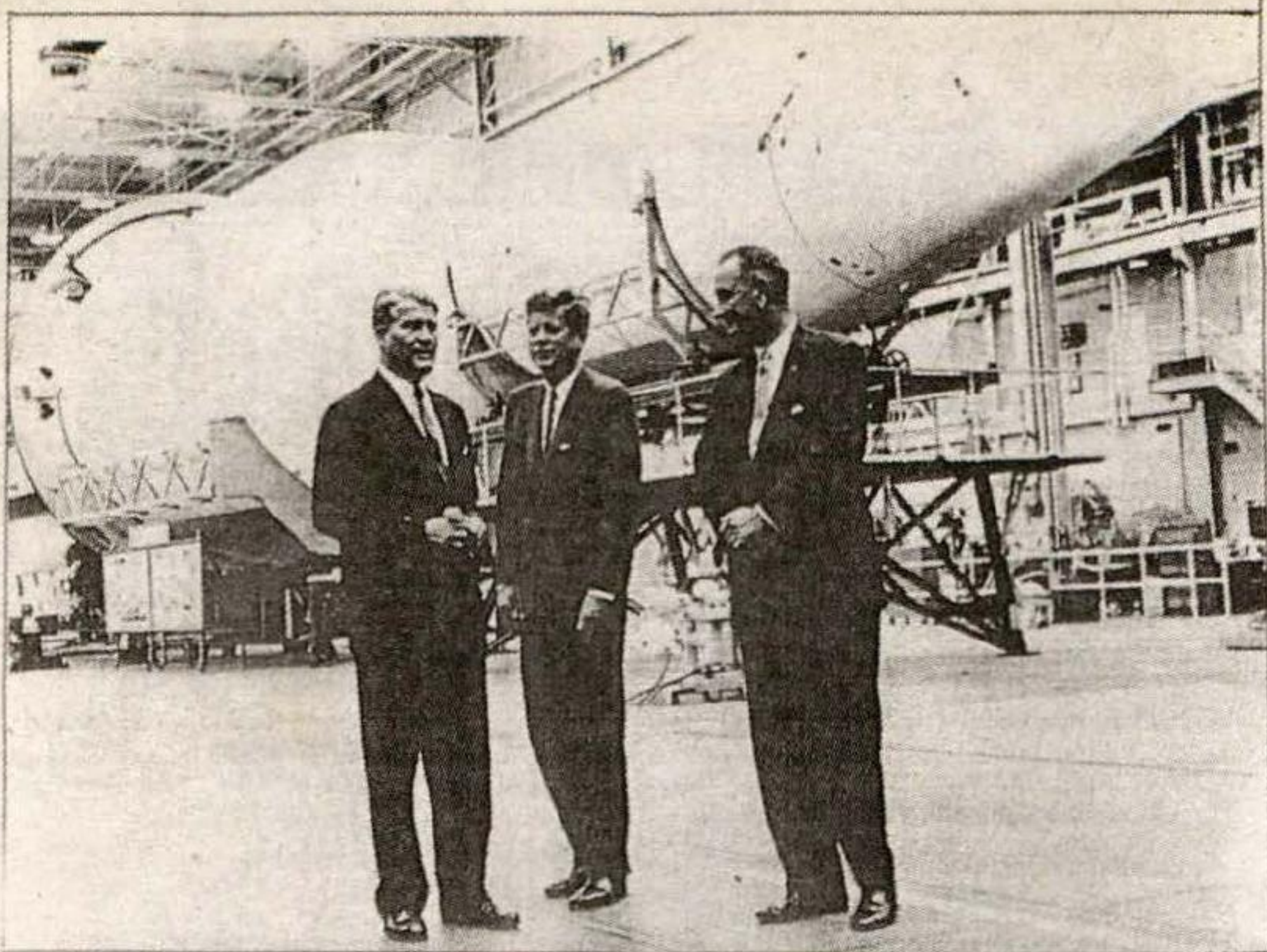
Những bí mật TRONG CUỘC CHẠY ĐUA CHINH PHỤC VŨ TRỤ

MINH CHIẾM

Kỳ 2: CUỘC CHẠY ĐUA GIỮA HAI SIÊU CƯỜNG

Chu tịch Khrouchtchev (bên trái) cùng Tổng thống Mỹ Eisenhower gặp nhau ngày 15-9-1959 tại trụ sở Liên hiệp quốc

Tháng 9-1962, Tổng thống Mỹ Kennedy (đứng giữa) đến thăm xưởng chế tạo tên lửa Saturn C. Đứng với ông là nhà bác học Von Braun (bên trái) và Phó tổng thống Johnson

nghe đến hai mục tiêu chính, đó là hoàn thiện khả năng phóng tên lửa vào lãnh thổ đối phương và tiến hành công tác gián điệp. Giới quân sự LX dành ưu tiên cho mục tiêu trước vì họ không có những đồng minh ở gần nước Mỹ để có thể đặt giàn phóng tên lửa. Trong khi đó, Mỹ đã có tên lửa trên đất Thổ Nhĩ Kỳ, một quốc gia nằm sát lãnh thổ của LX. Những gì trong văn khố Mỹ mà ngày nay các nhà nghiên cứu có thể tiếp cận được cho phép thiết lập lại thời gian biểu của các sự kiện lịch sử gần đây. Từ tháng 8-1945, trung úy Robert Haviland thuộc hải quân Mỹ đề nghị một dự án chế tạo vệ tinh nhân tạo lấy tên là Rex, ứng dụng những thành tựu quân sự đã qua. Năm 1948, một bản báo cáo của người Mỹ nêu rõ: "Nước nào hoàn thành những bước đầu tiên trong chương trình du hành vũ trụ sẽ được nhìn nhận là người lãnh đạo thế giới trong lĩnh

vực quân sự cũng như khoa học kỹ thuật". Tuy nhiên, kinh phí cần cho dự án Rex lên đến 150 triệu đôla và những người chủ trương nó chưa có đủ lý lẽ để biện minh cho một công trình còn khá mới mẻ như vậy. Phải chờ đến tháng 1-1953, khi ông Eisenhower nhậm chức tổng thống Mỹ, ý tưởng trên mới được tái đề xuất. Vị tân tổng thống này đã sớm lo sợ rằng nước Mỹ có thể bị tấn công bất thần bằng các loại vũ khí liên lục địa nên theo ông, để tránh một thảm họa như thế, cần phải tăng cường hệ thống gián điệp bên trên bầu trời của LX. Thế là người ta thả lên không trung những quả cầu được trang bị camera để chụp ảnh các thảo nguyên của người Nga. Trong 416 phi vụ loại này, chỉ có 44 chiếc nổi khí cầu được thu hồi và phần lớn phim không khai thác được vì quang cảnh cần chụp đã bị mây che phủ. Một giải pháp là loại máy bay

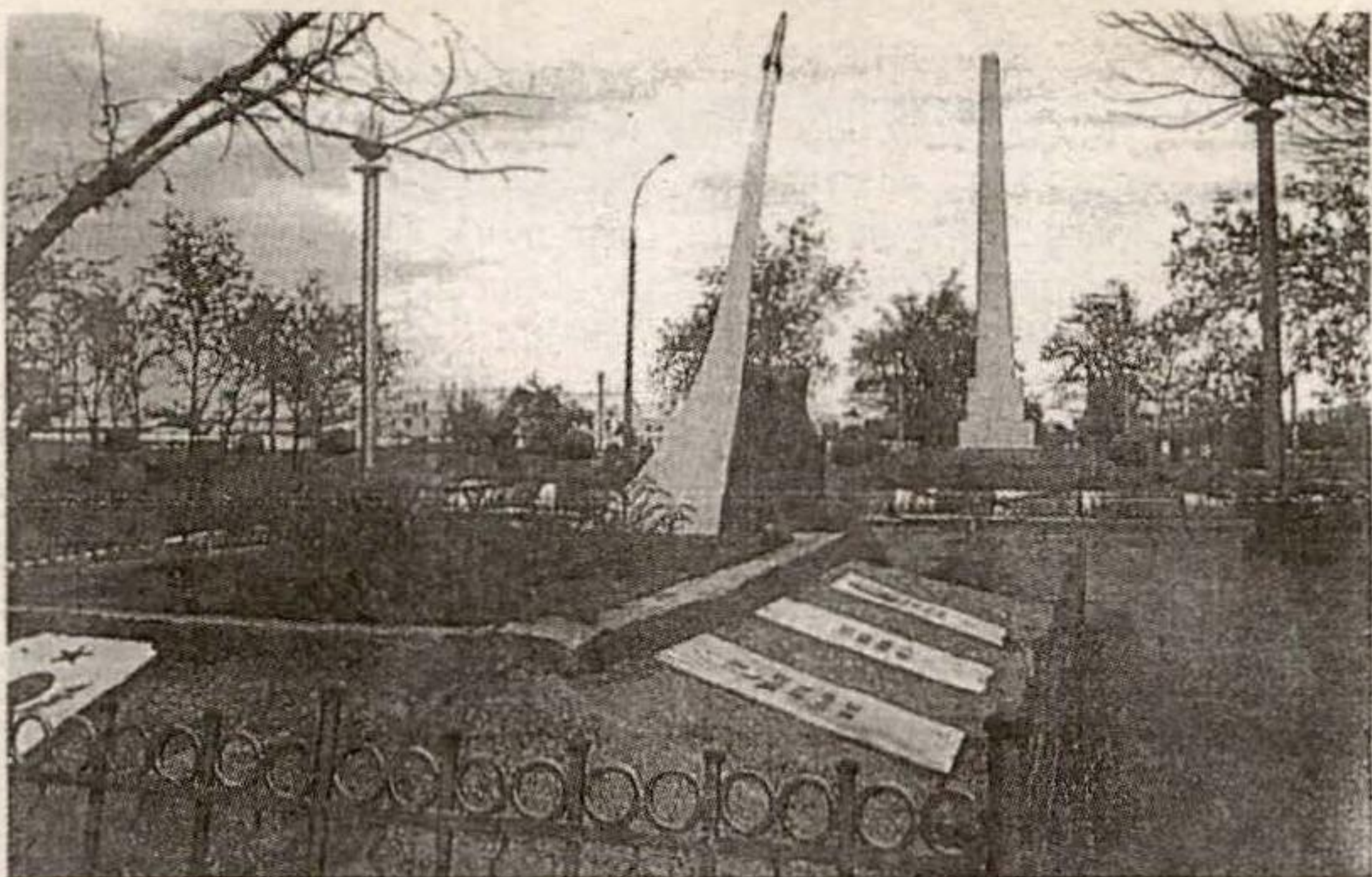
gián điệp không người lái U2 được nghĩ tới nhưng cũng còn nằm trong khuôn khổ một dự án. Tháng 7-1954, nguyên tắc về một vệ tinh gián điệp được thống nhất. Ba tháng sau, tại Rome, các nhà khoa học gợi ý về việc phóng lên vũ trụ một vệ tinh thí nghiệm. Trong nghị quyết số 5520, Hội đồng An ninh quốc gia Mỹ (NSC) quyết định thực hiện một vệ tinh khoa học nhỏ tiêu biểu cho một thời kỳ công nghệ hữu dụng của nước này. Ngoài ra, NSC còn xem đó là một quả bóng thăm dò nhằm xây dựng nguyên tắc tự do sử dụng khoảng không vũ trụ (để dễ dàng do thám trên không phận các quốc gia khác). Một khi nguyên tắc này được chấp nhận rộng rãi, giới quân sự Mỹ có thể phóng các vệ tinh lên không gian mà không sợ làm căng thẳng thêm bầu không khí của cuộc chiến tranh lạnh. Hải quân Mỹ đề nghị một dự án mệnh danh là Vanguard, trong khi một dự án khác được nhà bác học Von Braun và các đồng nghiệp đưa ra. Cuối cùng dự án Vanguard được chọn, Von Braun tập trung vào việc nghiên cứu chế tạo các tên lửa đạn đạo.

Tháng 9-1956, người Mỹ phóng tên lửa Jupiter-C ở mũi Canaveral, đạt đến vận tốc gần 8km/giây. Cơ quan CIA đầu tư rất nhiều cho dự án Vanguard. Tháng 11-1956, James Lay, thư ký điều hành của NSC đã nhận định như sau: "Một thành công nhanh hơn của LX với một vệ tinh lớn hơn của chúng ta, có thể bị che khuất một phần nếu chúng ta đạt đến một thành tựu khoa học hoàn chỉnh hơn, với chất lượng hoàn hảo. Cho dù chúng ta là những người đầu tiên phóng lên (không gian) một vệ tinh, thuận lợi ban đầu đó sẽ mất đi nếu LX biết tận

dụng giá trị của những thử nghiệm khoa học...". Trong lúc dự án Vanguard đang gặp trục trặc thì LX đạt được những tiến bộ quan trọng. Ngày 3-8-1957, tên lửa liên lục địa R7 rời khỏi căn cứ Baikonour và rơi cách đó 10.000km, trên vùng Sibérie. Ngày 4-10-1957, vệ tinh Spoutnik-1 nặng 83,6kg được đưa lên quỹ đạo Trái đất. Rồi để kỷ niệm 40 năm cuộc cách mạng tháng 10 Nga, một tháng sau, con chó cái Laika trở thành sinh vật đầu tiên của Trái đất bay vào vũ trụ. Trong khi đó, người Mỹ tiếp tục gặp vận rủi: một tên lửa Vanguard nổ tung ngay trước các ống kính truyền hình. Phải chờ đến ngày 31-1-1958, vệ tinh Explorer-I nặng không đầy 15kg mới được đưa lên quỹ đạo và mãi đến giữa thập niên 1960, người Mỹ mới tạo được thế quân bình với LX trong các chương trình chinh phục vũ trụ.

Thảm họa ngày 23-10-1960

Về phần LX, có thể thấy rõ là họ đã nhanh chân hơn Mỹ trong cuộc chạy đua lên không gian, ít ra là trong những năm cuối thập niên 1950. Tuy nhiên không thể không nhắc lại ở đây thảm họa ngày 23-10-1960 ở căn cứ Baikonour mà cái giá phải trả là 165 mạng sống. Theo những tài liệu vừa được tiết lộ, vào ngày đó, các nhà khoa học và giới chức quân sự LX chuẩn bị thử nghiệm lần đầu tiên tên lửa R-16, một vũ khí hoàn toàn mới, được Tổ chức minh ước Bắc Đại Tây Dương (NATO) đề cập đến với cái tên SS-7. Một khi được trang bị đầu đạn hạt nhân, tên lửa này sẽ là con bài mới nhất của nhà nước Xô viết. Ngày 22-10-1960, tại bộ phóng 41, mọi việc đã chuẩn bị xong. Dưới sự chỉ huy của nguyên soái Nédélina, tư lệnh lực lượng tên lửa chiến

Tượng đài kỷ niệm nạn nhân thảm họa Baikonour ngày 23-10-1960

lược, ủy ban nhà nước có mặt đầy đủ. Tuy nhiên, do thời tiết xấu và công tác chuẩn bị chưa hoàn tất, người ta dự định dời việc phóng tên lửa qua ngày hôm sau. Điều này khiến một vài giới chức lãnh đạo không vừa lòng, đặt nguyên soái Nédeline vào một tình thế khó xử. Sự thúc bách trong một công tác quan trọng như vậy đã đi ngược lại những nguyên tắc an toàn cần có. Chiều ngày 23-10, đích thân Nédeline rời boong-ke chỉ huy ra ngồi trên chiếc ghế gỗ đặt ngay chân quả tên lửa, chung quanh ông ta là bộ tham mưu. Tất cả chú tâm vào những động tác chuẩn bị cuối cùng. Bất thành linh, lúc 18 giờ 45 phút, một tiếng nổ long trời vang lên. Những quả cầu lửa bùng lên thiêu đốt bộ phóng và toàn bộ những người có mặt - kể cả nguyên soái Nédeline - thành tro bụi. Các toán cấp cứu không thể can thiệp vì sức nóng quá cao. Hình ảnh thảm họa trên được nhìn thấy trên những thước phim tài liệu của Hãng Videocosmos. 165 người bị thiệt mạng gồm nguyên soái Nédeline, 54 sĩ

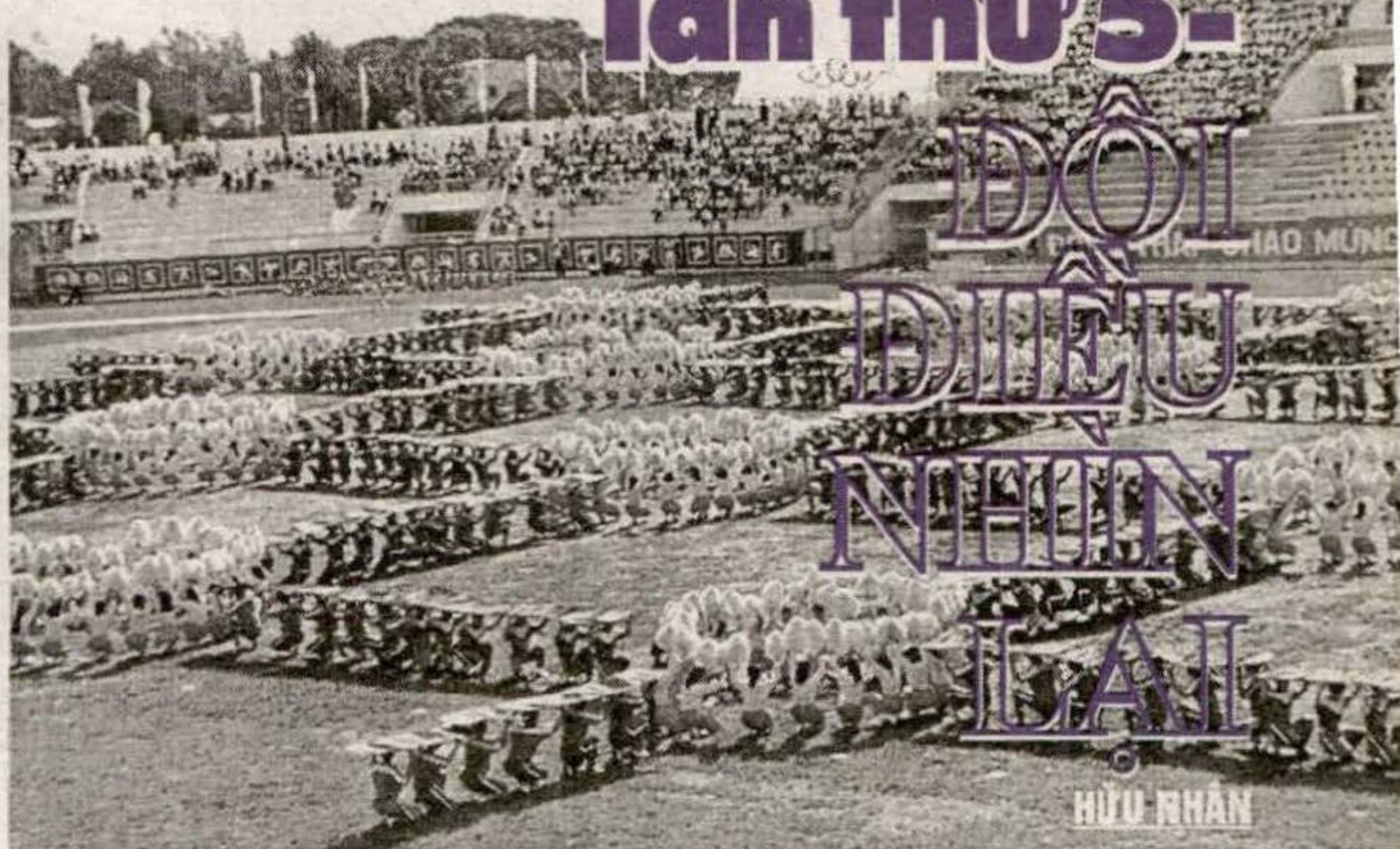
quan cao cấp và 110 chuyên viên kỹ thuật. Người thoát nạn duy nhất là Mikhael Kouzmitch Yanguel, kỹ sư chịu trách nhiệm thực hiện dự án. Chính ông đã gọi điện thoại (theo đường dây đặc biệt) đến điện Kremlin báo cáo trực tiếp với Chủ tịch Khrouchtchev (vừa công du Mỹ trở về cách đó ba ngày) về những chi tiết của thảm họa. Bị chất vấn là phép lạ nào đã giúp ông còn sống sót trong khi tất cả những người có trách nhiệm đều hy sinh, Yanguel cho biết trong lúc mọi người có mặt ở bộ phóng thì ông tránh ra ở một nơi xa để... hút thuốc. Đúng lúc đó quả tên lửa đã nổ.

10 năm sau - ngày 17-4-1970 - trong chương trình Apollo, người Mỹ cũng nếm mùi thất bại với tàu không gian Apollo 13, nhưng may mắn là phi hành đoàn gồm 3 người đã thoát nạn. Những bất trắc dù ở phía nào cũng là những bài học kinh nghiệm đắt giá mà cộng đồng khoa học cần rút tỉa để hạn chế những tổn thất trong tương lai...

(Theo Historia, 5.2000)

Đồng diễn tại lễ khai mạc
Hội khỏe Phù Đồng

Hội khỏe Phù Đồng toàn quốc lần thứ 5-

ĐỘI
ĐIỀU
NHƯN
LẠI

HỮU NHÂN

Thương quá Đồng Tháp ơi!

Trời dường như không chiều lòng người dân Đồng Tháp lúc mà mọi thứ đã chuẩn bị xong. Những cơn mưa nặng hạt có khi kéo dài suốt đêm từ 10-7 đến tận chiều ngày 17-7-2000 đã làm cho những băng-rôn, biểu ngữ, cờ phướn khắp nội ô thị xã Cao Lãnh tựa hồ muốn tan ra trong mưa. Các đoàn vận động viên (VĐV) đến từ mấy ngày trước hầu như ai cũng lắc đầu ngao ngán trước trò đùa oái oăm của thời tiết. Sáng 17-7, hai môn thi đấu đầu tiên ngoài trời là bóng đá nam và nữ đánh phải quần nhau trên sân cỏ đầm bùn sinh. Thế nhưng bên sân cỏ, người hâm mộ

bóng đá ở Cao Lãnh vẫn đến ủng hộ đông nghịt, cổ vũ hết mình. Nói như các cầu thủ đội bóng đá nữ Quảng Trị sau khi chiến thắng đội bạn với tỉ số 7-1 rằng "thắng lợi này là công đầu của khán giả Cao Lãnh" quả thật không sai chút nào. Nhưng thắng lợi lớn nhất và trước tiên của cả tỉnh Đồng Tháp là ấn tượng tuyệt vời của buổi lễ khai mạc. Hòa trong dòng người ủa ra sau khi lễ khai mạc kết thúc, tôi nhìn thấy khuôn mặt nhể nhại nhưng rạng rỡ của ông Đặng Văn Hoàng - giám đốc Sở Văn hóa - Thông tin - trưởng Tiểu ban Tuyên truyền - trang trí và khánh tiết của Hội khỏe Phù Đồng (HKPD). "Cái mệt mỏi, lo lắng của bao

nhiều ngày nay cho buổi lễ không còn nữa. Thành công thật sự rồi" - Ông nói mà như muốn reo lên trong dòng người bất tận.

Có thể nói ngoài các trận đá bóng ra thì chưa có buổi lễ, ngày hội nào sân vận động Đồng Tháp đông đến 14.000 - 15.000 người như sáng 21-7 ấy. Chỉ riêng cho 48 phút đồng diễn, 4.000 học sinh của các trường CĐ Sư phạm Đồng Tháp, trường THPT TX. Cao Lãnh, THPT Cao Lãnh I và THPT Trần Quốc Toàn cùng với 50 giáo viên thể dục thể thao, 8 giáo viên và 15 chuyên gia thiết kế phong nền, sáng tác nhạc, biên đạo do PGS. TS. Trịnh Trung Hiếu - hiệu trưởng trường CĐ Sư phạm TP. Hồ Chí Minh làm tổng đạo diễn phải tiến hành luyện tập từ tháng 11-1999. "Trời vẫn còn thương Đồng Tháp". Đứng trên khán đài A nhìn xuống mặt sân rực rỡ cờ hoa, sắc màu, ngược lên nắng trong vầng vẩy những vòm mây xanh biếc, một ai đó nói đùa bên tai tôi. Tôi lúc đó cũng muốn hét to lên trong tiếng nhạc rộn rã: "Thương quá Đồng Tháp ơi!" nhưng đã kịp kim lòng mình lại. Nói thế là thừa và vô duyên quá.

Tôi lang thang khắp nơi dọc hơn chiều dài non chục cây số của thị xã Cao Lãnh đỏ rực cờ, băng rôn chào mừng trong những ngày hội của tuổi trẻ học đường này. Thị xã ngày nào rộng thênh như chật hẳn ra khi đã có đến 4.012 VĐV và huấn luyện viên (HLV) của 61 đoàn khắp cả nước tập trung về đây. Hai làng Phù Đổng An Bình và trường CĐ Sư phạm Đồng Tháp mới đây thôi còn ngổn ngang vôi vữa nay bỗng chốc lộn xộn như cô bé lợ lem trong cổ tích. Đường phố sạch đến nỗi một HLV đoàn Hà Nội thốt lên: "Cây cối, vườn tược và nhất là con người Đồng Tháp thật đáng yêu!". Tôi tin anh nói thật lòng. Bạn tôi, một thầy giáo có nghề tay trái là bán bánh cống (bánh tôm) bên vỉa

hè trước Cục thuế tỉnh hàng đêm tự nguyện dẹp vào trong góc hẻm. Anh nói: "Tất cả cho HKPD là trên hết. Dời vô đây hàng đêm phải chịu vắng khách một chút nhưng nếu không dời, khó coi lắm. Mất khách ít hôm còn hơn là để mất vẻ mỹ quan của thị xã mình". Quả thật những xe bánh mì, tủ thuốc lá, xe lôi đạp, xe lôi máy, honda ôm vì kể sinh nhai ngày thường vẫn vi phạm lấn chiếm lòng lề đường nay tự động rút lui một cách có trật tự. Mới hay, sự hy sinh cá nhân vì lợi ích chung lúc nào cũng sẵn tiềm ẩn trong lòng mỗi con người. Cao Lãnh - "không bánh cũng tòng teng" như câu ca dao ngày xưa - giờ đây lần nữa khẳng định chính mình. Suốt một tuần lễ, người bán vẫn không hề lợi dụng khách đường xa có dịp ghé qua để cố tình nâng giá, nhất là các quán ăn lúc nào cũng đông nghịt người ra vào tấp nập. Chủ một khách sạn tư nhân có hơn 300 khách "Phù Đổng" đang ở tuyên bố: "Sẵn sàng lo chuyện ăn uống cho khách hợp với từng khẩu vị như lo cho chính người thân trong nhà mình vậy". Cái chất hào phóng của người Nam bộ đã thăng hoa cùng với sự thăng hoa của những ngày hội không sao quên được này.

Ấn tượng đẹp trước những ngày nước lũ tràn về

Trả lời trên đài truyền hình địa phương, HLV môn bơi lội đoàn TP. Hồ Chí Minh khẳng định: sân tập và sân thi đấu an toàn thoải mái, trọng tài chí công vô tư nên các em đã lập nên nhiều thành tích xuất sắc. Cô gái có "đôi chân vàng" của điền kinh Hà Nội - Nguyễn Thị Tĩnh, ba ngày ba huy chương vàng ở các cự ly khác nhau - tấm tắc khen: "Đường chạy đẹp, độ đàn hồi cao hơn cả đường chạy hàng ngày em vẫn thường hay tập luyện đã góp phần đưa em đứng lên bục cao nhất". Cũng chính nơi đây, Nguyễn Duy Bằng - chàng

Bộ trưởng Bộ GD-ĐT Nguyễn Minh Hiền (thứ hai, từ trái sang) trao cờ lưu niệm cho các đoàn vận động viên. Ảnh: Q.A

trai đến từ mảnh đất Bến Tre đồng khởi hàng ngày phải luyện tập trên sân đất thoát một cái trở thành người phá kỷ lục quốc gia, nhảy cao nhất nước hiện nay với mức xà 2,02m. Sân vận động Đồng Tháp, nơi diễn ra những cuộc tranh tài môn điền kinh sẽ mãi mãi ghi sâu trong ký ức của Nguyễn Duy Bằng và những ai có mặt trong buổi sáng 24-7 tuyệt vời như trong mơ ấy.

Chuyện vui, chuyện đẹp trong những ngày này thì không sao kể xiết nhưng không phải không có chuyện buồn. Trường hợp một VĐV bóng bàn Nam Định từng có mặt ở HKPD lần 4, lần này lại tiếp tục đăng ký với cái tên mới là một minh chứng rõ ràng nhất cho sự thiếu trung thực trong thi đấu. Hay chuyện phải xác định giới tính cho VĐV đẩy tạ nữ Nguyễn Thị Phượng Kiều (An Giang) chắc chắn hậu quả sẽ còn kéo dài trong hậu HKPD một thời gian nữa. Điều đáng bàn trong chuyện này là thái độ thiếu dứt khoát ngay từ lúc đầu của tổ trọng tài điền kinh và ngay cả trong cách xử lý của Ban tổ chức. Nếu

thật sự đoàn An Giang khai man giới tính để đưa VĐV nam vào thi đấu giải nữ thì đây là một hình thức tiêu cực mới nhất trong lần HKPD này nhưng được chuẩn bị công phu từ trước (Nguyễn Thị Phượng Kiều từng tham gia thi đấu trong một giải điền kinh nữ khác trước đó). Còn nếu không có chuyện đoàn An Giang khai man giới tính thì người phát đơn kiện cáo và cả việc giám định pháp y là một sự xúc phạm đến nhân phẩm, danh dự con người. Đó là chưa nói đến chuyện trước khi phát đơn kiện, vị HLV điền kinh đoàn Tiền Giang cho học trò mình tìm cách khám người "đối thủ" bằng những hành động không "fair play" một chút nào.

Cuối cùng, HKPD toàn quốc lần 5 tại Đồng Tháp cũng đã kết thúc. Nói gì thì nói, những thành tích đã đạt được trong những ngày thi tài này mới là quan trọng hơn tất cả. Đã có 336 lượt VĐV phá 76 kỷ lục HKPD và 77 kiện tướng, thiết lập được một kỷ lục quốc gia, trong đó môn bơi lội chiếm tỉ lệ nhiều nhất với

208 lượt VĐV và 46/63 kỷ lục bị phá. Môn bắn nỏ là môn thi đấu mới nhưng trong kỳ HKPD này đã có 35/61 đoàn tham dự. Đặc biệt có những đoàn không phải ở miền núi nhưng đã tham gia và đoạt huy chương như TP. Hồ Chí Minh, Tây Ninh, Đồng Tháp, Trà Vinh, Vĩnh Long... Điều đó chứng tỏ môn bắn nỏ phù hợp và có một sức hút với các em học sinh. Với 93 huy chương vàng, 53 huy chương bạc, 41 huy chương đồng, đoàn TP. Hồ Chí Minh thêm một lần nữa - năm lần liên tiếp đứng đầu trong các kỳ HKPD. Xếp thứ nhì là đoàn Hà Nội. Hai trung tâm thể thao mạnh nhất của cả nước vẫn khẳng định được chính mình. Thanh Hóa cũng là một trong các đoàn mạnh luôn có mặt trong top 10 đoàn dẫn đầu các kỳ HKPD. Đặc biệt là sự vươn lên của đoàn chủ nhà Đồng Tháp khi bất ngờ giành vị trí thứ ba trong bảng tổng sắp, vượt chỉ tiêu đặt ra trước ngày khai mạc, xứng đáng là một trung tâm thể thao mạnh của khu vực đồng bằng sông Cửu Long. Nhưng kết quả cũng đánh giá sự tụt hậu của một số đơn vị khác như Thừa Thiên-Huế, Tây Ninh... Mới hay việc giáo dục thể chất cho học sinh không phải là việc làm một ngày là có được mà là cả quá trình đầu tư đòi hỏi công sức của nhiều người, của toàn xã hội.

Chào Đồng Tháp, chào một HKPD đầy ấn tượng đẹp đẽ từ khâu tổ chức, khâu trọng tài đến sân bãi dành cho luyện tập, thi đấu và cả lòng mến khách nhiệt thành của người dân Cao Lãnh trong những ngày mà nơi đây nguồn nước lũ đang chực tràn về cuốn trôi nhà cửa, mùa màng... Xin hẹn cùng Thừa Thiên - Huế một HKPD đầu tiên của thế kỷ 21, huy hoàng hơn, tráng lệ hơn và đạt nhiều thành tích đỉnh cao trong thể dục thể thao dành riêng cho học sinh cả nước. ■

Không có chuyện “trai giả gái” thi đấu tại Hội khỏe Phù Đổng toàn quốc lần thứ 5

Hội khỏe Phù Đổng (HKPD) toàn quốc lần thứ 5 diễn ra tại Đồng Tháp từ 21-7 đến 26-7-2000 đã kết thúc tốt đẹp với mục đích là ghi nhận thành tích của một phong trào thể thao học sinh (HS) rộng lớn, là một hoạt động giáo dục có hiệu quả, nhằm duy trì và đẩy mạnh phong trào rèn luyện thân thể, thường xuyên tập luyện và thi đấu các môn thể thao trong HS phổ thông toàn quốc để nâng cao thể lực và góp phần giáo dục nhân cách, thực hiện mục tiêu giáo dục toàn diện trong nhà trường. Tuy nhiên, có một sự cố hy hữu đã xảy ra khi vận động viên (VĐV) Nguyễn Thị Phương Kiều của đoàn An Giang, đoạt huy chương vàng môn đẩy tạ nữ, bị đoàn Tiền Giang khiếu nại và đề nghị xác định giới tính của VĐV này. Sau khi được Ban tổ chức HKPD đưa VĐV Phương Kiều đến giám định pháp y tại Bệnh viện đa khoa Đồng Tháp, có kết luận giám định: “giới tính: nam”, lập tức một vài tờ báo đã vội vàng cho rằng có sự gian lận “trai giả gái” để dự thi (!?), thậm chí đăng cả ảnh và những chi tiết có thể riêng của em, khiến dư luận trở nên phức tạp, ảnh hưởng nghiêm trọng đến tâm lý của VĐV Phương Kiều và thành tích thi đấu chung của đoàn An Giang. Sự thật của vụ việc này thế nào?

Bộ trưởng Nguyễn Minh Hiền thăm hỏi các em VĐV trong làng VĐV Hội khỏe Phù Đổng lần thứ 5. Ảnh: Q.A

"Mọi thông tin cho rằng Nguyễn Thị Phương Kiều giả gái để thi đấu là không đúng sự thật!"

Chúng tôi đồng tình với ý kiến của ông Phan Kim Trinh (Phó trưởng Phòng Trung học - Sở GD-ĐT - Phó trưởng đoàn An Giang): "Là lãnh đạo trực tiếp của đoàn, tôi khẳng định *hoàn toàn không có chuyện "traí giả gái" để tham dự giải*. Phương Kiều là một VĐV nữ, nhưng tạo hóa đã cướp đi của em một bộ phận nên đường sinh dục không bình thường. Đây là một trường hợp lưỡng tính. Trong cuộc sống bình thường, Phương Kiều sinh hoạt, quan hệ bạn bè với toàn các bạn gái. Khi còn nhỏ, giọng nói của Kiều là nữ nhưng thời gian gần đây thay đổi hơi nặng về nam. Các cơ quan chức năng có liên quan có thể đến gia đình, địa phương, trường học của Phương Kiều để điều tra, làm rõ việc này".

Trong cuộc họp báo chiều 25-7-2000, tại Trung tâm thông tin HKPD, ông Vũ Đức Thu - Q. Vụ trưởng Vụ Giáo dục thể chất Bộ GD-ĐT, Phó trưởng Ban tổ chức HKPD đã khẳng định: "Phương Kiều là một nữ công dân, được công nhận từ bé. Hồ sơ rất nghiêm chỉnh và cháu là cháu chứ không phải là người khác thay tên là Phương Kiều... Theo tôi thì cháu Kiều là một công dân và hiện đang có tật, có phát triển những phần của nam giới. Chúng tôi ghi nhận kết quả của pháp y, nhưng đó không phải là pháp lệnh. Theo tôi, cần phải có cái nhìn nhân văn, phải hiểu đây là một trường hợp đặc biệt, không phải là chuyện thiếu trung thực hay gian lận gì cả". Thứ trưởng Bộ GD-ĐT Nguyễn Văn Vọng (Trưởng Ban tổ chức HKPD) cũng lưu ý: "Kết quả thi đấu của VĐV Nguyễn Thị Phương Kiều phải được công nhận, vì chúng ta cần phải xử sự đúng mực đối với VĐV. Không lẽ có chuyện hôm qua là con gái, nay lại là con trai!"

Theo thông báo kết luận của Ban tổ chức HKPD toàn quốc lần 5-2000 về việc khiếu nại của đoàn Tiền Giang (26-7-2000): "Sau khi xem xét toàn bộ hồ sơ đăng ký thi đấu, bao gồm: học bạ, giấy

khai sinh, phiếu thi đấu và văn bản đăng ký thi đấu của Sở GD-ĐT An Giang của VĐV Nguyễn Thị Phương Kiều, biên bản giám định của Hội đồng-giám định y khoa tỉnh Đồng Tháp và sau khi báo cáo xin ý kiến của Ban chỉ đạo, Ban tổ chức HKPD toàn quốc lần thứ 5 kết luận như sau: *Hồ sơ đăng ký thi đấu của nữ VĐV Nguyễn Thị Phương Kiều là hoàn toàn hợp lệ. Việc xác định lại giới tính của công dân nói chung và trong trường hợp cụ thể nói riêng này là một vấn đề hệ trọng, liên quan đến nhiều lĩnh vực: pháp luật, y học, xã hội và đạo đức và do đó vượt quá phạm vi quyền hạn của Ban tổ chức HKPD. Mọi thông tin cho rằng em Nguyễn Thị Phương Kiều giả gái để thi đấu là không đúng sự thật*".

Chúng tôi cho rằng, xử sự của Ban tổ chức HKPD toàn quốc lần 5 cũng như việc quyết định công nhận tư cách VĐV và thành tích môn đẩy tạ nữ của VĐV Nguyễn Thị Phương Kiều tại HKPD toàn quốc lần 5 là hợp tình, hợp lý và đúng luật. Bởi việc xác định giới tính là một vấn đề đòi hỏi chuyên môn cao và không đơn giản chỉ dựa vào việc giám định bề ngoài (bằng mắt), mà còn liên quan đến nhiều lĩnh vực xét nghiệm y khoa, tâm sinh lý, pháp lý, mối quan hệ xã hội...

Cần có cái nhìn nhân văn với trường hợp đặc biệt này

Trong bài *Giới tính bất thường và chuyển đổi giới tính ở Việt Nam* (TGM số 393), tác giả Anh Kim cho biết: "Điều oái oăm của những trường hợp có giới tính không rõ ràng là hình dáng của bệnh nhân là một giới tính, nhưng thực chất lại là một

giới tính khác". GS. Trịnh Bảo - Chủ nhiệm bộ môn Sinh học - ĐHY Hà Nội - cũng cho biết: "Việc xác định giới tính phải phụ thuộc vào *cơ địa* và biểu hiện *tâm lý của giới tính*. Nếu một người có cặp nhiễm sắc thể XY thì bao giờ người đó cũng phải là nam, có tinh hoàn, dù lộ hay ẩn. Nếu một người có cặp nhiễm sắc thể là XX nhưng vừa có buồng trứng vừa có tinh hoàn thì việc xác định giới tính phải cần cân nhắc về mặt cơ địa, cần kết hợp xem xét tâm lý giới tính của người đó nữa. Thường người ta phải chờ cho những người này trưởng thành hẳn để xác định giới tính. Một vận động viên nữ nhưng đạt thành tích cao như nam phải xem cơ địa của người này thuộc cơ địa nào. Những người như vậy không cần uống chất doping mà chất doping đã có sẵn trong cơ thể từ khi được sinh ra. Trong trường hợp này, để công bằng trong thi đấu thì phải đưa họ đi xác định giới tính rõ ràng. Đây là việc cần sự tham gia của các chuyên gia hàng đầu, chứ không thể xác định một cách đơn giản".

Theo BS. Đào Xuân Dũng: "Có thể xảy ra trường hợp một cá thể mang nhiễm sắc thể giới này nhưng lại phát triển tuyến sinh dục của giới kia và hormone của nó tạo ra một ngoại hình nam hoặc nữ không liên quan gì đến nhiễm sắc thể giới. Nhiều công trình nghiên cứu y học cũng đã chứng minh rằng sự biệt hóa về giới cũng không chỉ dừng lại ở vai trò của tuyến sinh dục và hormone mà còn có vai trò của những cấu trúc bên trong não và các trung tâm kiểm soát hành vi con người".

Do vậy, như ý kiến của ông Phạm Quang Hào - Phó giám đốc Sở Thể dục thể thao (TDTT) Đồng Tháp: "Tôi nghĩ đây là một trường hợp hết sức đặc biệt, cần phải tiếp tục làm rõ. Theo điều lệ của HKPD thì trong một tháng, Ban tổ chức phải có kết luận cuối cùng, cần có sự phối hợp với các cơ quan chức năng để mọi việc sớm sáng tỏ".

Chiều 27-7-2000, trong buổi làm việc với Bộ trưởng Bộ GD-ĐT Nguyễn Minh Hiền, tại Sở GD-ĐT An Giang, bà Lê Cẩm

Em (giám đốc Sở) đã bức xúc báo cáo: "Sau khi mấy tờ báo đưa tin em Phương Kiều là "nam giả nữ để thi đấu", dư luận ở An Giang rất xao động. Hội đồng nhân dân tỉnh họp 2 ngày qua cũng chất vấn lãnh đạo Sở GD-ĐT An Giang về chuyện này. Chúng tôi khẳng định từ trước đến nay ngành GD-ĐT An Giang chưa bao giờ có chuyện gian lận về tuổi các em đi thi đấu TDTT, chứ chưa nói đến chuyện "tráo nam vào thi đấu với nữ". Việc có một số bài báo nói không đúng bản chất sự việc đã làm tổn hại đến uy tín của ngành GD-ĐT An Giang nói riêng và ngành GD-ĐT cả nước nói chung, làm ảnh hưởng đến kết quả của HKPD rất thành công về nhiều mặt. Nhưng điều chúng tôi bức xúc nhất là tình cảnh của em Phương Kiều hiện nay. Phương Kiều được gia đình xác định là con gái từ khi mới sinh đến nay, là một nữ sinh vẫn mặc áo dài trắng đến trường hàng ngày, sống hòa đồng, sinh hoạt chung với các bạn nữ, thi đấu các giải TDTT trong trường cùng các VĐV nữ. Nay đột nhiên qua một đêm ngủ dậy, bỗng "trở thành nam", bạn bè sẽ nhìn em ra sao? Em sẽ sống thế nào trong tình cảnh "traai không ra trai, gái không ra gái"? Liệu em có chịu nổi cú sốc này, khi mỗi ngày lại có vài bài báo mổ xẻ chuyện của mình (mấy ngày nay em luôn trốn tránh mọi người, ru rú trong phòng). Vì tính nhân văn đối với em Phương Kiều, chúng tôi đề nghị Bộ GD-ĐT phải nhanh chóng có tiếng nói với các cơ quan có trách nhiệm để ổn định dư luận. Sở GD-ĐT An Giang hiện đang phải cử cán bộ theo sát vận động viên an ủi em, để phòng vì chịu quá nhiều sức ép của dư luận, em có thể làm chuyện dại dột...".

Chúng tôi hoàn toàn chia sẻ với những bức xúc của ngành GD-ĐT An Giang, chia sẻ với tâm trạng nặng nề của VĐV Nguyễn Thị Phương Kiều, cũng như đồng tình với quan điểm của Bộ GD-ĐT: cần phải có cái nhìn nhân văn đối với trường hợp đặc biệt này. Kết quả thi đấu của em phải được công nhận, vì chúng ta cần phải xử sự đúng mực với VĐV.

NHÓM PHÒNG VIÊN GIÁO DỤC

♦ **VƯƠNG QUỐC BỈ SẼ VIÊN TRỢ KHÔNG HOÀN LẠI CHO VIỆT NAM 900 TRIỆU FRANC BỈ** (21 triệu đôla) trong tài khóa 2001-2003 cho các dự án thuộc lĩnh vực: phát triển nông thôn, xóa đói giảm nghèo, bảo vệ môi trường, quản lý nguồn nước, y tế cơ sở và tín dụng doanh nghiệp ở các tỉnh nghèo Nam Trung bộ và các tỉnh miền núi phía Bắc.

♦ **AN GIANG, ĐỒNG THÁP ĐANG THIẾU TRÂM TRỌNG NHÂN CÔNG GẶT LÚA** trong khi lũ vẫn lên nhanh, yêu cầu thu hoạch lúa chạy lũ đòi hỏi hết sức khẩn trương. Giá gặt lúa từ 4-5 gia/công đã lên đến 6-7 gia/công.

♦ **SẼ TIẾN HÀNH TỔNG KIỂM TRA PHƯƠNG TIỆN VẬN TẢI VÀ BẰNG LÁI XE.** Đây là nhiệm vụ mà Phó Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Tấn Dũng giao cho Bộ Công an khẩn trương tổ chức triển khai thực hiện cùng với những giải pháp chống đua xe.

♦ **TRIỂN LÃM VIETNAM TELECOMP 2000** (viễn thông, điện tử, tin học) sẽ được tổ chức tại Trung tâm Hội chợ triển lãm Giảng Võ, Hà Nội từ 19 đến 23-9-2000 với sự góp mặt của gần 150 công ty trong và ngoài nước.

♦ **Ở XÃ HỒNG THÁI, KIẾN XƯƠNG, THÁI BÌNH, CÓ MỘT HÒN ĐÁ TỪNG CỨU RẤT NHIỀU NGƯỜI THOÁT CHẾT VÌ RẮN CẮN.** Đưa viên đá áp vào chỗ bị rắn cắn, nó sẽ tự bám chặt vết thương và rút hết nọc độc ra. Nhiều nạn nhân bị rắn cắn người đã nhũn ra, cơ thể co giật, chỉ còn chờ chết, nhờ viên đá này đã thoát chết. Có ngày, viên đá chữa được 3, 4 ca. Anh Vũ Văn Khản - chủ viên đá - cho biết đây là kỷ vật của người bố (do 3 chiến sĩ thời kháng chiến chống Pháp tặng lại).

♦ **LỄ BẾ GIẢNG CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO TIẾNG ANH DO DANIDA - UNDP TÀI TRỢ,** Hội đồng Anh và trường ĐH Ngoại ngữ Hà Nội tổ chức, đã diễn ra ngày 27-7-2000. Đây là một phần quan trọng của dự án "Xây dựng và nâng cao năng lực của các cơ quan luật pháp của Việt Nam trên trường quốc tế". Chương trình này bắt đầu từ tháng 6-1998, đã đào tạo tiếng Anh cho các cán bộ trong ngành luật pháp ở khắp các tỉnh, thành phố, tạo cơ hội cho 95 người đi học ngắn hạn và cao học ở nước ngoài.

♦ Ngày 28-7-2000 tại Hà Nội, **CÔNG TY FORD VIỆT NAM ĐÃ TỔ CHỨC GIỚI THIỆU CHƯƠNG TRÌNH TÀI TRỢ BẢO VỆ MÔI TRƯỜNG VÀ DI SẢN VĂN HÓA CHO VIỆT NAM** trong năm 2000 với tổng số tiền tài trợ là 40.000 đôla.

♦ **"HỘI NGHỊ KHÁCH HÀNG TRÀ DILMAH"** đã diễn ra ngày 29-7-2000 tại khách sạn New World, TP. Hồ Chí Minh với sự tham dự của đông đảo các nhà phân phối trà tại TP. Hồ Chí Minh và các tỉnh phía Nam. *Dilmah* là một nhãn hiệu trà nổi tiếng thế giới, với 100% trà Ceylon thuần khiết, vào Việt Nam từ tháng 3-1998. Được biết, nhãn hiệu Dilmah đã giành được những thành công ban đầu tại thị trường miền Bắc. Hội nghị khách hàng là bước khởi đầu trong chiến dịch quảng bá và giới thiệu trà Dilmah tới người tiêu dùng các tỉnh phía Nam.

♦ **MỘT DI SẢN VĂN HÓA ĐỘC ĐÁO LƯU GIỮ TRÊN LÁ CỌ** đang được Trung Quốc lập kế hoạch bảo tồn và phổ biến. Ông Qin Jiahua, cán bộ thuộc Trung tâm nghiên cứu văn hóa lá cọ (tỉnh Vân Nam), cho biết hiện nay các đồng nghiệp của ông đang dịch 3.000 cuốn kinh Phật được

người xưa chép trên lá cọ để chuẩn bị xuất bản trong tương lai. Những sản phẩm tôn giáo này xuất phát từ nền văn hóa Dai có bề dày lịch sử hơn 2.700 năm. Lá cọ không thấm nước và giữ nét chữ lâu so với những tác phẩm viết trên thanh tre hoặc giấy.

♦ **NỀN VĂN MINH KHMER ĐÃ XUẤT HIỆN CÁCH NAY 2.000 NĂM** chứ không phải 1.000 năm như các nhận định trước đây. Kết luận này được đưa ra dựa vào kết quả cuộc khai quật tiến hành tại một địa điểm thuộc quần thể một khu đền ở tỉnh Takeo, nơi có nhiều đồ vật niên đại khoảng 2.000 năm. Phát hiện này được các nhà nghiên cứu khoa học Campuchia và ĐH Hawai (Mỹ) công bố ngày 22-7-2000.

♦ **TẠI ZAMBIA**, Quốc hội vừa thông qua nghị quyết trừng phạt bất kỳ ai để chuông điện thoại di động (ĐTDD) reo làm cản quăng các cuộc thảo luận nghị trường. Theo Chủ tịch Quốc hội Vernon Mwaanga, biện pháp này nhằm buộc mọi người đều phải tôn trọng Quốc hội. Từ đầu năm nay, văn phòng Quốc hội đã yêu cầu những người tham dự các kỳ họp phải để ĐTDD ngoài phòng họp, nhưng nhiều vị, chủ yếu là các bộ trưởng, thứ trưởng, nghị sĩ có thể lực đã phớt lờ. Sau nghị quyết trên, nhiều người trong số những chức danh trên đã bị tịch thu ĐTDD.

♦ **MỘT LOẠI MÁY TÍNH CÁ NHÂN THẾ HỆ MỚI** sẽ được Hãng Compaq tung ra thị trường châu Á trong thời gian sắp tới. Thiết bị CPU của máy tính có 6 màu sắc, người sử dụng có thể thay thế vỏ mặt trước hoặc các thiết bị của CPU ngay bên ngoài một cách dễ dàng mà không cần phải tháo rời máy. Máy có tên Presario 7000 được gắn nhiều thiết bị thông tin liên lạc hiện đại và cả camera kỹ thuật số giúp

người sử dụng trực tiếp thảo luận với người khác qua điện thoại có hình ảnh (giá bán khoảng 1.800 đôla).

♦ **CHẤT SELENIUM RẤT CẦN CHO NAM GIỚI.** Đây là một nguyên tố vi lượng rất được lưu ý do đặc tính kháng các gốc tự do. Các nhà nghiên cứu phương Tây vừa phát hiện Selenium giữ một vai trò quan trọng trong việc cấu tạo tinh trùng. Nó rất cần cho việc hình thành phần trung gian giữa đầu và đuôi của tế bào, nơi cung cấp năng lượng cần thiết cho hoạt động của chúng.

♦ **TRẺ EM ĐƯỢC NUÔI BẰNG SỮA MẸ CÓ CHỈ SỐ THÔNG MINH CAO** hơn từ 3 đến 5 điểm so với những trẻ không được bú mẹ. Đó là kết quả nghiên cứu vừa được các nhà khoa học ở Kentucky (Mỹ) đưa ra. Khi được yêu cầu giải thích lý do, họ cho rằng sữa mẹ chứa các axit béo rất cần thiết cho sự phát triển bộ não của đứa trẻ; ngoài ra, còn do giữa người mẹ và đứa con có một mối liên hệ tình cảm gắn bó, khiến đứa trẻ cảm thấy sáng khoái hơn.

♦ **MỘT HY VỌNG MỚI CHO NGƯỜI BÉO PHÍ:** mới đây, các nhà nghiên cứu ở Công ty Kline Beecham và ĐH Cambridge (Anh) đã tạo ra một thể hệ chuột bằng công nghệ gen khiến chúng ăn nhiều hơn bình thường nhưng không bao giờ béo phì. Cơ thể chúng sản sinh nhiều protein như ở người, đảm bảo cho thực phẩm chuyển thành nhiệt lượng chứ không tích tụ như mỡ. Trong bài viết đăng trên tạp chí *Nature*, TS. John Clapham cùng các đồng sự tiết lộ là những con chuột biến đổi gen ăn nhiều hơn chuột thường 15-54% nhưng mỡ của chúng tích tụ trong cơ thể lại ít hơn 44-57%. Họ tin rằng trong tương lai, kỹ thuật này có thể được áp dụng để điều trị bệnh béo phì ở con người.

SIÊU THI! bách hỷ

Tư tưởng:

- Chỉ khi no bụng, nhà văn mới có cảm hứng (*Honoré de Balzac*)
- Ăn nhiều quá tất có hại cho văn chương, nhưng ăn ít quá là sỉ nhục văn chương (*Victor Hugo*)
- Đang viết văn thì nên tránh xa nhà bếp (*Hemingway*)
- Một nhà văn vừa ăn vừa viết là đầu độc tác phẩm (*Stendhal*)

Vui cười

- Điều gì sẽ xảy ra nếu tôi cắt tai trái của anh? - Một bác sĩ hỏi bệnh nhân tâm thần.
- Tôi sẽ không nghe được.
- Tốt! Thế nếu tôi cắt nốt tai phải?
- Tôi sẽ không thấy được.
- Anh điên à?
- Ông điên thì có. Kính của tôi sẽ rơi mất.

CON SỐ BIẾT NÓI

Nửa đầu năm 2000, trên toàn thế giới đã có:

- 23.615 người vào bệnh viện hoặc nhà xác do dùng điện thoại di động trong lúc lái xe.
- 1.460 ông chồng bị vợ hành hung do "đi ngang về tắt".
- 213 phụ nữ được cấp cứu ở bệnh viện vì bội thực.
- 1.021 nam thanh nữ tú bị thương tật suốt đời do chen lấn trong các buổi trình diễn nhạc rock.
- 20.000 người (chủ yếu ở châu Phi và châu Á) bị ngộ độc do ăn phải đồ hộp "quá đắt".

KHÔNG LỜI

Họ đã tuyên bố

■ Đàn ông là sinh vật luôn mang ảo tưởng về trí thông minh của mình.

(Nữ diễn viên điện ảnh Mỹ Sharon Stone)

■ Thời gian càng trôi, những lời nói dối của đàn ông càng tinh vi và tự nhiên hơn.

(Nữ văn sĩ Pháp Colette)

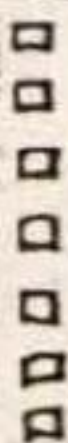
■ Đàn ông luôn muốn sở hữu những gì ngoài tầm tay và bỏ hết những gì trong tầm tay.

(Nữ ca sĩ Mỹ Barbra Streisand)

■ Nghệ thuật rút lui đúng lúc chỉ có ở đàn bà.

(Nữ ca sĩ Canada Céline Dion)

PHIM CỦA ÔNG
DỪNG RẤT
SẠCH SẼ.

SAO ANH
BIẾT ?

VÌ CẢNH NÀO
CŨNG CÓ... TẮM !

1102

Tranh của NGUYỄN THỊ BÀ

◀ Cô người mẫu trong ảnh được nhà trang điểm bậc thầy Lisa Legrand (của Hãng Christian Dior) tô điểm. Cặp mắt kính “hải hùng” của Hãng Castdbajac, còn áo thun không tay là của Hãng Colette. Nói chung là toàn hàng “hiệu”, nhưng đẹp thì chưa chắc. Các phóng viên có mặt trong ngày 15-7-2000 đã đồng loạt nhăn mặt khi thấy cặp kính to đùng và mái tóc “méo xẹo” này! Có người cho 10 điểm và cũng có người cho 0 điểm!

Tiểu phẩm: THÂN THIẾT

Xưa ở thành phố Hồng Đô (tỉnh Tứ Xuyên - Trung Quốc), không ai không biết Vũ Cao và Hoàng Lạc, đôi bạn vô công rồi nghề, chuyên đi lừa lọc. Hết đất làm ăn, cả hai sang thành phố Cốc Khẩu. Ngày đầu tiên, còn ít bạc lẻ, cả hai thuê nhà trọ, vượt bụng vì đói. Vũ Cao đề nghị: “Huynh ngồi đây, để đệ thăm dò tình hình”. Vũ đi ngang một ngôi nhà kia, thấy có đám giỗ đầu một ông cụ, liền tính bợ bước vào, thấp nhang, khóc rống lên: “Tiên sinh đây và tôi vốn quen nhau đã lâu. Không ngờ đã ra người thiên cổ”. Cả nhà cảm động lắm, mời Vũ vào, thết một bữa no say. Về nhà trọ, Vũ kể lại câu chuyện. Hoàng Lạc vội ra phố, tìm kiếm và thấy một đám ma khác đang kêu khóc inh ỏi. Hoàng chạy đến trước quan tài: “Tôi và người này vốn có quan hệ thân thiết đã lâu”. Vừa nói đến đây đã bị cả nhà xúm lại đánh một trận thừa sống thiếu chết.

Vì người trong quan tài là một cô gái.

Vui cười

John dẫn vợ đi siêu thị. Lúc nào, cô vợ cũng chỉ nói một câu: “Đẹp chưa anh?” và John lặng lẽ móc tiền ra trả. Khi họ bước ra phố thì trời đã tối. Cô vợ ngược lên trời và chỉ trăng sao: “Đẹp chưa anh?”. John mỉm cười: “Anh hết tiền rồi, em ạ”.

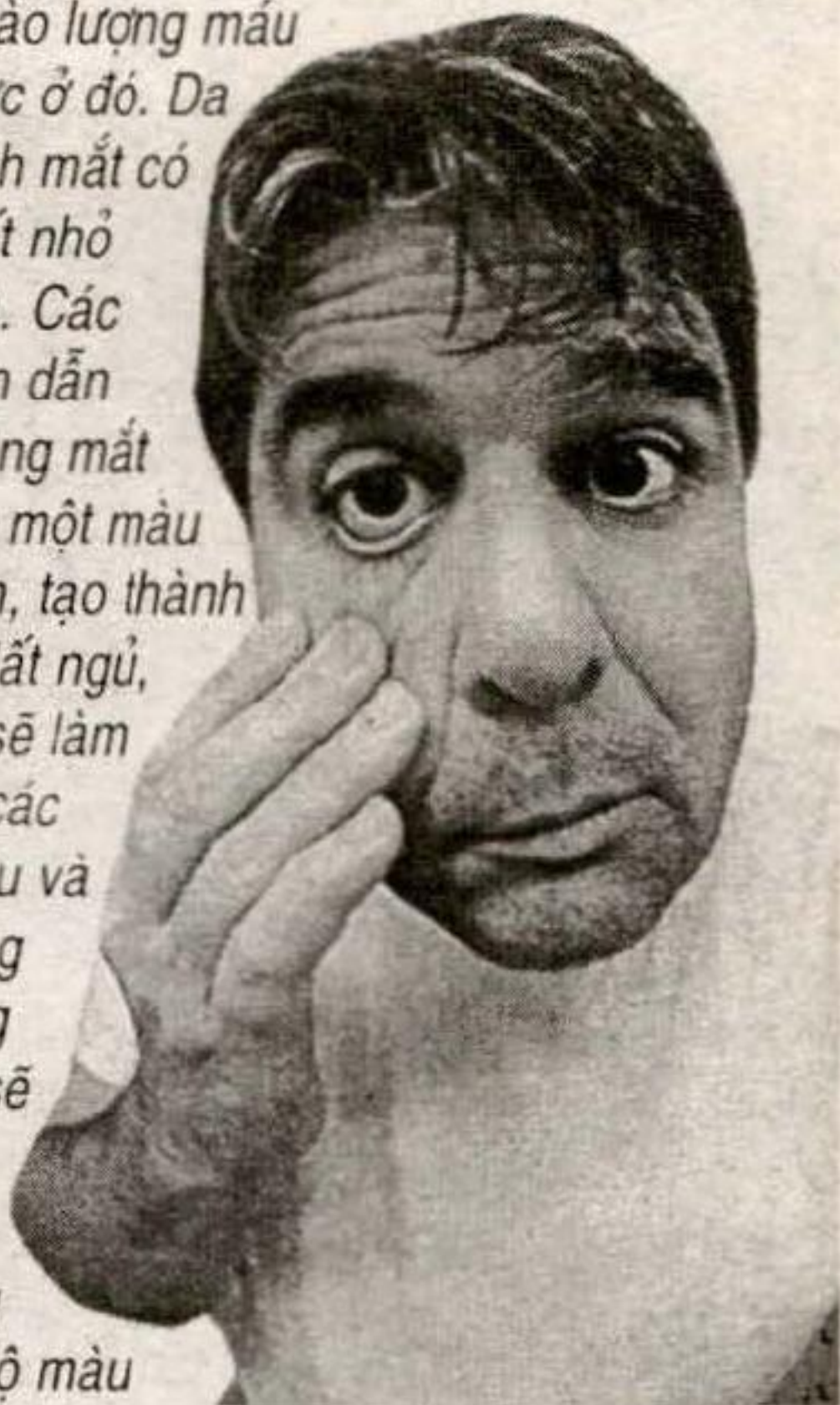
Vui cười

● Đêm Paris mùa đông, tuyết rơi lả tả, gió lạnh buốt xương. Người bán bánh mì ái ngại: “Trời nồm nùng như thế này mà ông lợi bộ 2 cây số để mua một ổ bánh mì ư? Mua cho ai thế?”. “Cho vợ tôi. Ông nghĩ rằng mẹ tôi sẽ bảo tôi đi mua bánh mì trong một đêm chết tiệt như thế này à?”.

● Hai vợ chồng tôi bước vào một tiệm bán giày. Chủ tiệm rú lên: “Ôi, hai vị khách quý mến, thân thương của tôi”. Tôi nổi cáu: “Này, đây là lần đầu tiên tôi bước vào đây nhé, chỉ có vợ tôi là hay gặp ông thôi”. Câu trả lời là: “Ồ, không, tôi chào mừng hai bàn chân của bà ấy đấy chứ”.

TẠI SAO MẮT BỊ THÂM QUẮNG?

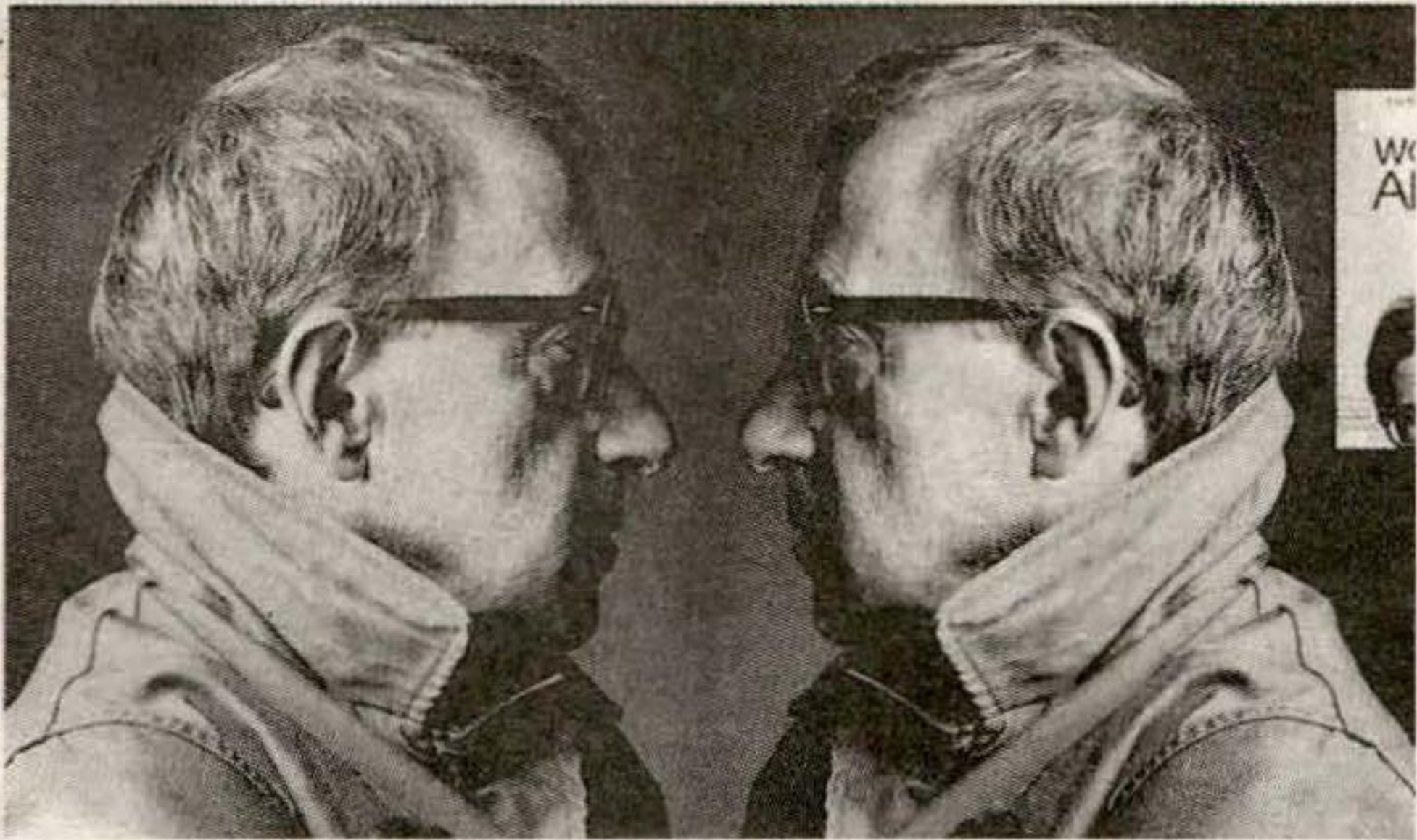
Màu sắc của da không chỉ tùy thuộc vào sắc tố mà còn vào lượng máu nhận được ở đó. Da bao quanh mắt có độ dày rất nhỏ (0,04mm). Các mao quản dẫn máu ở vùng mắt lại cho ra một màu xanh bầm, tạo thành quầng. Mắt ngủ, mệt mỏi sẽ làm thay đổi các mạch máu và chất lượng da ở vùng mắt. Da sẽ khô và giòn, trở nên trong suốt, để lộ màu xanh bầm.

KHỔ LẮM, NHẮC MẠI:

Người Mỹ vốn cẩn thận với lời chỉ dẫn trên bao bì và sản phẩm. Sau đây là vài lời chỉ dẫn mà theo họ là hay nhất:

- Máy này chỉ hoạt động khi có 1 cuộn phim được lắp vào (máy ảnh)
- Mở bao ra và ăn phần bên trong (lạc, hạt điều)
- Xin đừng dùng máy bằng tay (máy khoan)
- Để chai đứng lên rồi hãy mở (sữa và rượu)
- Đừng nhúng vào nước (bàn là)
- Chỉ dùng để sấy tóc, không sấy bất cứ bộ phận nào tương tự trên cơ thể (máy sấy tóc)
- Không để vào tủ lạnh (điện thoại di động)
- Đừng đem xuống biển (máy tính xách tay)

TỪ ĐIỂN *hoạt kê*

“Công tác” là gì, ai chẳng biết! Nhất là những người đã... có vợ! Các kê sĩ rủ nhau khai thác triệt để đề tài này, đung nhau cứ gọi là côm cốp, tuy nhiên, cũng không quên “kê” cái *tác* nghiệp cơ bản để “đục” của *công*... Những lời bình nào “chất lượng” nhất? Phải chăng là của 9 vị đoạt giải kỳ này?

- Vô cùng khô khan và nặng nề nếu sau nó không có... phí!
(Minh Hương, Khoa Trắc địa, ĐH Mỏ - Địa chất, Hà Nội)
- Là hoạt động của sếp, mà độ xa và số ngày của nó tùy thuộc vào... nữ thư ký!
(Nguyễn Văn Khánh, 497 Hòa Hảo, Q.10, TP. Hồ Chí Minh)
- Loại “*các-tông*” dày nhất, hữu hiệu nhất để che chắn... bà xã!
(Lê Huy Nguyễn, 69 Châu Văn Liêm, TP. Cần Thơ)
- Là tục ngữ, ca dao, vè... *Tác phẩm của công*... chúng mà lại!
(Nguyễn Văn Thịnh, A47 Chung cư 300 Bến Chương Dương, TP. Hồ Chí Minh)
- Khi sếp thông báo “đột xuất” cho hai người phụ nữ, một sẽ nghi ngờ, tìm cách kiểm tra và một sẽ mỉm cười, chờ đợi... (Mai Chi, P. 303/199 đường Giải Phóng, Hà Nội)
- Cơ hội “có một không hai” giúp ta ở “ngoài vùng phủ sóng” khi đến... mùa cưới!
(Trịnh Huỳnh Trang, Lớp 11A9, THPT Gia Định, TP. Hồ Chí Minh)
- Việc sếp ưu tiên nhân viên những nơi gần, còn mình thì tình nguyện đi những vùng “xa xôi” (nước ngoài chẳng hạn)! (Lê Hoàng Anh, Nhà máy Xi măng Đông Hà, Quảng Trị)
- Có tác dụng liên hoàn: khi các sếp đã đi thì nhân viên cũng... chuẩn!
(Lê Viết Tân, 2/19 Núi Thành, TP. Hồ Chí Minh)
- Một màn “kiếm thuật” đặc sắc, với 3 “chiêu thức”: kiếm cơ, kiếm nơi và kiếm... phí!
(Hoàng Văn Hùng, ĐH Kinh tế Quốc dân, Hà Nội)

Tiếp tục sự nghiệp “sáng tác”, kỳ này mời quý vị cùng kê từ **NÂNG CẤP**. Kết quả sẽ được công bố ở TGM 402, dĩ nhiên sau khi có sự tham gia nhiệt tình của quý vị.

Ý kiến bạn đọc

• Những thầy cô hy sinh vì sự nghiệp giáo dục

Đoàn giáo viên đi B chúng tôi cùng nhau lên đường đầu năm 1969 có 249 cán bộ giáo dục và giáo viên đang giảng dạy tại các trường sư phạm và phổ thông, được Bộ

Giáo dục điều động vào chiến trường B phục vụ sự nghiệp giáo dục vùng giải phóng miền Nam. Sau ngày miền Nam hoàn toàn giải phóng, cuối năm 1975, có dịp điểm lại "binh mã", đã có gần 1/4 số thầy, cô giáo ra đi ngày ấy không bao giờ chúng tôi còn gặp lại nữa. Giờ đây, đất nước đã trở lại thanh bình hơn 1/4 thế kỷ, những day dứt, khổ đau của nhiều gia đình vẫn còn đó. Chúng tôi nghĩ sẽ chưa là muộn nếu như ngành giáo dục đứng ra lập quỹ tình nghĩa hoặc một hình thức nào đấy để có thể có sự động viên, giúp đỡ thiết thực, hiệu quả đối với thân nhân, đặc biệt là bố mẹ già của các liệt sĩ giáo dục. Vâng, đúng là "liệt sĩ giáo dục" vì họ là giáo viên hy sinh cho nhiệm vụ phục vụ sự nghiệp giáo dục ở miền Nam trong những năm chống Mỹ cứu nước.

Phải chăng với việc làm tình nghĩa đó, sẽ là một hình thức giáo dục, một cách để tỏ lòng tri ân của đồng nghiệp, của các thế hệ học trò đối với những thầy, cô giáo đã hy sinh vì dân vì nước.

(Phạm Hải Ấm, Hà Nội)

• Ngân sách giáo dục không tăng

Ngân sách giáo dục (NSGD) về hình thức đã được đưa lên mức 15% ngân sách quốc gia nhưng gộp cả ngân sách đào tạo cán bộ, đào tạo nhân lực vào (trường Đảng, trường hành chính, trường Đoàn, trường dạy nghề, các lớp đào tạo, bồi dưỡng cán bộ của tổ chức Đảng, tổ chức chính quyền...). Vì vậy, trên thực tế, tỉ lệ ngân sách tăng, nhưng tính theo đầu học sinh thì không tăng.

Nghị quyết Trung ương 2 đề ra chỉ tiêu: đến năm 2000, chi lương cho cán bộ, giáo viên ngành GD-ĐT hết 70% NSGD. Vậy mà ở hầu hết các tỉnh, thành phố, chi lương giáo viên hết trên 90% NSGD. Tất cả các hoạt động khác dồn vào 10%. Vài năm gần đây đã nảy sinh hiện tượng: NSGD chi lương vừa hết, thậm chí không đủ để trả lương. Xin dẫn chứng: thị xã Thái Bình do bố trí đủ các loại giáo viên nên năm 1999, chi lương hết NSGD, còn thiếu 920 triệu.

Trong khi đó, nhà trường vẫn phải chi văn phòng phẩm, công tác phí, điện thoại, điện thắp sáng, điện thí nghiệm, phấn viết bảng, hội diễn văn nghệ, thể dục thể thao... Lấy tiền ở đâu ra? Thu của phụ huynh, thu của học sinh, sổ đỏ, sổ vàng... là điều khó tránh khỏi. (Tầm Thiên, Thái Bình)

• Về cách dùng một từ

Là độc giả thường xuyên của tạp chí, nay qua mục *Bàn tròn TGM*, tôi muốn trao đổi với tạp chí và các độc giả xa gần về cách dùng một từ mà gần 10 năm qua chúng ta nhắc đến rất nhiều trên các sách báo (tất nhiên cả trong TGM nữa). Đó là từ "Liên Xô cũ".

Thông thường, tính từ "cũ" được dùng để chỉ người, vật, hiện tượng... đã có, đã xảy ra trong quá khứ nhưng có sự so sánh tương đối với những gì tương đương

trong hiện tại hoặc tương lai gần hoặc xa. Ví dụ: chế độ cũ - chế độ mới, sách cũ - sách mới, "... tôi đã bán cái xe cũ và sắp mua cái mới". Còn về những hiện tượng lịch sử thì thông thường một triều đại, một nhà nước hay chế độ đã tồn tại nay không còn nữa mà ở những giai đoạn lịch sử về sau không có cái nào tương đương thì không cần dùng từ "cũ", "mới", ví dụ: triều Nguyễn đã tồn tại ở Việt Nam thế kỷ 19 nay không còn nữa, nhưng không ai gọi là "triều Nguyễn cũ" cả. Do vậy mà Liên Xô đã từng tồn tại như một quốc gia mà nay không có Liên Xô kiểu mới thì cần gì phải gọi là "Liên Xô cũ"? Chỉ cần nói "Liên Xô" thì bất cứ ai trên Trái đất này cũng hiểu nó đã từng tồn tại trên lãnh thổ nước Nga và một số quốc gia khác. Cũng như vào thời Liên Xô, không ai gọi nước Nga "cũ" cả!

Xin mạo muội đưa ra vài ý kiến chủ quan và mong được sự chỉ giáo trao đổi của tòa soạn và bạn đọc gần xa. (Lê Văn Dục, <leduy@hn.vnn.vn>)

♦ **Về bài Nguyễn Thái Học - Cô Giang: anh hùng và liệt nữ**

Vốn là người tôn kính, biết ơn các đấng anh hùng nghĩa sĩ xả thân vì Tổ quốc, tôi đọc bài "Nguyễn Thái Học - Cô Giang: anh hùng và liệt nữ" của ông Phan Duy Kha (trang 35-38, TGM 389). Bài có cả ảnh minh họa, thật đáng quý. Xin phép nêu thêm:

Cách đây hơn 50 năm, nhiều sách (như *87 năm cách mạng, Việt Nam tranh đấu sử...* tôi không nhớ chính xác tác giả, tác phẩm) đã viết về Nguyễn Thái Học - Nguyễn Thị Giang. Tôi còn nhớ rõ: họ cũng thuật, kể là chính, có 2 chi tiết họ nêu:

- Nguyễn Thái Học là sinh viên Cao đẳng Thương mại đã cả gan lên phủ thống sứ Bắc kỳ chất vấn và yêu sách. Tuy bị bọn mật thám đe dọa, trấn áp tinh thần ở cống, ông vẫn dũng cảm, đường hoàng nói năng, không nao núng.

- Nguyễn Thị Giang là liệt nữ. Xác bà bị giặc cầm chôn cất nhằm uy hiếp, trấn áp người dân Việt lúc đó. Mặc dầu bà còn trẻ, vẫn được Phan Bội Châu ca ngợi như một trang nhi nữ trung trinh tiết liệt.

Không rõ độ chính xác đến đâu, mong tác giả Phan Duy Kha tra cứu giúp.
(Trần Đồng Quang, Tây Hồ, Hà Nội)

Nhắn tin:

♦ Cháu Nguyễn Thị Trang (con bố Thủy - đội 10, thôn Đức Trạch, xã Cẩm Định, huyện Cẩm Giàng). Bộ Giáo dục và Đào tạo ở địa chỉ: 49 Đại Cồ Việt, Hà Nội. Cháu có thể viết thư hỏi về điều muốn biết.

♦ Ông Tô Kiên (tokien98@yahoo.com). Đã nhận thư và bài. Rất mong ông tiếp tục cộng tác.

♦ Bà Võ Thị Quỳnh (trường Quốc Học - Huế). Xin cho biết về cuộc triển lãm sắp tới của bà ở Paris.

THÔNG BÁO

Do giá giấy và tiền công in tăng, nên từ số này (398), Thế Giới Mới phải tăng giá bán từ 4.300đ/cuốn lên 4.800đ/cuốn. Đây là việc làm ngoài ý muốn, mong bạn đọc thông cảm và tiếp tục ủng hộ Thế Giới Mới.

CÔNG TY GIẤY BÀI BẢNG

BAI BANG PAPER COMPANY

THỊ TRẦN PHONG CHÂU, HUYỆN PHÙ NINH, TỈNH PHÚ THỌ

Điện thoại: (0210) 829755 - 829181 - 829182 .

Telex: 411498 Scanmabbvt - Fax: (84.12) 829177

Tài khoản: 710A.00001 Ngân hàng Công thương khu vực Đền Hùng-Phủ Thọ

CHI NHÁNH:

- TÀI HÀ NỘI : 142 Đội Cấn-Ba Đình - Tel: 04.7220347
- TÀI TP.HỒ CHÍ MINH : 143/6C3 đường D2, Cư xá Văn Thánh Bắc, Phường 25, Quận Bình Thạnh - Tel/Fax: 08.8983871

Sản phẩm theo yêu cầu khách hàng

Giấy khổ lớn rộng 3,8 m

Trung tâm máy tính theo dõi chất lượng giấy

Công trình hợp tác Việt Nam - Thụy Điển. Công suất 55.000 tấn giấy/năm. Giấy được sản xuất theo yêu cầu của khách hàng có định lượng từ 50-120 g/m² và độ trắng từ 76-90 ISO. Sản phẩm chính:

- Giấy in, giấy viết, giấy tập kẻ ngang, vở học sinh.
- Giấy telex, giấy vi tính.
- Gỗ dán, trang thiết bị nội thất: bàn ghế, cửa các loại, đồ dùng văn phòng...

Tổng giám đốc
Kỹ sư Trần Ngọc Quế

Rất hân hạnh đón tiếp quý khách

398 **THẾ GIỚI MỚI**

Những bí mật

**trong cuộc chạy đua
chinh phục vũ trụ**